

IMV bo zdaj primerljiva z Evropo

Po novem družbeno podjetje z vlogo holdingne korporacije

NOVO MESTO — Novomeška IMV je v skladu z zakonom o podjetjih po novem družbeno podjetje z vlogo holdingne korporacije. Krovno podjetje IMV prek kapitala soupravlja pet novih podjetij (delniških družb). Po besedah generalnega direktorja Marjana Anžurja, ki je skupaj s sodelavci v četrtek, 21. decembra, na Otočcu sklical tiskovno konferenco, bodo poslej organizacijsko podobni oziroma primerljivi s podjetji z Zahoda.

IMV seveda ostaja pri treh dosedanjih programih, to so avtomobili, prikolice in posebna vozila ter oprema. Šest tisoč zaposlenih bo letos naredilo 52.000 avtomobilov in skoraj 16.000 prikolice in avtomobila ter s tem ustvarilo 400 milijonov dolarjev prihodka.

Realno je, da bo IMV v prihodnjem letu povečala proizvodnjo avtomobilov za okoli 50 odstotkov, izdelali naj bi 77.000 vozil, večina R 5. Izdelali bodo tudi 18.000 prikolice ter 1500 avtomobila. Najpogostejše vprašanje je, kolikšen del proizvodnje bo namenjen domačemu trgu. IMV Revov bo Jugoslovanom v prihodnjem letu namenil 8.000 katrc in 7.500 petic in seveda avtomobile iz dodatnega programa. Kljub velikemu povpraševanju bo Adria Caravan doma plasirala le desetino proizvodnje, kar pa je vendar nekoliko več kot minula leta. V prihodnji sezoni bodo predstavili tudi nov, tako imenovani polintegričan avtomobil. Renaultovem podvožju, četrto stoletja te tovarne pa bo tudi prava priložnost za premiero povsem nove počitniške prikolice. Zaradi nejasnih gospodarskih razmer IMV Revov kljub podražiti avtomobilov za 35 odstotkov ne sprejema vplačil. Kot smo zvedeli, bodo vplačila spet stekla v drugi polovici februarja. Zanimanje za R 5 kampus je velikansko, priljučna pa je tudi njegova tovarniška cena 91.000 konvertibilnih dinarjev. M. B.

Tri stvari nas le še združujejo

Podpredsednik RK SZDLS Viktor Žakelj je v Brežicah orisal jugoslovanske razmere in komentiral Markovičev program — Politično raznobarna razprava

BREŽICE — Razgovor z Viktorjem Žakljem, podpredsednikom RK SZDL Slovenije, v Brežicah se je razgibal šele takrat, ko je uvodničar podal nekaj svojih mnenj o še čisto svežem Markovičevem paketu. Končal se je šele po dobrih treh urah, saj so Brežičani vzeli razgovor zares in so razen postavljenih vprašanj izražali tudi svoja mnenja.

Žakelj je med drugim poudaril tudi to, da so razprave o konfederaciji ali pa o asimetrični federaciji danes povsem legitime. Razlike med posameznimi deli Jugoslavije so namreč tako velike, da jih ni mogoče oblikovati v neko povprečje. »Če bo Markovič povezoval ekonomski in politični del programa, potem je že vnaprej propadel! Iluzorno je namreč misliti, da bo mogoče prisilno in v kratkih rokih spremeniti ustavo. Slovenija je že zavrnila predlog, da bi federacija imela izvirne dohodke in da bi bila v nekem smislu nadnacionalno telo. Tudi model zvezne policije po vzoru ameriške FBI s predstavništvi po fe-

deralnih enotah ni sprejemljiv,« je dejal. Bil je mnenja, da je čez noč izvedena devalvacija za okrog 8 odstotkov, ki naj bi zdržala do junija, odločno preizkusi. Taka politika bo zelo nestimulativna za izvoznike na konvertibilno tržišče. Problemi bodo verjetno zaradi zamrznitve cen, ki niso notranje uravnovane in marsikje ne pokrivajo dejanskih stroškov. Cenovno neskladje bo povzročilo notranje napetosti. Tudi osebni dohodki so dejansko zamrznjeni, zato je Žakelj izrazil bojazn, da tako nizek standard socialno ne bo znošen.

Razpravo je začel Miroslav Kugler, ki vodi aktiv SDZ v Brežicah. Na

uvodno razlago zgodovine in razvoja SZDL se je odzval s trditvijo, da Socialistična zveza ni prava naslednica OF in da nima pravice še kar naprej ostati na oblasti. Potrebni so premiki v smeri demokratičnosti, ki bodo odprli pot političnim strankam. Kot je povedal Kugler, so tri glavne med njimi povezane v DEMOS.

Vlado Deržič se je pozanimal, ali obstaja dualizem med ZK in SZDL, saj imata obe organizaciji zelo sorodne programe. Poleg tega so nekateri ljudje aktivisti v eni in drugi organizaciji. Izrazil je dvom o potrebi po toliko profesionalnih na občinski in medobčinski ravni. Poudaril je, da se osebno zaveza za Socialistično zvezo kot stranko s

• V razpravi so se pojavile še misli in vprašanja o panjugoslovanstvu in o vsejugoslovanstvu političnih organizacijah, o prevelikem poudarjanju vlada bratstva ter o moči tistih sil, ki nas združujejo, in tistih, ki nas razdružujejo. Pri tem je Viktor Žakelj navedel, da tistih sil, ki so nas nekakaj družile, danes ni več. V eno državo pa nas silijo zunanje razmere (Evropa ob boku noče novega Libanona), 70 let skupnega življenja in ekonomija.

svojim programom, s socialističnimi cilji in z borbo za oblast.

»Na Zahodu ni tako velikih razlik med programi različnih strank, ker so tam osnovne zahteve po tržnem gospodarstvu, človekovih pravicah in podobno že uresničene. Pri nas je to drugače, vendar pa neka stranka ne more imeti bistveno slabšega programa, saj bi takoj propadla,« je dejal Slavko Sušin in nadaljeval: »Socialistična zveza bi le morala biti nekoliko drugačna. Nesprejemljivo je, da se funkcionarji selijo od komunistov k SZDL in obratno. Funkcionarji teh strank morajo imeti eno barvo! V slovenskem prostoru bi morali oblikovati vsaj dve poglavitni stranki in izgraditi politično kulturo. Doseči bi morali spravo in združitve vseh slovenskih sil po svetu, kar je začela že Spomenka Hribar.«

B. DUŠIČ

Umrli J. Levičnik

V nedeljo, 24. decembra, je na svojem domu v Drči pri Šentjerneju umrl Jurij Levičnik, ustanovitelj IMV Novo mesto in domala 30 let direktor te delovne organizacije.

Jurij Levičnik se je rodil 2. marca 1925 v Kotoru v Črni gori. Po aktivni udeležbi v NOB in po demobilizaciji iz JLA, kjer je dosegel čin podpolkovnika, se je leta 1954 zaposlil v novomeškem Agroservis. S spojitvijo Agroservis in Motomontaže je začela leta 1955 nastajati sedanja Industrija motornih vozil. IMV pod njegovim vodstvom ni postala samo največja delovna organizacija na Dolenjskem, ki je rezala kruh več kot 5.000 Dolenjcem, temveč tudi največja avtomobilska tovarna v Sloveniji. Razvoje poti IMV niso bile niti gladke niti lahke in Jurij Levičnik je moral pogosto uporabiti vse moči svoje osebnosti, da je pristojne prepričal o smiselnosti svojih načrtov. Da je imel prav, kaže sedanji ugled IMV. Zdalj tudi največji kritiki IMV priznavajo, da je ta delovna organizacija veliko neposredno in posredno prispevala k razvoju Dolenjske. Žal včasih tudi na škodo idiličnega okolja. Jurij Levičnik je za svoje delovanje na gospodarskem področju dobil najvišje slovensko priznanje — Križarjevo nagrado. V jugoslovanski odlikovalski Legiji časti, z najvišjim francoskim odlikovanjem. To odlikovanje je dobil v znak priznanja za razvoj gospodarskih vezi med obema državama.

Poleg dela v gospodarstvu je bil Levičnik še republiški in zvezni poslanec, član predsedstva Gospodarske zbornice Jugoslavije. Opravljal pa je še vrsto drugih funkcij. Od leta 1981 dalje, ko ni bil več direktor IMV, je živel v Drči pri Šentjerneju. Tam se je v teh letih ukvarjal z vinogradništvom in tudi na tem področju dosegal uspehe. J. S.

PRIZNANJA SLO IN DS

NOVO MESTO — Ob dnevu naše vojske so v dvorani Doma JLA zaslužnim za uspehe na področju splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite v občini Novo mesto podelili priznanja. Priznanje republiškega sekretariata za LQ so prejeli: Franc Nahtigal, Janez Sebenik in Olga Tomažin. Svet občin je skupaj z občinskimi štabom za SLO in DS podelil plakete, ki so jih prejeli: Marjan Grabnar, krajevna skupnost Podgrad, dr. Tatjana Gazvoda in polkovnik Radosav Bogičević.

SPOROČILO BRALCEM

Zaradi novoletnih praznikov bo naslednje številka Dolenjskega lista izšla 11. januarja 1990.

UREDNIŠTVO

PRIZNANJE KOMANDANTU

RIBNICA — Na proslavi dneva JLA, ki je bila v Ribnici 21. decembra, podelili tudi letošnja priznanja in odlikovanja zaslužnim starešinam in vojakom ter prebrali, kdo je napredoval v čini. Ob tej priložnosti je bila podeljena plaketa ZRVS Jugoslavije, ki jo je prejel komandant ribniške vojaške enote Miroslav Lilič, in sicer za vzorno sovojanje s civilisti, občinskimi organi rezervnimi vojaškimi starešinami. Priznanje in programa je bil član JLA skupaj z glasbeno šolo, pevskim zborom. Na dan JLA je bilo že tradicionalno srečanje v vojašnici, ki so se ga udeležili tudi predstavniki občin Kočevje in Ribnica, zvečer pa še družbeno srečanje v domu JLA. 23. decembra sta bili prazni dnevi JLA v Sodražici in Loškem Polju.

SDZ POSLEJ TUDI V NOVEM MESTU

NOVO MESTO — V četrtek, 21. decembra, so v Novem mestu ustanovili področni odbor Slovenske demokratične zveze ter izvolili petčlanski izvršni odbor. Gost na ustanovnem sestanku je bil predsednik SDZ dr. Hubert Požarnik, ki je predstavil smeri delovanja in organiziranja te slovenske stranke ter aktualno stanje in prizadevanja alternativne. Najbolj pomembna naloga novomeškega odbora SDZ je priprava programa, ki ga bo treba zaradi bližajočih se volitev predstaviti čimprej.

Prisotnost komunistov v svobodno izvoljenem parlamentu (čepav manjšinska) bi bila vsekakor bolj legitimna in moralna od sedanje nadohlasti. (F. Juri)

PRIZNANJE OB PRAZNIKU JLA — V vojašnici Milana Majcen v Bršljinu je bila v petek dopoldne vrsta slovesnosti, ki so se pričele zjutraj s tradicionalnim sprejemom pionirjev osnovnih šol novomeške občine. Osrednja slovesnost je potekala pred svečanim zborom enot. Zbranim je govoril polkovnik Kasim Smajlagič iz mariborskega korpusa, zatem pa so podelili vrsto priznanj, odlikovanj in napredovanj. Enota Radosava Bogičevića je prejela plaketo TO Slovenije. Priznanje je pripadlo tudi pralnici in intendantki službi, ki sta bili preteklo leto najboljši v okviru mariborskega korpusa. Vojaki iz Bršljina so postali najboljši tudi v negovanju in vzdrževanju vojaške opreme. Komandant Radosav Bogičević je napredoval v pohohtnega polkovnika, Miloš Dugović pa je prejel priznanje za 30-letno delo v JLA. Nagradni dopust in priznanje je prejelo trideset vojakov. Na sliki: enota Renata Križaniča prejema priznanje kot lani najboljša enota v garniziji Novo mesto. (Foto: J. Pavlin)

Prebujanje otopelega Črnomlja

V Črnomlju ustanovili odbor SDZ — Veliko zanimanje za novo stranko — Podružnica Slovenske kmečke zveze ponudila roko pri volitvah — Program

ČRNOMELJ — Gorjanci so dolgo zaustavljali demokratične vplive iz Slovenije, ki si jih nekateri v Beli krajini niti niso želeli. Ustanovitev odbora Slovenske demokratične zveze (SDZ) v Črnomlju preteklo soboto pa pomeni začetek udeležanja pluralizma tudi na sončni strani Gorjancev.

Kot je okrog 40 prisotnim, kar je za občino, kakršna je črnomeljska, lepo

število, dejal član iniciativnega odbora Bojan Dordevič, se je končno tudi tradicionalno nepolitični in otopel Črnomelj začel prebujati. »Dosedanji sistem je iz nas delal poslušne kreature, bili smo pač tem boljši, čim manj smo razmišljali. Danes, ko se prebujajo vsi tisti, ki so morali dolga leta tlačiti v sebi mi-

• Člani črnomeljske SDZ so ob ustanovitvi podali tudi nekaj dodatnih predlogov za njihov program. V Beli krajini ne bodo dovolili gradnje ekološko oporečne industrije, zavzemali se bodo za razvoj kmečkega turizma, evropski delovni čas pa bodo dovolili le pod pogojem, da bodo tudi evropske plače. Če pa bi prišlo do predčasnih volitev, za katere se nekateri zavzemajo, jih bo opozicija bojkotirala.

sel o svobodi, demokraciji, se jim pridružujemo tudi mi. Hočemo spremeniti svet, ga oblikovati po svojih željah in brez »dobronamerčev«, ki so vsa ta leta odločali v našem imenu,« je med drugim poudaril Dordevič.

Člane SDZ sta pozdravila tudi predstavnika strank, ki v občini že obstajata, Boris Mužar iz ZSMS in Janko Bukovec iz Slovenske kmečke zveze. Prvi je dejal, da bodo volitve prva velika preizkušnja za SDZ, združene sicer v Demosu, ki ima to prednost, da nima dediščine, na slabšem pa je, ker nima denarja za propagando in prostora za sestajanje. Kmečka zveza pa je črnomeljski novo

nastali stranki ponudila roko pri volitvah, toliko bolj, ker so Belokranjci, kot je dejal, politično apatični, preplašeni in ne verjamejo več ne bogu ne vragu. Anton Tomašič, član izvršilnega odbora SDZ iz Ljubljane, pa je poudaril, da je sedaj prvenstvena naloga članov črnomeljskega odbora, da najdejo sposobne ljudi, ki jih bodo zastopali na volitvah. Sicer pa so prisotni opozorili, da ne smejo preveč energije izgubljati s tem, da bodo tolkli po partiji. »Če smo pravi demokrati, potem to dokazimo z demokratičnim obnašanjem. Če bo npr. partija izgubila na volitvah in bo prišla na oblast stranka, ki se bo obnašala enako kot partija, nismo storiili koraka naprej,« so bili prepričani črnomeljski člani SDZ.

M. BEZEK-JAKŠE

Iz božičnih poslanic

- Veseli nas, da je republiška skupščina na pobudo SZDL sprejela zakon, na podlagi katerega je božični dan, 25. decembra, postal dela prost dan. Tako se s praznovanjem tradicionalnega verskega, družinskega in kulturnega praznika zblížujemo z ostalim kulturnim svetom. S tem se na splošni ljudski ravni približujemo Evropi, ki teži k združevanju in ki s precejšnjim upanjem gleda v prihodnost. To je pomemben dosežek pri zagotavljanju popolne enakopravnosti vseh državljanov. (Jože Smole, predsednik RK SZDL Slovenije)
- Praznovanje Kristusovega rojstnega dne vsako leto znova pogloblja prepričanje, da ne smemo izgubiti upanja in zaupanja. Ob upanju v Boga in zaupanju v njegovo moč bomo našli nov življenjski vir za medsebojno zaupanje, ki ga tako potrebujemo. Z medsebojnim poštenjem, dobronamernostjo in iskrenim prijateljstvom bomo dokazali, da smo vredni zaupanja. (Dr. Alojzij Šuštar, ljubljanski nadškof in metropolit)
- Letošnji božič prihaja v času velikih sprememb v svetu. Celi narodi si prizadevajo, da bi si zagotovili lepše življenje. Po nujnih zakonitostih zgodovine se take težnje kažejo tudi pri naših narodih, na Hrvaškem in po vsej Jugoslaviji. Vse to tistim, ki so odgovorni za javno življenje, nalaga nove naloge, državljanje pa zavzuje, da vsi sodelujejo, seveda na podlagi svobode in enakopravnosti, pri sprejemanju odločitev, s katerimi bomo ustvarili nove odnose med ljudmi in narodi. (Dr. Franjo Kuharić, zagrebški nadškof in predsednik Sixofvske konference Jugoslavije)

Sprva bo še suho, proti koncu tedna pa se bo vreme poslabšalo. Možne so padavine, v nižinah dež.

ŠTEFANOVO V STARI VASI — Na božični dan so pri cerkvi sv. Franciška v Stari vasi pri Šentjerneju proslavili stari ljudski običaj — k njško žegnanje. Stranski patron te podružnične cerkve je namreč tudi sv. Štefan. Prirreditve, v kateri so sodelovali vsi an Stare vasi, tamkajšnji gasilci in konjeniški klub iz Šentjerneja, se je udeležilo 75 konj z jezdeci in veliko številu običajev od blizu in daleč. Pred kolono konj, ki je popoldne krenila od Šentjerneja proti Stari vasi, je igrala tudi šentjernejska godba. Več o prireditvi preberite v današnji Prilogi. (Foto: T. Jakše)

Kaj vodi Jugoslavijo na rob državljanske vojne

Iz referata Milana Kučana na 11. kongresu ZKS

Pravzaprav ni nič dodati k temu, kar je v Sloveniji o tem aktualnem in dramatičnem konfliktu v Jugoslaviji že bilo rečeno v slovenski skupščini. Kaže pa brez slepomišnejsnje povedati, da bi sprejemanje te logike in prakse kot legitimnega načina urejanja odnosov v Jugoslaviji bil njen zanesljiv konec. Velja ponoviti naše stališče. To ni nikakršen konflikt dveh vodstev, dveh narodov ali dveh republik. To je zgolj zunanji videz globokega spopada dveh nasprotujočih si gledanj na vsebino, obliko in odnose skupnega življenja. Gre za spor, ki je vsajen v vse dele jugoslovanske družbe. Razpogniti ga je bilo mogoče na vseh dosedanjih kongresih in konferencah ZK. Očitno je, da v tem spopadu nihče ne more stati ob strani. Nihče, ki mu je za usodo Jugoslavije in socializma, se ne more razvezati odgovornosti za to, ali se bo spor razrešil z demokratičnimi sredstvi in na demokratičen način ali pa z diktatom in represijo.

Dopolnila k ustavi SR Slovenije niso bila sprejeta, da bi zavarovala slovenski separatizem, ampak demokratično naravo jugoslovanske federacije. Jugoslavija je pripejana

na rob državljanske vojne. Brezobzirna, agresivna ultimativna politika, ki se ji zaradi oportunitizma ne zoperstavljamo in je nismo pripravljeno imenovati s pravim imenom. Če dve leti vzdržuje v Jugoslaviji napevosti in konflikte. Ti destabilizirajo državo in izčrpajo kreativne moči za rešitev krize, odpravljanje siromaštva in vzrokov za vse bolj množično in upravičeno nezadovoljstvo. Ne verjamem, da bi posledice takšne politike morale biti naša usoda. Vsi ljubijo jo tisti, ki v imenu krivic, ki naj bi jih njihovega narodu povzročila ustava iz leta 1974 in njeni tvorci, zahtevajo, da so oni in njihov interes edini kriterij jugoslovanskega opredeljevanja. Verjamem, da je to lahko le naše prostovoljno, demokratično urejeno skupno življenje, ki ga utemeljujejo in opravičujejo skupaj spoznani in ne nikakršni predpostavljani ali po meri enega naroda oblikovani interesi. V takšno skupnost enakopravnih narodov tudi nihče nikogar ne sprejema. Nikogar ni mogoče iz nje odgnati. V njej ni mogoče nikogar s silo zadrževati. To je bilo zoper demokratično, naravno in nepotrošljivo pravico naroda do samoodločbe, ki vključuje tudi pravico do združitve in odce-

pitve, kot je bila zapisana v normativnem delu prve slovenske povojne ustave in je zdaj ponovljena v letos sprejetih dopolnitvah k slovenski ustavi.

Očitno je, da je to vsiljevanje interesov in metod svojvrstnega velikonacionalnega separatizma v Sko do Jugoslaviji in vsakemu njenemu delu posebej in da grozi, da bo razvezalo dogovore, ki so nas povezali v SFRJ. To je blokada Jugoslavije. Prizadeva celotno gospodarstvo, ki je reprodukcijsko in poslovno povezano in odvisno. Zaradi padca družbenega proizvoda je prizadeta celotna družba in ne nazadnje tisoči ljudi s svojimi družinami. Potrgane so ekonomske vezi, ki so kljub bistveno okrnjenemu tržišču v Jugoslaviji bile vendarle njena najmočnejša integracijska vez. Puščam ob strani izjave o pravni državi, umikanju politike iz gospodarstva in obsojanju republiških ekonomij. Koliko veljajo, kažejo dejanja sama. Dejstvo je, da je to dejanje neustavno in v pravni državi je nerazumljivo, da ostaja brez slehernega ukrepanja,

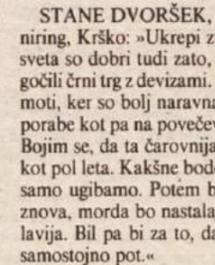
Zakaj se Demos ne strinja z zvezno vlado

Dr. Jože Pučnik na svobodni katedri v Novem mestu

NOVO MESTO — »Mi, demokratična opozicija Slovenije, Markovičev program odklanjamo.« je na svobodni katedri, ki je bila 20. decembra v Novem mestu, med drugim povedal vodja Demosa dr. Jože Pučnik. »Zavračamo ga iz več razlogov. Menimo, da okvir tega programa ni sprejemljiv, to je po eni strani okvir krepitve federacije, po drugi pa zvečevanje njenih ekonomskih pooblastil in nalog. To je v bistvu uporaba tiste ekonomske metodologije, ki smo jo imeli ves čas po vojni, ki smo jo prignali do skrajnosti, potem pa spet liberalizirali. Vedno pa je šlo za eno in isto, poslovni vzorec te metodologije je bil, da naj nekeje zgoraj država opravi naloge, ki jih lokalistično, slepo in egoistično gospodarstvo ne more opraviti. To je ena stvar. Druga zadeva, s katero se Demos ne strinja, pa je sprememba ustavnih načel. Gre za čisto provokacijo. Skopa Markovičeva utemeljitev, da bo uvajanje tržnega sistema pripeljalo do konfliktov in težav (mišljene so verjetno socialne težave) in da je treba zato imeti na ravni zveze okrepjeno službo državne varnosti, skriva najmanj dve provokaciji, ki bi morali med ljudmi in v slovenski skupščini izzvati nasprotovanje. Prvi element je, da se tu je vnaprej misli, da je mogoče socialne nered reševati s pomočjo policije. Druga stvar pa je krepitev službe državne varnosti. S tem je Markovič neposredno sprejel stališča tistih politikov na jugu države, ki pravijo, da je primarna suverenost federacije, medtem ko v Sloveniji vsi (od opozicije do mladine in uradne politike) poudarjajo primarnost republiške, torej tudi slovenske suverenosti.« Več nastopa dr. Pučnika v naslednji Prilogi DL.

Naša anketa Naša zadnja priložnost

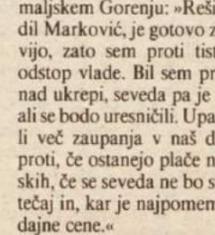
Pretekli ponedeljek je predsednik jugoslovanske vlade Ante Marković v zvezni skupščini v daljšem ekspezoju predstavil ukrepe za premostitev jugoslovanske krize, ki jih je ZIS pripravil v strogi tajnosti. Napovedal je konvertibilni dinar in njegov novi tečaj pa pravico ljudi do svobodne menjave v banki. Napovedal je tudi zamrznitev petine cen. Plače naj bi bile zamrznjene na ravni novembrskih z možnostjo povečevanja v skladu s spremembo tečaja. Napovedal je socialne programe za najbolj ogrožene s financiranjem iz proračuna, reformo davčne politike in organov državne varnosti. Vsa finančna sfera dobiva povsem drugačno vlogo, kakršna je bila normalna za tržno gospodarstvo, politika naj bi bila preganana iz te sfere. In tako dalje in tako naprej. Znani slovenski ekonomski strokovnjak dr. Rino Simoneti je glede na predlagani program optimist za rešitev jugoslovanske krize. Po republikah je imel ta program različen odziv, zanimivo je, da so ga najprej podprli na »separatičnem in izkoriščevalskem« severozahodu, čeprav je jasno, da ga čakajo dodatne obremenitve. Program potrebuje denar za izvedbo, zveza ga bo vzela tam, kjer ga je še kaj. Kako bo z dejansko uresničitvijo programa, bo kmalu jasno.

STANE DVORŠEK, računalniški inženiring, Krško: »Ukrepi zveznega izvršnega sveta so dobri tudi zato, ker bodo onemogočili črni trg z devizami. Po drugi strani me moti, ker so bolj naravnani na omejevanje porabe kot pa na povečevanje proizvodnje. Bojim se, da ta čarovnja ne bo trajala več kot pol leta. Kakšne bodo posledice, lahko samo ugibamo. Potem bo treba vse začeti znova, morda bo nastala tudi tretja Jugoslavija. Bil pa bi za to, da gre Slovenija na samostojno pot.«

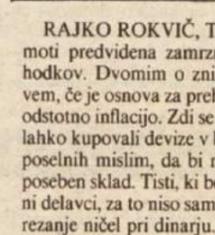
MARTIN KREN, trgovec v KZ Krka Novo mesto: »Ukrepi za ekonomsko stabilizacijo, ki jih predlaga Markovičeva vlada, bi bili učinkoviti, če bi jih sprejeli in se jih držali vsi in vsi nosili odgovornost za njihovo izvedbo. V vsej Jugoslaviji bi morali ljudje sprejeti odgovornost, da bi si v lastnem delom zagotovili svojo existenco, ne pa čakali na pomoč drugih. V primeru, da ukrepi ne bi dali rezultata, bi si morala Slovenija izboriti ekonomsko samostojnost.«

FRANC ŠUŠTARIČ, mojster v črnomalskem Gorenju: »Rešitev, ki jo je ponudil Markovič, je gotovo zadnja za Jugoslavijo, zato sem proti tistim, ki zahtevajo odstop vlade. Bil sem prijetno presenečen nad ukrepi, seveda pa je zdaj še vprašanje, ali se bodo uresničili. Upam, da bomo dobili več zaupanja v naš dinar. Nič nimam proti, če ostanejo plače na ravni novembrskih, če se seveda ne bo spreminjal devizni tečaj in, kar je najpomembnejše, maloprodajne cene.«

FRANC BLAZNIK, avtoprevoznik iz Boštjanja: »To, kar pri zadnjih ukrepih Markovičeve vlade ugaja, je optimizem in odločnost, da končno zajezimo hiperinflacijo, to največje zlo Jugoslavije. Toda vprašanje je, ali se bo res dalo uresničiti dobro zastavljene cilje, ker ni povsod, zlasti ne v Srbiji in Vojvodini, ustrezne podpore program. Vemo pa, da so na primer Izraelci pri podobnem programu, ki so ga uspešno izpeljali, imeli podporo na vseh ravneh.«

RAJKO ROKVIČ, Trebnje: »Malo me moti predvidena zamrznitev osebnih dohodkov. Dvomim o znižanju inflacije, ne vem, če je osnova za prehod z 2.000 na 13-odstotno inflacijo. Zdi se mi prav, da bomo lahko kupovali devize v banki. Glede brezposelnih mislim, da bi morali zanje imeti poseben sklad. Tisti, ki bodo postali odvečni delavci, za to niso sami krivi. Pravilno je rezanje ničel pri dinarju. Treba je skratka, čestitati tistim, ki so naredili program. Ali se bo tudi uresničil, to je pa drugo vprašanje.«

ZVONIMIR SMIRIĆ, zasebnik v Brežicah: »Včeraj bi o Markovičevem programu povedal vse najlepše, danes pa raje ne rečem nič, zdaj ne verjamem več v uspeh. Obljubil je veliko, če naslednji dan pa je bilo vse drugače. Ne verjamem, da bo devizni tečaj zdržal tako dolgo. Sicer pa, kakšen premier je to, če njegove besede že drugi dan ne veljajo več? Kakšna je to vlada, če se opredeli proti mitingom, a jih ima že naslednji dan? In še to: naj se ne zgražajo nad Pekinom in Romunijo, če se enake reči dogajajo tudi pri nas!«

VITO SAVIČ, učitelj iz Kočevja: »Za najboljšega ocenjujem ukrep, da bo lahko poslej vsakdo kupoval devize v banki. Zdjaj so jih kupovali na črnem trgu, jih preplačevali in povzročali inflacijo. Marka je bila iskana, ker se je z njo dalo kupiti razno tehnično blago, z nakupom deviz so se občani tudi zavarovali, da jim država z inflacijo ni razvrednotila oz. ukradla zaslužnega. Zdjaj se spleča varčevata tudi v dinarjih.«

JURE VRANČAR iz Bojanje vasi pri Metliki: »Markovičevi ukrepi so prišli zadnji čas. Če jih bodo izvajali po vsej Jugoslaviji, potem se bo to moralo poznati in se bomo izkopal iz krize. Res je breme v glavnem na razviti, a tvidi to bo Slovenija vzdružala, samo da se bomo rešili. Prvi učinki ukrepov so že vidni: devizna črna borza je propadla. Ljudje podpirajo Markoviča, ker so bili s sedanjim stanjem nezadovoljni. Če ta stvar ne uspe, je to konec Jugoslavije.«

VESNA PIRŠIČ, uslužbenka občinske skupščine Ribnica: »Za razpravo stabilizacijske ukrepe in Markovičev program se ne zanimam, tudi Markovičeva govora nisem poslušala. Veselje imam za živali in sploh naravo, in s tem se ukvarjam. Od drugih sem slišala, da bo zdaj dinar konvertibilen. Če bo to držalo, potem bo manj prekupevanja z devizami, kot ga je bilo doslej.«

Banka bo zdaj res prava banka

Ustanovitveni zbor LB dolenske banke delniške družbe Novo mesto — 166 ustanoviteljev kupilo 33.930 delnic — Poslovanje, ki bo prinašalo dobiček

NOVO MESTO — V petek, 22. decembra, je bil v Novem mestu ustanovni zbor Ljubljanske banke dolenske banke delniške družbe Novo mesto. Do tega dne je predlog za ustanovitev podpisalo 166 ustanoviteljev, izdanih pa je bilo 33.930 delnic. Ustanovitveni sklad nove banke, preoblikovane iz sedanje Temeljne dolenske banke, znaša 339,3 milijarde dinarjev, kar je sedemnajstkrat več od zahtevanega minimuma v novem zakonu o bankah. Na ustanovitvenem zboru je bilo z delegati zastopanih kar dobrih 90 odstotkov glasov vseh delničarjev.

Delegati so na zboru sprejeli vse potrebne akte za oblikovanje nove banke in poslovanje. V letu 1990 je v nastopnem govoru predstavil tudi imenovani v. d. direktorja nove banke Franci Borsan, sedaj zaposlen v IMV Novo mesto. Dejal je, da so sedaj izpolnjeni vsi pogoji, da ta banka postane prava banka, kakršne so v razvitem tržnem svetu. Med temeljnimi usmeritvami in cilji za leto 1990 in naprej pa je izpostavil poslovanje, ki bo redno ustvarjalo dobiček, zagotavljanje dinamične rasti kreditnih, lastnih in izvirnih sredstev banke, za kar bodo že spomladu šli v emisijo novih delnic. Pri naložbeni politiki se bo banka polno angažirala pri dobrih razvojnih pro-

gramih, za kar bo pridobivala tudi druga sredstva, med temi tudi sredstva drugih bank člena v sistemu LB. Skrbela bo za dobrih kreditnih, vseh in suvereno naložb bodo v skladu z viri. Čimprej mora banka doseči cilj o večjih rezervah, da bodo tukajšnja podjetja sploh preživela, ob zaključnih računih za 1989 naj bi naredili temeljit posnetek stanja dolenskega gospodarstva. Skrbela bo za čim manjši tveganje, kjer ta bo, bo iskala nove mehanizme za zavarovanje naložb. Vodila bo politiko različnih obrestnih mer glede na bonitetno varčevalca oz. kreditnojemalca. Delovala bo na principih podjetništva, hitro in učinkovito se bo prilagajala zahtevam, posebne poudarek bodo dali na uvajanje nove bančne tehnologije, kontrolo,

kadrovsko politiko, motiviranje zaposlenih itd. Borsan je tudi dejal, da je prepričan, da bo novi zakon o družbe-

• Kot rečeno je bil na ustanovnem zboru LB dolenske banke d. d. Novo mesto za v. d. direktorja izbran Franci Borsan, za namestnika pa Miran Simič in Miroslav Dolžar. Izvoljen je bil 17-članski izvršilni odbor banke, ki ga vodi Miran Simič iz Krke Novo mesto, ter 5-članski nadzorni odbor. Franci Borsan se je za dosedanje uspešno vodenje banke zahvalil dolgoletnemu direktorju Sergeju Thorževskemu, ki se je na lastno željo umaknil s te funkcije, ostaja pa v banki kot svetovalec.

nem premoženju spodbuda za večjo stanovanjsko gradnjo od sedanje. Z. L.-D.

MOTEL TREBNJE V KOLINSKI LJUBLJANA

TREBNJE — V petek, 22. decembra, se je trebanjski Motel pridružil Kolinski iz Ljubljane, s čimer so soglašali tudi na zasedanju delavskega sveta Kolinske Ljubljane, ki je bilo tega dne v Trebnjem. Bivši Putnikov motel je tako postal enota v okviru gostinske in turistične dejavnosti Kolinske; dogovori za združitev in potrebni spremljevalni postopki so trajali približno 6 mesecev.

Bo norost le kratke sape?

Politično zaukazano prekinitev odnosov Srbije s Slovenije občutijo tudi v metliški občini

METLIKA — Samovoljna in nesmotrna prekinitev odnosov Srbije s Slovenijo, ko se na najbolj jasen način kaže pogubnost vitanjaka politike v gospodarstvu, je prizadela tudi metliško gospodarstvo. Vse tri večje in uspešnejše delovne organizacije iz te belokranjske občine — Beti, Komet in Novolevska tozdravna kopalniške opreme — so že vseskozi poslovno povezane tudi s srbskim tržiščem in jih je ta nes pametna poteza srbske politike bolj ali manj prizadela.

Precej boleče to doživljajo v Tovarni kopalniške opreme, saj so na srbskem tržišču prodali skoraj tretjino svojih izdelkov. Po politično zaukazani prekinitvi odnosov s Slovenijo so iz Srbije dobili telekse treh večjih poslovnih partnerjev, s katerimi so stornirali že prej naročene in celo že prispel pošiljke, novih naročil pa seveda ni. »Prej smo imeli s temi partnerji dobre poslovne odnose. Prepričani smo, da so odnose prekinili zaradi političnega pritiska, ne pa zato, ker bi sami tako hoteli,« pravi direktor Tovarne kopalniške opreme Peter Drenik. V metliškem Novolevska računajo, da se bo vsa ta politična norost kmalu unesla in bodo spet navezali normalne poslovne stike, sedaj pa s' ušajo čimveč svojih izdelkov prodati na tuja tržišča.

Pred to potezo srbske politike je Beti okoli desetino svoje proizvodnje prodala na srbskem tržišču, pretežno gre tu za konfekcijske izdelke. Po »prekinitvi odnosov« so dobili iz Srbije tri telekse z odpovedjo nadaljnjega sodelovanja. Zaradi tega v tem trenutku v Beti ne čutijo posledic, ker je pač konec sezone, glavne dobave za naslednjo sezono pa se začno konec februarja. Do takrat pa mislijo, da se bo vsa stvar unesla oziroma da bo toliko jasna, da bodo vedeli, kako se morajo poslovno naravnati.

Tudi v metliškem Kometu so dobili tri telekse srbskih poslovnih partnerjev z odpovedjo nadaljnjega sodelovanja, garnirane z »okraski« o slovenskem političnem vodstvu, ki da je za vse krivo itd. »Kljub temu da je prodaja v Srbiji praktično ukinjena, imamo v Beogradu še našega potnika za Srbijo, ki seveda sedaj nič ne dela, plača pa mu teče. Če se bo to nadaljevalo, bomo seveda morali to delovno mesto ukiniti, mislimo pa, da bo vse ta norost kratke sape,« pravi direktor Komete Franc Kočevar. Kometu ta srbska poteza ni prizadela, saj tako in tako 80 odst. proizvodnih zmogljivosti te delovne organizacije dela za izvoz na konvertibilni trg. »Čeprav nas ta poteza srbske politike ne prizadeva, jo obsojamo, ker je nes pametna in proticivilizacijska.« A. B.

Ljubljansko pismo

Začela se je bitka za volivce Kako na oblast?

LJUBLJANA — ZK Slovenije je z uveljavitvijo ustavnih sprememb v Sloveniji in s svojim enajstim kongresom očitno ponovno našla stik z ljudmi. Pot, ki si jo je zastavila pred letom in pol, je bila torej prava in ji je prinesla ponovno uveljavitev ter s tem relativno umiritev političnih razmer v Sloveniji in širše.

Manj uspešna pri iskanju svojega poslanstva je SZDL, ki še vedno ne ve, kaj in kam bi sama s seboj.

Podobno je tudi s sindikati. Ti sicer razglašajo »neodvisnost«, ker menijo, da je njihov izvirni greh v zlihanosti z oblastjo, ne vidijo pa, da njihovo članstvo ni zadovoljno z metodami njihovega dela in s samim sistemom organiziranosti.

Vodstvo ZSMS prihaja, skupaj z alternativno, z vsakim dnem vse bolj na dan s svojo pravo vsebino. Po eni strani silovito udriha po demokratičnem centralizmu v ZK, po drugi pa prav tako zagnano vztraja pri istem načelu, ko gre za vprašanja, kjer samo sodeluje pri njihovem reševanju.

Če bi imela slovenska »alternativa« v mislih in načrtu res resnično prenovno naše družbe v smeri vsesplošne demokracije, potem bi lahko storila za takšno demokracijo veli-

Kmetijstvo

KRAJANI SI ŽELIJO NAPREDEK

STRUGE — Že vrsto let si krajanje in v tem kraju prizadevajo, da bi dobili ekonomsko povezavo in večje število telefonskih priključkov. Ta želja se jim je prišla uresničevati letos, ko je 115 bodočih telefonskih naročnikov vplačalo 1.300.000 dinarski protivrednosti za priključek. Po pogodbi je bil izvajalec dolžan izdelati dela do konca decembra letos. Tudi v kraj zamude, so naročniki zadovoljni, saj jim pomeni telefon precejšnje prihranke v povezavi s svetom. Njihova želja v novem letu je, da bi dobil ta kraj benediktinško črpkalo. Prodajalna tekočih goriv potrebna, saj polnijo tanke svojih motornih vozil in traktorjev na prodajalnih servisih v Raščici in Kočevju in drugih krajih. Še danes jim ni razumljivo, da so odpolnili od gradnje in prodajalne pred leti. To je bilo že izdano gradbeno dovoljenje, kmetijske odkupljeno in cisterne za sklajanje goriva pripeljane in tudi odpeljane. V. D.

VODNIK V KUPČIJI

Odkupne in prodajne cene v KZ Nova mesto
 Odkupne cene mladega pitanega goveda veljajo od 18. decembra. V ekstra klasi plačajo mesto 270.000 din za kilo, v 1. klasi po 255.000 din, v 2. klasi po 240.000 din in izven klase po 200.000 din za kilo. Vole plačujejo po dogovoru, starejše govedo pa od 142.300 din za kilo. Cena velja za meso izven klase) do 200.000 din v 1. klasi. V kmetijski zalogi odkupujejo tudi konje in žrebete. Konji so po 200.000 din za kilo žive teže, žrebeta pa po 250.000 din.
 V hladilnici na Cikavi so jabolka po 35.000 din kila, čebula po 10.000 din.

NOVOMEŠKE TRŽNICE

V petek so prodajali krompir po 200.000 din kilogram. Kilogram sira je veljal 400.000, skute 150.000 do 200.000 din in smetane 200.000 din. Kislo zelje in repo so prodajali po 40.000 din kilogram, solata je bila po 14.000 din čebula po 30.000 din kilo. Orehova jedra in lešnike so prodajali po 200.000 din kilo. Cena jabolk se je gibala med 25.000 in 50.000 din. Jajce je bilo 18.000 do 20.000 din. Na tržnici so imeli tudi domačo kokoš, ki je veljala 600.000 din kilogram. Kilo fižola je bilo moč dobiti za 200.000 din.

Kmetijski nasveti

Mastitis izzove tudi stroj

Mastitis je vnetna sprememba mlečne žleze, ki jo spremljajo fizikalne, kemične in mikrobiološke spremembe, povečano število celic v mleku, posebno belih krvnih teles, in bolezenske spremembe v tkivu. Tako so v knjižnici Higienske pridobivanja mleka zapisali sodelavci Inštituta za mlekarstvo Raziskovalne postaje Rodica pri Biotehniški fakulteti, ko so obravnavali bolezen, ki močno pesti našo živinorejo in ki je v zvezi tudi z antibiotiki v dolenskem mleku (DL 7. decembra). Veterina pozna več vrst mastitisa, vsem pa je skupno, da občutno zmanjšajo pridelavo mleka (klinični mastitis do 20 in celo več odst.), mleko od obolele krave pa povzroča tudi težave pri predelavi in sir in maslo. Brez preprečevanja tovrstnih obolenj ni uspešne govedoreje, to je postalo še bolj občutno ob vse širši uporabi molznih strojev in drugih molznih pripomočkov. Stroj, ki kmetici olajšali molžo, hkrati pa so prinesli nove nevarnosti za živali. Spisek napak pri strojni molži, ki lahko izzovejo mastitis, je zelo dolg, vendar ga vsaj delno ponovimo, da bi znali obvarovati molznice pred obolenji. Mastitis lahko povzroči: premajhna zmogljivost vakuumске črpalke, preozek ali zamašen vakuumski vod, slabo vzdrževani pulzatorji, premajhna zmogljivost mlekovodov, slepa ali predolga molža, prenos klicev na roki ali vodo za pranje vime, stare in razpokane sesne gume, rane na koži seskov itd. Vsi ti zroki se pridružujejo sicer znanim povzročiteljem mastitisa, ki izvirajo predvsem iz nehigienskih razmer v hlevih in pomankljive oskrbe živali. K sreči je mogoče bolezen uspešno premagati z antibiotiki, ki pa imajo znatno slabo stran. Po večkratni uporabi se antibiotiki nabirajo v kravjem mleku.

ODKRILI BOLJŠI DETEKTOR MASTITISA — Kot poroča Sodobno kmetijstvo, so si v Veliki Britaniji precej olajšali delo pri odkrivanju mastitisa z uporabo posebnega presojnega detektorja. Ta omogoča pregled mleka vsake posamezne krave, kar omogoči mnogo večji uspeh pri odkrivanju in zdravljenju bolezni.

organizmu in izločajo v mleku, tako da so potem nevarni človeku. Povzročajo prebavne motnje in alergije, motijo pa tudi predelavo mleka v kislino mleko, jogurt ali sir. Zaradi tega je z zakonom prepovedano uporabljati mleko obolenih krav za prehrano ljudi še pet dni od zadnjega zdravljenja. Inž. M. L.

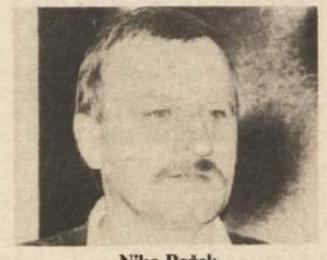
Nič več nikogaršnjega kapitala

Črnomaljska kmetijska zadruga bo ostala v poslovnem sistemu Mercatorja — O organiziranosti zadruge se bodo odločili po izidu zakona o združništvu

ČRNOMELJ — V tukajšnji kmetijski zadrugi so dolgo časa razmišljali in razpravljali o tem, ali naj se vključijo v poslovni sistem Mercatorja kot delniške družbe, ki se bo za novo leto oblikovala v skladu z zakonom o podjetjih. Končno so prišli do zaključka, ki ga je sprejel tudi zadrugi svet, da morajo biti zaradi trdnjega in boljsega gospodarjenja tesno povezani s poslovnim sistemom. Glavni razlogi, da so ostali v Mercatorju, so torej ekonomski, razvojni in finančni.

»Menimo, da je naložba v Mercator ekonomsko upravičena, ob tem pa je vložek oz. kapitalna povezava z nakupom delnic naša lastna poslovna odločitev. Tako kot tudi ostale kmetijske zadruge pa bomo sedaj počakali na izid zakona o združništvu, ki bo reguliral lastniške odnose in sistem organiziranja v zadrugi,« je povedal direktor Črnomaljske kmetijske zadruge Niko Požek. Po novem zakonu se bodo torej organizirali v zadrugo podjetje, kjer bo sistem upravljanja in lastnine natančno definiran. V Črnomlju ob tem vidijo

dve možnosti. Prva je, da bi ustanovili zadrugo z delničarji, torej kmeti in v zadrugi zaposlenimi delavci, ki bi svoj kapital vložili v zadrugo in glede na vloženi kapital tudi upravljali podjetje.

Niko Požek

Meso je le še za nedeljo

Kriza vse bolj redči kupce v brežiških mesnicah

BREŽICE — V mesnicah se kriza najbolj pozna. Navadno so kupci zagrali vik in krik, če je primanjkovalo mesa, zdaj je mesa dovolj, pa kupcev ni. »Samo še ob petkih in sobotah napravimo toliko prometa, kot smo ga imeli prej redno vsak dan,« pravi Slavko Horvatič. In še takrat grede najbolj piščanci, ker so najcenejši. Kriza se občutneje pozna dobra dva meseca. To je bilo najbolj opazno pred prazniki, pred 29. novembrom, saj tako malo mesa še nikoli nismo prodali ob takem času. Ta čas se poznajo tudi kolone, ker so Brežice pretežno kmečki okoliš, pa si jih omisljajo tudi taki, ki prašičev ne redi-

jo sami, a se od doma spoznajo na to delo. Slavko Horvatič dela v tem poklicu od 1963. Izbral si ga je zaradi tradicije v družini. Že njegov stari oče je bil mesar, za njim oče in dva Slavkova strica prav tako. J. T.

Slavko Horvatič

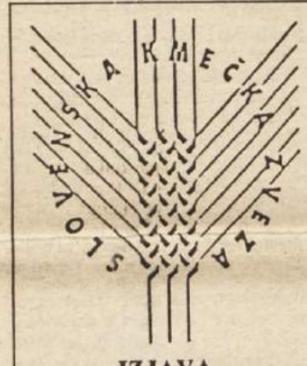
Novost: mojstrske kmetije

Dolenjska kot običajno spet zadnja

V nekaterih zahodnoevropskih deželah že nekaj časa uporabljajo posebno obliko spodbujanja najbolj razvijenih kmetij. Imenujejo jih mojstrske kmetije, svoje mojstrstvo pa morajo potrjevati predvsem s sodobno tehnologijo, ki jo uporabljajo, in poslovnimi uspehi, ki jih dosegajo.

Po njihovem zgledu se je tovrstnega spodbujanja zasebnega kmetijstva lotila tudi Višja agrarna šola v Mariboru ob podpori Centra za pospeševanje kmetijstva pri Zadrugi zvezi Slovenije, za mojstrske kmetije pa se še posebej vneto zavzema mag. Milan Erjavec, znani pomurski živinorejski strokovnjak. Pri republiknem centru so že ustanovili tudi posebno skupino, ki bo imela na skrbi uresničevanje programa mojstrskih kmetij in predlagala kar najboljše strokovne rešitve. Te kmetije naj bi pridobile tudi nekatere ugodnosti, zlasti še, ker naj bi bile učni »poligon« za praktično šolanje mladih kmetijskih strokovnjakov. Za potrebe kmetijskih šol Slovenije, od poklicnih do fakultete bi potrebovali v naši republici 300 do 400 mojstrskih kmetij.

O projektu mojstrskih kmetij že resno razpravljajo na Štajerskem, te dni so na nekaterih celo začeli s študentsko prakso. Dolenjska pa kot ponavadi še spi spanje pravičnega... — n

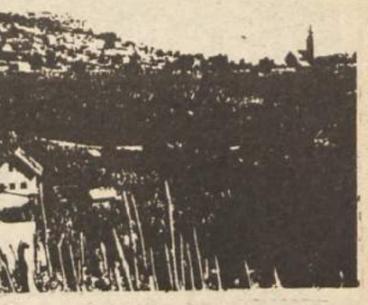
IZJAVA

V zadnjem obdobju prihaja do različnega opredeljevanja položaja Slovenske kmečke zveze v političnem prostoru. Da ne bo dvomov, na podlagi sklepov Upravnega odbora SKZ z dne 20. decembra 1959 ponovno poudarjamo, da sta kmečki zvezi opozicija obstoječemu sistemu. Z ustanovitvijo DEMOS-a se je na slovenskem političnem prizorišču jasno začrtal program, ki zahteva popolne politične in gospodarske spremembe. Ob DEMOS-u pa priznavamo avtonomno alternativno pozicijo drugim organizacijam ali delom teh organizacij. Zato smo prepričani, da je za demokracijo v Sloveniji potreben skupen slog in nastop proti dogmatizmu in sprenevedanju.

Slovenska kmečka zveza stopa ob bok vsem alternativnim političnim organizacijam in gibanjem, ki so se odločila za demokracijo. Prestopimo že enkrat prag, da nas ne bodo streljali po ulicah. IVAN OMAN, MARIJAN PODOBNIK

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Dobersek

Brez znanja in opreme ni vina v steklenicah

Povzetek iz knjige mag. A. Skaze »Kletarjenje je užitek«

V šestih mesecih se vino v sodu očisti ali celo zbistri. Največ sortnih značilnosti pokaže od šestega meseca do enega leta starosti. V tem času je lesen sod najboljša posoda za zorenje vina. Kemični procesi, ki v njem potekajo pod vplivom kisika, dokončno oblikujejo buketne in aromatične sestavine. Najbolj primerna kletna temperatura in temperatura vina je od 8 do 12° C, višja toplota pospeši razvoj vina, nižja pa ga zaustavi.

Vino polnimo v steklenice v prvem letu, saj je sortnost takrat najbolj izražena. V prid polnjenja mladega vina govori dejstvo, da pivci želijo mlada vina, ki vsebujejo osvežujočo ogljikovo kislino, odločilno pa je tudi to, če ob stekleničenju prenehamo dodajati žveplasto kislino in s tem zmanjšamo njeno porabo, kar je vinu samo v korist.

Po enem letu začne vino v sodu stariti in s tem se začne slabšati njegova kakovost. Postane staričkovo. Skozi doge v sodu priteka preveč kisika, mnogo več kot v vino, ki je v steklenicah, kamor more kisik zgolj skozi plutovinast zamašek. Prav ta mala količina kisika pa zadostuje za pravilno in dokončno oblikovanje vina ter pravilno staranje.

Vino, ki je staro od pol do enega leta, je sicer lahko bistro, vendar to še ne pomeni, da je primerno za polnjenje v steklenice. Novejši postopki so tako skrajšali čas čakanja, da je polnjenje v steklenice v prvem letu postalo čisto običajno, zato so mlada vina lahko kaj kmalu naprodaj v trgovinah.

Nekdaj so vina stabilizirali z ležanjem ali z zorenjem v lesenem sodu, kar je trajalo dve do tri leta. V tem času so z močnim žveplanjem izločili vse našete motecne snovi, vendar so ob takem postopku vina izgubila svežino, postala so manj pitka in sveža. Zaradi obilice žveplaste kisline v njem in izgube svežine so pivci ob uživanju takih vin imeli vtis, da so težka.

Sodobna tehnologija zelo skrajša čas čakanja. Z bentonitom odstra-

SLOVENSKI VINSKI PRAVAK — Sekcija kmetijskih novinarjev pri Društvu novinarjev Slovenije je sklenila, da bo v prihodnje vsako leto razglasila slovenskega vinskega prvaka. Merilo za razglasitev bo vsakoletno mednarodno ocenjevanje vin v Ljubljani, v poštev pa pridejo tista slovenska vina, ki dobijo veliko častno diplomu z veliko zlato medaljo ali pa naziv šampiona. Podelitev laskavega naslova bo povezana s posebno prireditvijo, ki naj bi imela ustrezen odziv v javnosti in ki bi pomagala uveljaviti kakovost slovenskih vin. Za prve slovenske vinske prvake so slovenski kmetijski novinarji razglasili: cabernet sauvignon (Vipava, 1987), renski rizling (Vinag, 1986), refošk (1988, iz kleti Ivana in Borisa Bordona v Dekanih), renski rizling, beli pinot jagodni izbor iz klub Slovin (vsa tri vina iz kleti ormoškega kombinata, lanskega pridelka).

nimo za toplotne spremembe občutljive beljakovine, z ohlajevanjem izločimo vinski kamen, s filtriranjem pa kvasovke in druge drobnoživke. Tako pripravljeno vino je sposobno za stekleničenje. Novejši postopki so tako skrajšali čas čakanja, da je polnjenje v steklenice v prvem letu postalo čisto običajno, zato so mlada vina lahko kaj kmalu naprodaj v trgovinah. (Nadaljevanje je v prihodnjem)

Končno le Oskrbni center

Za novomeške kmetovalce vse na enem mestu — Center na Grabnu bo posodobil odkup in ponudbo

NOVO MESTO — Prejšnji teden so v sredo kmetovalci bližnje in daljne okolice Novega mesta dobili novoletno darilo, ki so ga že dolga leta pogrešali. Novomeški TZO Kmetovalec je na Grabnu, kjer je že prej imel skladišča in omejeno prodajo kmetijskih potrebščin, odprl novo prodajalno, kjer bo moč dobiti praktično vse, kar kmet pri vsakdanjem delu potrebuje, poleg tega pa bo tam lahko opravil tudi vse pisarniške zadeve s TZO, saj bodo na istem kraju tudi upravni prostori.

»TZO Kmetovalec je s to investicijo pridobil 120 m² prodajnih površin, 800 m² pokritih in 3.000 m² ograjenih skladišč ter 280 m² pisarniških ter skupnih površin. Izvedbena dela je opravil novomeški Pionir, skupna vrednost investicije pa je znašala 5,5 milijarde dinarjev, od tega so bile 4 milijarde lastnih sredstev, poldrugo milijardo pa je zagotovila interna banka SOZD Mercator,« pravi direktor TZO Jože Bobnar in tako določa namenski namen novih prostorov: »Oskrbni center ne bo samo oskr-

boval kmetovalce z vsem kmetijskim materialom, temveč bo imel tudi funkcijo odkupa kmetijskih pridelkov. Pri tem in nadaljnji prodaji želimo doseči višjo stopnjo finalizacije, se pravi sortiranja in pakiranja, saj vemo, da trg zahteva vedno kvalitetnejše in lepše pripravljeno blago. Zavedamo se, da živimo v kriznih časih, ko prodaja blaga trajnejših vrednosti močno upada, zato se bomo morali potruditi, da bo blago privlačno, cene konkurenčne in da bo odnos prodajalcev do kupca takšen, da se bo vsakdo rad vračal v našo trgovino.»

TZO Kmetovalec deluje na področju dvajsetih krajevnih skupnosti, vanj pa je vključenih 410 kmetovalcev, v različnih oblikah pa z njim sodeluje 850 kme-

Jože Bobnar

to. Letna tržna pridelava v TZO Novo mesto je 700 ton govejega mesa, 800 ton svinjskega, 7 milijonov litrov mleka, 1.000 ton krompirja, 200 ton pšenice, 35 ton vrtnin ter nad 300 ton ostalih pridelkov in sadežev. T. J.

Postri odtehtajo kar 50 bikov

V Goričarjevi ribogojnici v Slivju zredijo po 15 ton postri na leto

SLIVJE PRI PODBOČJU — Goričarjevi so začeli rediti postri pred 15 leti. Tedaj so jih nameravali imeti samo za domačo porabo. Toda z leti so pridobivali znanje o ribogojstvu, nekdanji zemeljski bazen so betonirali in leta 1980 so podpisali z Emono prvo kooperacijsko pogodbo.

Od tedaj je ribogojstvo poleg trsničarstva in vinogradništva temeljna kmetijska panoga. »Ko smo začeli rediti postri, smo jih na leto pridelali 3 do 5 ton. Zdaj smo prišli na približno 15 ton na leto in to je po mojem tudi skrajna meja, saj za večjo prirajo v bazenih za hišo in na potoku Studeno niti nimamo možnosti,« pripoveduje Mirko Goričar. »Začetek seveda ni bil niti najmanj enostaven. Marsičesa se je bilo treba naučiti, saj reja postri ni tako preprosta, kot si nekateri predstavljajo. Kadar je slabo vreme, moram biti tako rekoč neprestano pri bazenih, saj se mi lahko zgodi, da listje zamaši odvodne kanale in potem ribam zmanjka kisika; podobno je tudi poleti, ko moram povečati pretok vode. Največje znanja sem dobil s prakso, precej pa mi je pomagal tudi Stojan Jakovljevič, nekdanji direktor ribarnice na Dvoru.»

Goričar sedaj obvlada rejo postri. V teh dneh decembra in januarja se postri v v matični čredi drstijo in jih je treba

GORIČARJEVE POSTRI — Dve leti traja, da postri zraste do dolžine 30 cm. Tedaj je godna za prodajo. Individualni kupci dobijo postri pri Goričarju doma za 10 odst. ceneje.

osmukati. Iz iker v domači valnici se bodo zvalile male postri, ki jih hrani s posebno hrano iz Italije. Ko male postri zrastejo do teže 50 gramov, pa jih lahko redi že z domačo hrano. Večino te hrane, ki jo pripravljamo sam, sestavljajo doma pridelana koruza in druge poljščine, dodaja jim edino vitamine in minerale. Celotna količina postri, ki jo Goričar zredi v enem letu, doseže 15 ton teže in bi ustrezala reji 50 bikov. Vse postri zredi do dolžine 30 cm, take so tudi najbolj iskane.

S prodajo postri ni težav, saj jih prav radi kupujejo tako v Zagrebu kot v Ljubljani. Goričar meni, da bi bile postri primerne tudi za izvoz in bi dosegal celo višje ceno kot doma, a ima premajhne količine, da bi bile za tuji trg zanimive. »Lahko rečem, da sem kar zadovoljen s prirajo postri, precej slabše pa gre v trsničarstvu, kaj posebno pa se ne morem pohvaliti niti z vinogradništvom.« J. SIMČIČ

- Utrujeni nočejo oditi. Očitno so preutrujeni in bi jih bilo treba odnesti.
- Demokracija je kot vitamin C. Ne da se predozirati.
- Pozabimo, kar je bilo hudega v slovenskem narodu, hudo vračajo z dobrim. (A. Šuštar)
- Zemlja me je učila trdnosti, poniznosti, dela in ljubezni. (Pavček)

Pionirjeva delniška hranilnica

Preoblikovanje Interne banke GIP Pionir v Hranilno-kreditno organizacijo — Želja po ohranitvi varčevanja in zbiranja denarja za gradnjo stanovanj

NOVO MESTO — »Ko je Markovičev zakon o bankah ukinil interne banke, smo se v Pionirju po daljši razpravi odločili, da v skladu z zakonom našo Interno banko organiziramo kot Hranilno-kreditno organizacijo Pionir, delniška družba. GIP Pionir je namreč želel še naprej obdržati varčevanje svojih delavcev in kooperantov, združevanje sredstev kooperantov in drugih za stanovanjsko izgradnjo pa izdajanje in kupovanje vrednostnih papirjev za potrebe Pionirja.« pravi Karel Vardijan, direktor nekdanje Pionirjeve Interne banke in v. d. direktorja sedanje Hranilno-kreditne organizacije.

Ta naj bi kot taka začela normalno poslovati z novim letom. Ustanovitveni zbor je bil 8. decembra, na njem je 23 delničarjev sprejelo sklep o ustanovitvi, osnovne akte družbe in poslovno politiko ter imenovali organe upravljanja. Družba je bila ustanovljena s kapitalom 120 milijard dinarjev na dan 1. decembra 1989. Za to je zidanih 2.400 delnic, ki se glasijo na ime, vrednost ene delnice je 50 milijonov dinarjev. Možnost za nakup delnic je do konca marca 1990, vendar vse kaže, da jih bodo prodali že do 20. januarja. Seveda bo možnost za nakup delnic, tudi za druge občane, še ob kasnejših izdajah delnic.

Sisov je konec

V Novem mestu ne vedo, kako zagotoviti realno ničlo pri prispevkih

NOVO MESTO — Z iztekajočim se letom 1989 odhajajo po poldrugi desetletju boljše ali slabše funkcioniranja nepreklicno na smetišče zgodovine samoupravne interesne skupnosti, ena od iluzij socialističnega samoupravljanja, ki, kot pravijo, kljub dobri zamisli ni prinesla pričakovanega.

Njihove pristojnosti in obveznosti bo prevzela skupščina, republiška in občinska, pa proračun, njihove skupne službe pa bodo postale del državne uprave. Izvajanje nalog in programov po posameznih področjih bodo spremljali odbori, ki jih v zadnjih dneh leta tudi v Novem mestu ustanavljajo na razpustitvenih sejah skupščin sisov.

Potrditve prispevnih stopenj za te dejavnosti je v rokah skupščine, pri tem naj bi veljalo načelo o realni enaki obremenitvi, kot je v letošnjem letu. V Novem mestu so pri izračunu prispevnih stopenj morali tudi upoštevati temeljito prerazporeditev pristojnosti in sredstev med občino in njenimi poslovanji. V letu 1990, v kateri preračunjevanje je prva določila prispevne stopnje republika, tako da je občini praktično nemogoče uveljaviti izhodišče o realni ničli pri obremenjevanju plačnikov prispevkov, če naj bi sfinancirali dejavnosti in programe, ki so že tu in se že izvajajo. Težava je v Novem mestu toliko večja, ker so bile prispevne stopnje za posamezne dejavnosti v občini podpopravne. O odločitvi delegatov občinske skupščine več prihodnjic, seja je bila namreč sklicana za 27. december.

ZAKLJUČNI NASTOP

METLIKA — Metliška folklorna skupina Ivan Navratil sedaj šteje 55 članov; jeseni so dobili precej novih mladih članov. Vaje imajo redno vsako soboto in nedeljo, pripravijo pa lahko celovečerni program. Skupaj z oktetom Vitis so imeli zadnjo soboto v Semiču zaključni letošnji nastop.

Če boste volili za nas, dobite metliško občino

METLIKA — Pred več kot 25 leti, v času brezpriznivnih direktiv iz centra, je bilo že sklenjeno, da bodo občini Črnomelj in Metlika ukinili in da bo Bela krajina ena sama občina. Vsa stvar je bila tako daleč, da so iz Metlike že mize vlekli v Črnomelj, ki naj bi bil po novem »glavno mesto« enotne Bele krajine. Potem so vso zadevo očitno preklicali, v Črnomlju pa je takrat ostal eden od metliških »kadrov«, ki se je v pričakovanju službe na enotni občini z mizo vred že preselil v Črnomelj. Od takrat se ideja o združitvi obeh belokranjskih občin pojavlja vsake toliko časa in praviloma buri duhove ter sproža različne odmeve in komentarje. Ne manjka tudi bolj ali manj neresnih in zafrkantskih predlogov o kadrovskih, prostorskih in vseh drugih vidikih bodoče nove belokranjske občine.

Vse to in še kaj je v metliški občini sprožila zadnja novica, objavljena nedavno v Dolenjskem listu, da si bo Črnomaljska Socialistična zveza prizadevala za združitve obeh občin. Iz zapisa je bilo celo razumeti, da je to sestavni del osnutka programa, s katerim namerava ta bodoča stranka nastopiti na prihodnjih občinskih volitvah. V metliški občini, manjšem delu bodoče velike Bele krajine, seveda take predloge dojemajo kot grozljivo večjega in močnejšega, ki si hoče podrediti manjšega in sibi šibkejšega. Na tako zasta-

rejv je seveda takšno poslovanje in ustvarjanje dobička, ki bo zagotavljalo oblikovanje rezerv družbe in izplačevanje primerne dividende, zato bo družba usmerjala sredstva v naložbe, ki omogočajo največjo finančno donosnost, zagotavljajo varnost in ohranjanje likvidnosti družbe. Glede poslovanja v bodoče seveda mnoge reči še niso jasne, ker ukrepe še sprejemajo, mislimo pa, da bomo varčevalcem še vedno lahko ponudili za 2 odstotka večje obresti, kot jih bodo v poslovnih bankah,« pravi Vardijan.

Solidno osnovo za normalno poslovanje nove HKO je dalo takšno poslovanje Interne banke. Ta je bila ustanovljena leta 1980 in je v največji možni meri združila finančno funkcijo, da to ni bremenilo tozgov. Banka je v glavnem povezovala le kooperante, podjetja, ki sodelujejo v gradbenem proizvodnem procesu, čeprav so se ji želeli priključiti še drugi. Verjetno tudi zahvaljujoč takšni organiziranosti z Interno banko noben tozdr Pionirja v teh letih niti en dan ni bil blokiran, pravi Vardijan. Lani so uvedli tudi varčevanje za delavce, ta dejavnost se je uspešno razvila, gotovo predvsem zato, ker so zagotavljali polno revalorizacijo za vloge na vpogled. Obsežne posle v banki — ta je imela 1. decembra 1.306 milijard dinarjev kreditne bilance — je opravljal povprečno 40 zaposlenih.

Sledi propadanje stanovanj?

Predvidena zamrzitev stanarin bo še povečala novomeške probleme z vzdrževanjem stanovanj

NOVO MESTO — Občinski izvršni svet je 20. decembra sprejel sklep, da se stanarine v novomeški občini s 1. januarjem 1990 lahko povečajo za 97 odstotkov, potem pa v naslednjih mesecih do polletja vsak mesec za 5 odstotkov več, kot bo indeks rasti cen na drobno. Na ta način bi nekako sledili izhodiščem iz plana stanovanjske skupnosti za leto 1990 o realni rasti stanarin do višine 100 odstotkov stanarine, ki zagotavlja enostavno reprodukcijo, torej do 2,04-odstotnega deleža stanarin v revalorizirani vrednosti stanovanjskega sklada. V decembru je ta delež v novomeški občini le 1,17 odstotka in je za 26 odstotkov nižji od povprečnega republiškega. V stanovanjski skupnosti ugotavljajo, da so zbrana sredstva stanarin realno vedno manjša, zaradi česar krčijo program vzajemnega vzdrževanja. Vedno večji delež gre za nujne intervencije in stanovalci so vse bolj nezadovoljni, ker predlogov hišnih svetov za vzdrževalna in prenovitvena dela ni mogoče vključiti v letne plane vzdrževanja. V letu 1990 se bo pojavila še ena »nadloga«: zahtevan je namreč obračun polne amortizacije, to je okrog 1,8 odstotka revalorizirane vrednosti stanovanjskega sklada. Za to bi bila dovolj šele celoletna stanarina na ravni aprila 1990, obstaja bojazen, da

stanarina premajhna, da bi lahko financirali ostale naloge. Sklep izvršnega sveta je bil v skladu z zahtevami predsedstva skupščine novomeške stanovanjske skupnosti, ki ga je podprla tudi skupščina pretekli četrtek, da mora izvršni svet v letu 1990 voditi tako politiko stanarin, da bo dosežen delež 2,04 odstotka in da bo zaradi visokih stanarin večji interes za odkup stanovanj. Že na isti seji — bila je tudi zadnja pred razpustitvijo sise — je postalo jasno, da iz te moke z večjo stanarino ne bo dosti kruha. Po ukrepih Markovičeve vlade naj bi se stanarine v januarju 1990 po zdajšnjih navodilih smele povečati za 10 odstotkov glede na veljavno 15. decembra. Če bo to držalo, ne bo mogoče pokrivati stroškov vzdrževanja in niti ne obračunati amortizacije, neuresničene pa bodo še nekatere druge naloge. Na odprodajo stanovanj

● Občinski izvršni svet je 20. decembra sprejel tudi sklep o podražitvah komunalnih storitev (vodarina, kanalizacija, smetarina) v novomeški občini s 1. januarjem 1990 za 43,3 odstotka. Kako bo z uveljavitvijo tega sklepa, še ni mogoče točno reči.

stanovalcem, za kar so zainteresirana tudi podjetja, pa tako lahko računamo šele, ko bo veljala ekonomska stanarina. Vse dotlej pa interesa za to ne bo, kot ne bo interesa za bivanje v stanovanjih z nižjim standardom pri idealno urejenem sistemu subvencioniranja stanarine za tiste, ki drage stanarine ne zmorejo, kar je navadno jasno že ob dodeljevanju predvsem solidararnostnih stanovanj, je bilo slišati mnenja in opozorila na omenjeni stanovanjski skupščini.

Za večjo učinkovitost zadruga

Referendum za KZ Metlika kot enovito delovno organizacijo

METLIKA — Konec leta, v petek, 29. decembra, se bodo delavci in člani metliške Kmetijske zadruga na referendumu odločili, kako bo zadruga v bodoče organizirana. O bodoči organiziranosti so v teh mesecih na zborih razpravljali tako kmetje kot zaposleni v zadrugi.

»Naš cilj je, da bi bila zadruga v bodoče enovita delovna organizacija in na zborih, na katerih je tekla beseda o tem, so tako kmetje kot delavci zadruga v celoti podprli ta predlog.« je povedal direktor KZ Metlika inž. Stanislav Bajuk. Že pred tem pa so se delavci sedanjega tozda M KZ Metlika Trgovina na drobno na referendumu odločili, da se izločijo iz Kmetijske zadruga in nadaljujejo pot kot samostojno trgovsko podjetje.

Tako naj bi v zadrugi ostala dva programa, in sicer vino (dosedajni tozdr Vinska klet) ter meso in poljedelska proizvodnja (dosedanja temeljna zadruga organizacija Kooperacija). Tudi v zadrugi brez tozda Trgovina na drobno ostane 8 trgovskih poslovalnic, in to od trgovin s kmetijskim reprodromatrom in kmetijskimi potrebščinami do špecerij in bifeja. V enoviti Kmetijski

Dobimo se na trgu

Prvič tudi silvestrovanje

NOVO MESTO — Občinska Zveza prijateljev mladine je decembra pripravila za najmlajše kar 36 novoletnih prireditev. Zadnja prireditev bo pod naslovom »Dobimo se na trgu« na silvestrsko noč na Glavnem trgu in bo namenjena starejši mladini in odraslim. Po vzoru nekaterih evropskih mest (v zadnjem letu pa tudi Zagrebčanov), ki že nekaj let pripravljajo silvestrska srečanja na prostem, bodo prizadevni organizatorji to prvič poizkusili tudi na novomeškem Glavnem trgu.

Ta je že noveletno okrašen in zato kot nalašč primeren za veselje v prvih urah prihajajočega leta. Po polnoči bo vse pripravljeno za veliko veselico. Postavljen bo oder z ozvočenjem, stojnice s sejma se bodo spremenile v velik šank, kjer bo mogoče poceni priti do šampanjca, stekleničnega vina, buteljki, kave in še česa, s čimer bodo Dolenjci lahko skupaj nazdravili novemu letu 1990. Za obiskovalce bo še posebej privlačen program, v katerem seveda ne bo manjkalo glasbe, vsi skupaj pa bomo lahko peli in plesali do jutranjih ur. Z odra bosta Dolenjcem na trgu prva voščila predsednik izvršnega sveta občine Novo mesto, in dedek Mrz, zatem bodo vsi prisotni na trgu skupaj nazdravili s kupico vina in z Zdravljico. V zabavnem programu bo nastopila okrajna ekipa Modre kronike z Brajdimirom Ratajčičem, Čarovnik Jani, najlepši del programa na trgu pa naj še ostane skrivnost te najbolj nore noči. Prireditev bo ob vsakem vremenu in bo trajala do 4. ure zjutraj. Po polnoči bo Glavni trg zaprt za ves promet in parkiranje.

J. P.

VSAK TEDEN CISTERNO — Kljub temu da ima le 200 m do vodovoda, pijejo Maljive krave vodo, ki jo mora sproti dovažati s cisternami.

Na obrobju mesta

NOVO MESTO — Biti kmet v bližini mesta je vsekakor prednost, ki jo znajo nekateri dobro izkoristiti. Franc Mali iz vasi Krka, ki je le dobre tri kilometre oddaljena od središča Novega mesta, tega ne more, saj ga pestijo podobni problemi kot prekatere oddaljene hribovske kmetje: slab dostop in pomanjkanje pitne vode.

»Pred leti, ko sem se odločil, da se bom resneje posvetil kmetovanju, sem mislil, da se bo tudi razvoj na našem koncu krajevne skupnosti Mali Slatnik pospešil, saj je drugod šlo hitro naprej, asfalt je že skoraj do vsakega vikenda, gradijo pločnike in urejajo naselja. Vendar kaže, da za nas ni postuha. Takrat sem s pomočjo zadruga postavil hlev in silose, nabavil mehanizacijo, tako da imam sedaj v hlevu dvanajst glav živine, od tega deset krav molznic. Letno oddajam približno 25 tisoč litrov mleka, krmo pa pridelujem na 6 ha lastne zemlje ter na 2 ha, ki jih imam v najemu pri zadrugi. Kmetovanje pa mi ovira pomanjkanje vode. Vodovod je sicer 200 m stran, vendar mi ne dovolijo priključitve, češ da moram počakati da bo narejen rezervoar na hribu. Kdaj bo to, ne ve povedati nihče, jaz pa vodo nujno potrebujem, kar razume vsak, kdor se spozna na živino. Vsak teden porabim eno cisterno in še sreča, da mi gredo novomeški gasilci na roko. Drugo pa je pot, ki je komaj prevozna, zlasti v dežju in kadar je sneg, saj je nihče redno ne pluži.

T. J.

NOVOLETNI KAMION PRIVABIL TISOČE — Koncem minulega tedna je zaključil štiritredno potovanje po krajevnih središčih novomeške občine novoletni Kamion. Ustavil se je v 24 krajevnih skupnostih, otroke je obdaril dedek Mrz in pripravil polni program. Osrednja novoletna prireditev je bila tradicionalni novoletni živžav na Glavnem trgu v Novem mestu. V soboto in nedeljo popoldan je bilo v okrašenem mestu kaj videti. Na velikem odru pred rotovžem so nastopile plesne in baletne skupšine, čarovnik Jani, posebne pozornosti pa je bil deležen dedek, ki se je letos na trg spet pripeljal v kočiji. Zadnja novoletna prireditev bo na Silvestrovo nekaj po polnoči na Glavnem trgu. Na sliki: tako so nastop čarovnika Janija Jošovca spremljali mladi na Dvoru. (Foto: J. P.)

VERIŽNIKI — Zvedeli smo, da so mestni verižniki z devizami (normalna stičunga 35 odstotkov) imeli v spodnji kavarni zbor, za katerem so razpravljali o svoji bodoči usodi. Potem ko so zavrnili predlog, da bi šli zaradi fiksnega tečaja protestirat pred zvezno skupščino, so sodelovali, da se bodo malo potuhnil, saj Markovič menda ne bo dolgo zdržal. Marka na sedmih konvertibilnih dinarjih je povzročila med črnoborjancini tudi socialne pretrese. Eden z nižjim činom je ob brezplačno kosilo in pranje perila, drugi pa je (ob vplačilu petic si je kupil nov avto) izjavil, da boga nema i da ne zna kako česad zavrtiti kuču«. Mark po uradnem tečaju pa je kot smeti, pravzaprav je res preplo, da bi dolgo trajalo.

POKOPALIŠČE — Na pokopališču Ločni neznanzi zlikovci krajevo svetilke z grobov. Vsakomur je jasno, da takšna lučka ne stane par dinarjev, da pietete do umrlih niti ne omenjamo. Komu in kako lahko koristi tako svetilo, ali tatov ozioroma malopridnežev res ne zmoti pomisel, da krajevo mrtvim? Ali ni v njih niti toliko pravadnega atavizma, da bi, ko s plenom v malhi zapušajo polnočno mesto mrtvih, občutili tesnobo?

SEJEM — Splošno mnenje je, da Miklavžev ali ne vem čigav sejem na Glavnem trgu traja odločno predolge, ponudba bedna, prav tako kakovost blaga. Meščani imamo res zanikro trgovsko mrežo, tako uboga pa kljub temu ni, da bi si zaslužili noveletni novomeški Ponte rosso. To mnenje bi lahko seglo tudi do našega župana, ki velja za enega najboljših prosvetljenih na Slovenskem in potemtakem dobro ve, kaj je kič.

Ena gospa je rekla, da so se neznanzi zlikovci v Kandiji lotili plakatne podobe Borisa Muzeviča in tako dokončali tisto, kar so srbski miličniki zastavili v Beogradu.

LB RAČUNA NA MANJŠE OBROKE

NOVO MESTO — Pred dnevi so dolžniki LB TDB Novo mesto, ki so se zadolžili v času, kar velja revalorizacija dolga, prejeli obvestilo o novi, višji anuiteti, ki jo morajo podjetja dolžnikov, ki anuite ne nakazujejo, upoštevati že v januarju. Vsote so visoke, anuite, zadnjič povečane pred tremi meseci, so večje do petkrat. Plače marsikje ne sledijo niti inflaciji, kaj šele, da bi bile realno večje. Posebno po predstaviti Markovičevih ukrepov, ki naj bi praktično izničili sedanjo preko 2.500-odstotno inflacijo, bančne dolžnike seveda zanima, ali bodo sedaj izračunane anuite obveljale. V Ljubljanski banki smo zvedeli, da ocenjujejo, da so te anuite gotovo velike prevelike in da računajo na njihov popravek, ko bodo ukrepi pač točno znani. Višji januarski odtegljaj (za stanovanjska posojila mislijo z njim celo počakati) bo potem v popravku upoštevan, kdor ga ne zmora, pa bodo problem posamezno ustrezno rešili ob obisku prizadetega v banki.

DOMAČE TRNJE

● Izgubili smo kompas. Kdor ga najde, dobi nagrado. ZKJ.
● Od visokih cen me boli glava, vendar zaradi visoke cene ne morem kupiti zavrtila.
● Radi pomagamo delavcem. Predvsem povratnikom iz Nemčije.
● Ostavko dam tistemu, ki mi da več, nič ne dela, toda to počne tako večje, da tega nihče ne opazi.
D. STARČEVIČ

Sprehod po Metliki

V NOVI KNJIGI DOMAČE obrti na Slovenskem se je znašla vinarstvo-turistična prireditev Vinska vigrad na seznamu — kramarskih sejmov. Pa je bilo še pred kratkim veliko razburjanja, če je kdo sam omenil kaj podobnega. Vinska vigrad se je zmeraj prikazovala kot kulturna prireditev, na kateri se res veliko pije, toda pazite, pije se kulturno. METLIŠKO PREDNOVOLETNO VZDUŠJE je še najbolj čutili po gostinlah in drugih lokalih, kjer točijo alkoholne jagice. Sicer pa je mesto v primerjavi z drugimi slovenskimi kraji klavno okrašenost. TUDI V METLIKI je vse več tavnja, toda skoraj neverjetno je, da so se dolžnostne spravili tudi nad skladišče občinskega Rdečega križa. Odnegli so tisto, kar so dobrosrčni ljudje prispevali za pomoč potrebne. Kaj pa, če gre pri vsej stvari le za samopostrežni način poslovanja? V ANKETI O POSLUŠANOSTI STUDIA D je neka domačinka rekla, da posluša tega »podgorskega kričarja« od sedme do osemnajste ure. To je za ekipe Sandija Pirša dober poklon, kajti Studio D prične z oddajanjem vsak dan ob 8. uri, oddajnik pa izključno od devetnajstih. Verjetno Metličanka, ki je to izjavila, posluša četrtkov večer v — petek. LETOS STA IGRALA v metliški občini dedka Mraza Bojan Valenčič in Andrej Sever. Valenčič je blestel na metliški osnovni šoli, Sever pa na podzemeljski. Teško bi se odločili, kdo je bil boljše, jasno pa je, da je bil Sever gostobesednejši.

Črnomaljski drobir — Že najmanjše grmenje v Vin...

Drobne iz Kočevja

OTOVORJENI POŠTARJI — V dvajsetih dneh imajo poštarji naj...

Ribniški zobotrebc

NOVOLETNI SEJEM — Od 23. do 25. decembra je v Ribnici božično-novoletni sejem, ki ga je organiziralo...

Trebanjske iveri

VEGETARIJANSTVO — Na letošnjem mladinskem mirovno-raziskovalnem zboru, katerega udeleženci so delovali na...

IZ NAŠIH OBČIN

Ljudi ženejo iz domovine, a ne?

Nekatere obkolpske vasi skoraj nimajo več nikakršne bodočnosti

ŠPEHARJI — Bodočnost marsikatero belokranjske vasi ali zaselka je močno negotova in v tem primeru Špeharji nikakor niso izjema.

Glavna razloga za odseljevanje sta slaba cestna povezava in telefon, ki ga že nekaj let zmanjkajo.

V Špeharjih, kjer je bog mahal s prazno vrečo, imajo tudi to smolo, da področje ni najbolj primerno za kmetijstvo.

dinarjev, za liter mleka s 4,2-odstotno tolačo pa sem dobil 12 točakov.

Vendar Franc ni povsem črnogled. Meni, da bi šlo tudi pri njih na boljše, če bi v Ljubljani nekoliko pogledali čez

Franc Mukavec

Premalo denarja

Skupnosti otroškega varstva kljub ukrepom med letom grozi izguba

ČRNOMELJ — Še lani so sredstva za črnomaljsko otroško varstvo predstavljala 15,6 odst. vseh sredstev za družbene dejavnosti v občini, letos pa le 14,3 odst.

Sedaj, ko so družine z otroki v najtežjem položaju, ne bi bilo sprejemljivo, da ne bi izvajali več tekočih valorizacij družbenih pomoči otrokom, število tistih, ki jih prejemajo, pa se je povečalo za 10 odst.

Za otroke, ki niso v vrtcih, izvajajo le malo šolo, medtem ko so vse ostale programe ukinili že preteklo leto.

Čeprav se je prispevna stopnja za skupnost otroškega varstva v septembru povečala za 0,20 odst., oktobra pa za 0,10 odst. in kljub temu, da so najeli brezobrestno posojilo in povečali prispevek staršev za vrtec, kaže, da bo skupnost tudi ob koncu leta — tako kot ob polletju in devetmesečju — zaključila s primanjkljajem.

ŠE DRUGI PROGRAM

PREDGRAD — V petek, 22. decembra, so na območju KS Poljanska dolina montirali aparature za sprejem drugega programa TV Ljubljana, vredne 76.000 DEM.

KOLIKO ODBORNIKOV V ZBORU?

RIBNICA — V ribniški občini te dni razpravljajo o osnutku odloka o volilnih enotah za volitve v zbor občinske skupščine.

mestni plot in tudi nje sprejeli za Slovence. »Meja je vendar Kolpa. Poleg tega je Slovencev že tako malo, da bi jih morali vabiti, naj se vračajo nazaj v domovino, ne pa jih prisiljevati, da bodo še bolj odhajali.

M. BEZEK-JAKŠE

VEČ TELEFONOV

ČRNOMELJ — V letošnjem letu so v črnomaljski občini nadaljevali z napeljevanjem telefonskega omrežja v manj razvitih krajevnih skupnostih.

KOMANDANTU PLAKETO ZRVS

RIBNICA — V vseh krajevnih skupnostih ribniške občine so bile ob dnevu JLA akademije, na katerih so skupaj nastopali mladi in vojaki.

LIK v precejšnjih škripcih

Vse ukrepe sprti izniči neobvladljivo naraščanje stroškov — Sodelujejo z Norvežani

KOČEVJE — Z novim letom bo LIK Kočevje podobno kot druga kočevska podjetja posloval kot družbeno podjetje. V Liku imajo 6 programov, ki jih stroškovno obračunavajo ločeno.

CRKNJENA MAČKA

RIBNICA — Reko je bum!, avto je odpeljal dalje, na cesti sredi Ribnice pa je obležala mrtva mačka.

Ali res tonemo?

Odgovori predsednika IS Kočevje A. Turka

KOČEVJE — Na zadnji seji OK ZK Kočevje je med razpravo o gospodarskem položaju v občini odgovoril na nekaj vprašanj predsednik občinskega IS Anton Turk.

Nekaj kočevskih firm je prikrašanih. Dogovor pa je tak, naj bi kočevska podjetja tožila vse tiste iz drugih krajev Jugoslavije, ki so jim pošiljali teletske o odpovedanem gospodarskem sodelovanju.

Nekateri so, vendar ne za vlaganje v celotne naše firme, ampak le za vlaganje v posamezne programe teh firm.

Naša zakonodaja o tem je še nedorečena. Politično vzdušje tudi ni najboljše. Premalo smo agresivni. Obstaja tudi bojazen, da se ne bi hitro razpadli.

Na vprašanje, če kočevsko gospodarstvo tone, je predsednik Tone Turk odgovoril najprej precej izmikajoče, potem pa dodal, da je Tekstilna podvojila proizvodnjo in izvoz.

J. P.

Prej bodeča neža kot pa TV nagelj

Sprehod po Ribnici

RIBNICA — Ob zadnjem ocenjevanju urejenosti slovenskih mest bi Ribnica skoraj dobila turistični nagelj.

Vendar je ugled Ribnice v obeh ocenjevanjih začel hitro upadati, ko so se sprehodili po Ribnici. Lepote gradu in njegovega okolja namreč ni videli, ker pogled na grad zakrivajo skladovnice drv po Ribnici.

Ribniški turistični delavci pravijo, da ribniška Komunala v okviru svojih možnosti kar vzorno skrbi za urejenost kraja.

J. PRIMC

JUBILEJ V KOSTELU

FARA — 5-letnico KSD Kostel so praznovali v soboto, 23. decembra, v Fari. Ob tej priložnosti je bil koncert moškega pevskega zbora Kolpa.

VELIKO MOŽNOSTI ZA OBRT

KOČEVJE — Na sestanku obrtnikov in predstavnikov izvršnega sveta občine, ki je bil 22. decembra, so člani IS seznanili prisotne obrtnike z možnostjo najemanja nemškega posojila za odprte obrtne delavnice.

J. P.

PRIZNANJE GASILCEM

KOČEVJE — Na proslavi dneva JLA, ki je bila 21. decembra v Šeškovem domu, je govoril predsednik OK ZRVS Bojan Šobar, podelili so priznanja in pohvale republiškega in občinskega štaba teritorialne obrambe ter prebrali seznam napredovanj in imenovanj za rezervne starešine.

Tretji svet je preslab plačnik

Trimo Trebnje predvideva spremembo sestave izvoza v prid konvertibilnega — Nekaj še Sovjetski zvezi — Zabojniki za Nemčijo — Nova plošča

TREBNJE — Glede nekaterih ekonomskih kazalcev končuje trebanjski Trimo poslovno leto s predpostavko, da bo v letu 1990 prodal na tujih trgih približno toliko izdelkov kot letos.

Izraženo v približnih številkah, bi to pomenilo, da bi Trimo 60 odst. celotne proizvodnje usmeril na tuji trg, s tem da za več kot 3 petine tega deleža vidi kupca na konvertibilnem tržišču.

da so veljale za dobrih 53 odst. izdelkov, prodanih na teh tržiščih, cene, od jugoslovanskih za te artikle. Še bolj jih je bržčas spodbudilo k umiku to, da bi dežele v razvoju hotele od Trima izdelke in storitve kupovati na kredit.

Potem ko so Trimovi strokovnjaki pred leti očitno pravilno domnevali, da bo šla t.i. sendvič plošča dobro v prodajo, si podobno obetajo pri novem to-

vrstnem izdelku, plošči, ki ima za razliko od predhodne namesto kovinske mavčno celulozno oblogo. Med novosti, kamor sodi omenjena plošča, v katero vgrajujejo surovine jugoslovanskih dobaviteljev, prištevajo v Trimu še bivalne kontejnerje, preizkuševalne komore in izdelke iz nerjaveče pločevine.

L. M.

Reorganizacija sisov se je že začela

Stanovanjska skupnost prva med upravne organe

BREŽICE — Reorganizacija samoupravnih interesnih skupnosti je pred vrati. Zagotavljanje sredstev ne bo več potekalo po posameznih silih, temveč preko proračuna na način, ki ga bo za občinsko raven določil odlok. Taka funkcija proračuna naj bi zagotavljala celovito politiko družbenega razvoja občine, in kar je najbolj zanimivo — ob tem naj bi upoštevali realne možnosti posamezne občine.

V letu 1990 naj bi tako odločanje o zadevah v področju posameznih interesnih skupnosti prešlo na izvršni svet, medtem ko bodo skupščine sisov do konca leta imenovale stalne organe, ki bodo spremljali uresničevanje nalog ter dajali mnenja in predloge. Delovne skupnosti sisov bodo nadaljevale delo v sklopu občinskih upravnih organov. Prva se je spremembam v organizaciji podredila stanovanjska skupnost, ki je na skupščini pretekli teden ustanovila posebni odbor. V prihodnje bo pri občini poseben račun, na katerega se bodo stekale stanarine, prispevki in namenjine. Odprli bodo tudi račun za združena sredstva amortizacije in vzajemnega vzdrževanja stanovanjskega sklada. Občina bo prevzela vsa sredstva in pravice ter obveznosti po sklenjenih pogodbah za prenovo in gradnjo stanovanj.

Najbolj sporna je reorganizacija sisov družbene dejavnosti, saj se kar 61 odstotkov njihovega dosedanjega programa prenese na republiški raven. Na področju šolstva se bo iz občinskega proračuna financiralo osnovno šolstvo, če pa občina ne bo zmogla dovolj denarja za program, ki je določen z zakonom, pa bo prejela dopolnilna sredstva. V zdravstvu se bo kar 96 odst. sredstev, ki so se do sedaj zbirala na občinski ravni, preneslo na republiko.

B. D.

- Nočemo absolutne večine, radi pa bi zmago socialistične opcije v Jugoslaviji. (Kučan)
• Ne izključujem možnosti porajanja novega komunističnega gibanja, če bi se zveza komunistov še naprej odmikala od svoje poglavitne delavske baze in se spreminjala v nekakšno kvazi komunistično intelektualno elito. (V. Hafner)

PRIZNANJE ŽELEZNIŠKI POSTAJI BREŽICE — Za stalno urejenost zgradb in okolja s prikupnim parkom ga je kolektivno podelila Železniška transportna organizacija Ljubljana v četrtek, 21. decembra. Komisija je ugotovila, da je postaja najboljše vzdrževana od vseh postaj v prvi in drugi skupini, saj pri nobenem obisku ni odkrila malomarnosti. Priznanje ji je prisodila za obdobje od 1987 do 1989. Ob tej priložnosti je predstavnik občinske turistične zveze podelil kolektivno bronasto plaketo Brežic, ker vzorno skrbi za lepo podobo severnih brežičkih vrat. (Foto: J. Teppy)

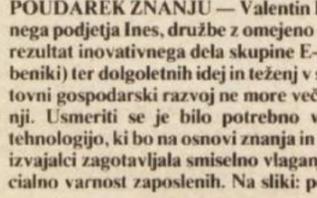
Ines bo postal mešano podjetje

V letu 1990 bodo izdelali 471 frekvenčnih pretvornikov — 36 zaposlenih

SEVNICA — Nastanek Inesa (Industrijska elektronika Sevnica) septembra 1985 v okvirju Konfekcije Lisca je bil znotraj in zunaj podjetja veliko presenečenje. Seveda, marsikdo se je tedaj spraševal o (ne)združljivosti elektronike in konfekcije. Toda »oče« Inesa Franc Keber je z obilo dobre volje in dela veliko prispeval, da so »porodne« težave v Inesu lažje prebrodili.

Ob Kebru so orali ledino pri razvoju prvega izdelka — frekvenčnega pretvornika, ki je kaj hitro poneseel sloves Inesa po Jugoslaviji, še magister Borut Čulap, inženir Dušan Koser in tenik Andrej Zajc. Vsi štirje so postali družbeniki in so družno s Konfekcijo Lisca pretekli četrtek v Sevnici na ustavnih skupščini novega mešanega podjetja Ines d.o.o. postavili le še piko na i organiziranosti, ki bo kos naglemu razvoju Inesa. Za ponazoritev naj povemo, da je Ines prodal leta 1987 v Jugoslaviji 132 naprav, lani pa je 30 delavcev izdelalo že 300 frekvenčnih regulatorjev in še 60 različnih naprav za vektorsko regulacijo asinhronskih motorjev in za merjenje fizikalnih veličin. Posredno se je Ines že vključil v izvoz v Avstrijo, Italijo, Sovjetsko zvezo, Čehoslovaško itd.

Ines bo kot mešano podjetje začel delovati po 1. januarju 1990. Do 31. marca tega leta bo vršilec direktorja Inesa magister Stanislav Čuber, vodja razvoja v Lisici, 1. aprila 1990 pa bo prevzel direktorske posle Valentin Dvojmoč, zdajšnji predsednik zbora združenega dela slovenske skupščine in nekdanji direktor Lisce. Oba so soglasno imenovali na četrtkovni skupščini, tako kot Braneta Ogorevca, namestnika direktorja Lisce, in dr. Dejana Avseca, direktorja LB-TPB Krško, za člana nadzornega odbora. Ob tej priložnosti se je direktor Lisce Vili glas zahvalil banki za pomoč pri pridobitvi 3 milijard razvojnega dinarja, za pomoč pri razvoju Inesa in vseh teh letih pa še posebej Mariji Jazbec, Janezu Valantu in Francu Kebru.

POUDAREK ZNANJU — Valentin Dvojmoč je na ustanovni skupščini mešanega podjetja Ines, družbe z omejeno odgovornostjo v Sevnici, dejal, da je Ines rezultat inovativnega dela skupine E-4 (kot se imenujejo omenjeni štirje družbeniki) ter dolgoletnih idej in teženj v strategiji Lisce, kjer so ocenjevali, da svetovni gospodarski razvoj ne more več temeljiti na delovni intenzivni proizvodnji. Usmeriti se je bilo potrebno v inovativno, na tržišču iskano visoko tehnologijo, ki bo na osnovi znanja in z določene prednostjo pred ostalimi proizvajalci zagotavljala smiselno vlaganje kapitala in znanja družbenikov ter socialno varnost zaposlenih. Na sliki: posnetek s skupščine. (Foto: P. Perc)

ZSMS že išče dobrega gospodarja

OK ZSMS Brežice je sicer prva oblikovala lasten program, toda za njegovo uresničitev bo potrebna krepka podpora na volitvah

BREŽICE — Brežiška ZSMS je v preteklem tednu kot prva izmed domačih političnih organizacij predstavila svoj lastni občinski program. Dokument, s katerim bo nastopala na splošnih občinskih volitvah, je nastal pod geslom »Iščemo dobrega gospodarja z realnim programom za celovit razvoj občine Brežice«.

Rešitev svoje občine vidijo v načrtnem razvoju kmetijstva, turizma in zasebnosti, ki naj bi ga vsestransko podprli, družbenim podjetjem pa ponudili podporo pri osamosvajanju od velikih matičnih organizacij s sedežem zunaj občine.

Slovenija naj bi energetsko politiko reševala z izgradnjo množice malih zasebnih elektrarn z državno pomočjo ter tudi z uporabo alternativnih virov energije, kot so sonce, termalna voda in veter. Brežiški ZSMS se bo zavzemal, da bo delovanje NE Krško po letu 1995 prepovedano, prav tako pa bi po njihovem morali prepovedati tudi gradnjo termocentral na premo in mazut. Mladi se bodo pri tem zavzeli za tako davčno politiko, ki bo spodbujala razvoj ekološko in energetsko varčnih strojev.

Pri varstvu okolja bodo podprli zahtevo, naj plača tisti, ki onesnažuje. Pri začetku pa bodo za ekološko osvoboditev ljudi, za sprotno obveščanje javnosti o njih, za soodločanje o posegih v prostor ter nenazadnje za takojšnje raziskave o negativnih vplivih nekaterih objektov na zdravje prebivalcev ob njih.

Člani brežiške ZSMS so prepričani, da je šolstvo državna zadeva, zato so

• Menim, da slovenska pomlad ne bo propadla, lahko pa doživi nevihte, pozebo, tudi kakšen mrav, vendar to življenjske volje in moči ne more ustaviti. (A. Šuštar)

zanimajo ukinitve komitejev za SLO in DS, zmanjšanje števila nosilcev obrambnih priprav v občini ter ukinitve centra za opazovanje in obveščanje.

Prostorska politika v občini mora biti takšna, da bo zaščitila kvaliteta kmetijska zemljišča in preusmerila gradnjo na manj kvalitetna. Program brežiškega ZSMS se zavzema, da bi razmere privatnega in družbenega gospodarjenja v kmetijstvu končno izenačili, ter da bi se status samostojnih kmetov izenačil z drugimi zaposlenimi. Ob vsem tem je potrebno čimprej odpraviti napake iz preteklosti in poskrbeti, da bo zemlja v lasti tistih, ki jo obdelujejo.

Zavzemajo se za zmanjšanje sredstev za obrambno organiziranje. Med dru-

V vladi še vedno nič novega

Mandatarja naj bi določili konec januarja

BREŽICE — Zdaj bi končno zares lahko govorili o občinskem brezvladju, potem, ko je predsednica izvršnega sveta začela opravljati svojo funkcijo neprofesionalno in je v Brežicah niso več videli, potem, ko so bile funkcije podpredsednika in predsednika IS ter predsednika komiteja za družbenoekonomski razvoj združene v eni sami osebi; in končno potem, ko je izvršni svet kolektivno odstopil. Ta odstop je v občini sicer dvignil precej prahu, večjih sprememb pa ni prinesel. Poslovnik namreč izvršni

Posavska banka delniška družba

V TCP Videm menijo, da bi se morala ta banka priključiti ljubljanski delniški banki — »Spor« bodo razčistili na ravni združene banke

KRŠKO — Ustanovni zbor Ljubljanske banke — Posavske banke, delniške družbe Krško ni potekal tako gladko, kot je bilo zamišljeno. Ta banka je sicer s TCP Videm na istem bregu Save, a na zboru banke se je pretekli četrtek izkazalo, da imajo v TCP Videm drugačne načrte. Tudi to pot se je namreč izkazalo že njihovo staro mišljenje, češ da je Posavska banka zanje premajhna.

Iz TCP Videm predlagajo, naj Posavska banka ne bi bila hči združene banke, marveč samo podružnica ljubljanske delniške družbe. V Posavski

banki zaradi tega niso bili kdove kako presenečeni, ker so vedeli za tvorstve

• Na ustanovnem zboru so sprejeli predlog poslovne politike za leto 1990 in soglašali, da ostaneta za vršilca dolžnosti direktorja in pomočnika Posavske banke dr. Dejan Avsec in Alojz Dinič.

pomislike. Presenetil pa jih je nastop na ustanovnem zboru, kajti pred tem so iz Vidma že pristali, da se vanjo vključijo in so tudi se. Vzrok za tak predlog iz TCP Videm pa je v zakonu o bačništvu. Tam v 16. členu piše, da banka lahko da samo pol toliko kredita, kolikor znašajo skladi. V primeru TCP pa kredit presega vsoto sklada, čeprav je hkrati res, da je TCP dobila ta kredit prek konzorcija, kjer pa je Posavska banka nudila servis.

Posavsko banko je ustanovilo 148 ustanoviteljev iz vse posavske regije, ki imajo skupaj 22.350 delnic. Polovica teh delnic pripada TCP Videm. Kot je v uvodnem govoru dejal direktor dr. Dejan Avsec, se z ustanovitvijo banke kot delniške družbe začne novo obdobje, ki bo porodilo nove odnose in nov način dela, katerega cilj bo predvsem dobiček. Po tej plati naj bi niti delničarji niti komitentni ne imeli preveč skrbi, saj je banka tudi doslej poslovala več kot ugodno, ker so bila tudi doslej upoštevala vsa načela bančnega poslovanja. Tudi v ljubljanski banki ocenjujejo, da je Posavska banka doslej dobro poslovala in je njena kapitalna moč takšna, da ji to omogoča poslovanje tudi naprej. 27 odst. lastnega kapitala jo namreč uvršča med uspešne banke v sistemu LB, vendar pa bo treba ta kapital

svet zavezuje, da mora delovati še naprej, dokler ni izvoljen nov.

Kljub razpravam o tem, ali naj nova mandatarka poišče predčasno ali šele ob rednih volitvah, so se odločili za prvo možnost. Tako bo v Brežicah še do prve polovice januarja potekalo evidentiranje za mandatarja izvršnega sveta. Pet kandidatov, ki so dali svoje soglasje in programe že v prvem evidentiranju, še ostaja na listi, možno pa je, da se bodo pojavili še novi obrazi. V občini sicer prevladuje mišljenje, da pravzaprav nimajo primernih ljudi za take funkcije, a vendar bi morda lahko le odkrili koga. Morda med tistimi, ki v dosedanjih politiki niso sodelovali.

V Socialistični zvezi, ki v skladu z do sedaj veljavnimi zakoni zaenkrat še vodi postopek, so sklenili, da bodo v drugi polovici januarja določili mandatarja. Ta naj bi potem v februarju predlagal člane novega izvršnega sveta. Seveda pa februar še ni zanesljiv rok.

B. DUŠIČ

OBNOVILI BODO MARKACIJE

Brežiški planinci so imeli zbor, na katerem so prišli še drugi posavski planinci ter gostje iz Hrvaške. Predsednik društva Marjia Vebler je pozdravila navzoče in prebrala poročilo, po katerem je bilo društveno delo zelo uspešno. Kot napoveduje program, ki ga je predstavila, bodo planinci med drugim ponovno markirali planinske poti. Na zboru so podelili priznanja Soljarjem, ki so uspešno končali planinsko šolo, in planincem, ki so prehodili zasavsko transverzalo. Zborovanje je popeljal Fran Vogelnik z diapozitivni o gorskem cvetju.

B. HORVATIČ

Krške novice

SMETI — Ko je bila krška podtalna onesnažena z nitrati, so ljudje s podvojeno pozornostjo spremljali vse, kar se dogaja okoli zajetj na Bregah in na Drnovem. Tako so med drugim odkrili okoli obeh črpališč cele kupe smeti. Najhuje pa je pri Drnovem, kjer so v zadnjem času navozili kupe gradbenega materiala, kdo pa je do dal je kakšen star štedilnik ali hladilnik. Tako nastaja pred vhomom v Krško veliko divje smetišče. Nekdo je Kostak že dobil nalogo, da odstrani vso nesnago, ampak očitno so tako pri Kostaku kot pri izvršnem svetu pozabili, kaj so se bili dogovorili. Ljudje pa ne pozabljajo!

Evropski delavnik?

Podobno kot v Jutranjki razmišljajo tudi v Lisici — Usklajevanje

SEVNICA — Sevnška Jutranjka je obvestila občinski izvršni svet, da v podjetju resno razmišljajo, da bi že januarja prihodnje leto proizvodni delavci delali od 6. ure do 13.55 in od 14.05 do 22. ure, režija, ki ni vezana na proizvodni proces, pa od 8. do 16.30 ure. Pobuda za prerezopreditev delovnega časa v Jutranjki utemeljujejo tako, da se bodo s tem prilagodili poslovnosti, povečala naj bi se učinkovitost delavcev in bi tako dosegli tudi tesnejšo navezavo delavcev na podjetje. Poleg tega tudi popoldanske izmene zelo pogrešajo in potrebujejo režijo.

V razpravi v izvršnem svetu je bilo povedano, da Jutranjka izstopa iz sporazuma o delavskih prevoznih, kjer so opazili veliko nesmotrnost trošenja družbenih sredstev. Omenjeno je bilo tudi, da se na evropski delovni čas resno pripravljajo tudi v Lisici.

Očitno je, da bo treba v občini še precej usklajevanja glede prehoda na nov delovni čas, primernejši poslovnim navadam razvite Evrope, pri prevoznih delavcev, delovnem času trgovin, vrtcev, uradov itd. Prav zato so v sevnškem izvršnem svetu sklenili, da ustanovijo delovno telo vseh zainteresiranih in prizadetih, ki naj pripravijo celovitejšo pobudo za prerezopreditev delovnega časa. Sprožili naj bi slovensko akcijo za evropski delovni čas.

P. P.

ZELENI TUDI V SEVNICI

SEVNICA — Pod geslom Za prijazen Sevnico, domačnost vasi so se tudi v sevnški občini, zaenkrat sicer bolj maloštevilni občani, odločili organizirano pristopiti h gibanju Zelenih Slovenije. V petek, 22. decembra, so se Zeleni v Sevnici odločno zavzeli, da jim ne bo vseeno, kaj se bo dogajalo z odlagalščem radioaktivnih odpadkov, ki bi ga radi začasno podaljšali pri krški atomski elektrarni, in ne kaj se bo nabiralo na jezovih savskih elektrarn. Zeleni Sevnice bodo opozarjali tudi na to, kakšno nevarnost utegne predstavljati termoelektrarna TE-TO 3 v Trbovljah in še neštivilne druge potencialne onesnaževalce okolja.

SE ZA SLOVO JIH NI BILO — Skupščina izobraževalne skupnosti je bila letos dvakrat sklicana in ne prvič ne drugi ni bila sklepnica. Ko bi delegati prišli vsaj iz veselja, da so se rešili nevaležne funkcije, saj bi tako ali tako odločili samo o malenekostih, ker so si glavno besedo za nazaj in za naprej vzeli republiški vrhovi!

KDO SE SPRAVLJA NAD KABLE? — Na Piščekem imajo čudne gladolce, ki jim uničujejo telefonske kable. V kratkem so imeli pet prekinitve zveze in za konca leta jih napovedujejo še več, ne ve se pa kdaj bo zapleten teh računov, tisti, ki imajo telefone, ali tisti, ki jih niso dobili.

PREDLOGI ZA EVROPO — Nakučanju brez vsebine še ni odzvonilo, najbolj žalostno pa je, da so celo v šolstvu popustili pred sv. Birokracijem. Pri izvršnem svetu bodo namreč imeli »odbor za spremljanje uresničevanja politike in odločitev vezne za dajanje mnenj in predlogov na področju vzgoje in izobraževanja«. Z njim bodo tako ali tako pometali, zato bi bilo najbolje, če bi ga že zdaj ukinitili.

OBNOVILI BODO MARKACIJE

Brežiški planinci so imeli zbor, na katerem so prišli še drugi posavski planinci ter gostje iz Hrvaške. Predsednik društva Marjia Vebler je pozdravila navzoče in prebrala poročilo, po katerem je bilo društveno delo zelo uspešno. Kot napoveduje program, ki ga je predstavila, bodo planinci med drugim ponovno markirali planinske poti. Na zboru so podelili priznanja Soljarjem, ki so uspešno končali planinsko šolo, in planincem, ki so prehodili zasavsko transverzalo. Zborovanje je popeljal Fran Vogelnik z diapozitivni o gorskem cvetju.

B. HORVATIČ

Krške novice

SMETI — Ko je bila krška podtalna onesnažena z nitrati, so ljudje s podvojeno pozornostjo spremljali vse, kar se dogaja okoli zajetj na Bregah in na Drnovem. Tako so med drugim odkrili okoli obeh črpališč cele kupe smeti. Najhuje pa je pri Drnovem, kjer so v zadnjem času navozili kupe gradbenega materiala, kdo pa je do dal je kakšen star štedilnik ali hladilnik. Tako nastaja pred vhomom v Krško veliko divje smetišče. Nekdo je Kostak že dobil nalogo, da odstrani vso nesnago, ampak očitno so tako pri Kostaku kot pri izvršnem svetu pozabili, kaj so se bili dogovorili. Ljudje pa ne pozabljajo!

Evropski delavnik?

Podobno kot v Jutranjki razmišljajo tudi v Lisici — Usklajevanje

SEVNICA — Sevnška Jutranjka je obvestila občinski izvršni svet, da v podjetju resno razmišljajo, da bi že januarja prihodnje leto proizvodni delavci delali od 6. ure do 13.55 in od 14.05 do 22. ure, režija, ki ni vezana na proizvodni proces, pa od 8. do 16.30 ure. Pobuda za prerezopreditev delovnega časa v Jutranjki utemeljujejo tako, da se bodo s tem prilagodili poslovnosti, povečala naj bi se učinkovitost delavcev in bi tako dosegli tudi tesnejšo navezavo delavcev na podjetje. Poleg tega tudi popoldanske izmene zelo pogrešajo in potrebujejo režijo.

V razpravi v izvršnem svetu je bilo povedano, da Jutranjka izstopa iz sporazuma o delavskih prevoznih, kjer so opazili veliko nesmotrnost trošenja družbenih sredstev. Omenjeno je bilo tudi, da se na evropski delovni čas resno pripravljajo tudi v Lisici.

Očitno je, da bo treba v občini še precej usklajevanja glede prehoda na nov delovni čas, primernejši poslovnim navadam razvite Evrope, pri prevoznih delavcev, delovnem času trgovin, vrtcev, uradov itd. Prav zato so v sevnškem izvršnem svetu sklenili, da ustanovijo delovno telo vseh zainteresiranih in prizadetih, ki naj pripravijo celovitejšo pobudo za prerezopreditev delovnega časa. Sprožili naj bi slovensko akcijo za evropski delovni čas.

P. P.

ZELENI TUDI V SEVNICI

SEVNICA — Pod geslom Za prijazen Sevnico, domačnost vasi so se tudi v sevnški občini, zaenkrat sicer bolj maloštevilni občani, odločili organizirano pristopiti h gibanju Zelenih Slovenije. V petek, 22. decembra, so se Zeleni v Sevnici odločno zavzeli, da jim ne bo vseeno, kaj se bo dogajalo z odlagalščem radioaktivnih odpadkov, ki bi ga radi začasno podaljšali pri krški atomski elektrarni, in ne kaj se bo nabiralo na jezovih savskih elektrarn. Zeleni Sevnice bodo opozarjali tudi na to, kakšno nevarnost utegne predstavljati termoelektrarna TE-TO 3 v Trbovljah in še neštivilne druge potencialne onesnaževalce okolja.

Modela za naprej še ni

Za zdaj znano le to, da bo kultura v pristojnosti državne uprave — zaskrbljeno ljubi teljstvo

Sisi se razpuščajo. Poslovilne seje njihovih skupščin so nekam turobne. Nostalgične. Preveč skupnega je druževalo ljudi, da bi šli zdaj naravnost ravnanje. Predolgo so bili drug ob drugem v nenehni trudu, da bi kaj premaknili, dosegli. Navadili so se na hude ure in se veselili urečnih trenutkov, ko je kaj uspelo. Delo, dejavnost, sistem so jih trdno navezali nase. Vseh te vezi zdaj ni moč prerzati brez bolečine in tudi ne brez zaskrbljenosti, kaj bo z dejavnostjo, ki so se ji predali. Ali bo potem, ko bo prišla v državne roke, na boljšem ali na slabšem.

Se posebej boleče odmeva ukinitelj kulturnih skupnosti, republiške in občinskih. Ker je bila kultura že od zdaj nenehno na udaru, se boje, da bo še bolj pod okriljem državne oblasti, zlasti tisti del, ki bo ostal zunaj tako imenovane nacionalne kulture. Ta del pa sestavlja vse, kar imenujemo ljubiteljska kulturna dejavnost. V Sloveniji je veliko občin, ki imajo v glavnem ljubiteljsko kulturo. Ker naj bi za kulturo v občinah, kot je slišati, poslej skrbele občinske uprave, bo življenje kulturno odvisno od bolj ali manj razumevajočega odnosa teh uprav do kulturne dejavnosti. Če se bo, denimo, občinskemu »kulturnemu ministru« delo, da so denarja bolj potrebne druge reči, bo kulturo preprosto črtil. Ob takem »razumevanju« ne bi bilo nič presenetljivega, če bi ljubi-

teljstvo čez noč ukinili. Ker je kultura še marsikje pomovana predvsem kot strošek, je razumljivo, da se kulturni delavci v času, ko se po ukinitvi kulturnih skupnosti mrzlično iščejo nove življenjske oblike za kulturo, v njih pa nakazujejo tudi najrazličnejši odkloni, počutijo hudo prizadetost. Vsak nespameten, premalo premišljen korak namreč lahko v hipu zruši in izniči, kar je bilo ustvarjeno z dolgoletnim trudom. Kulturniki menijo, da je kulturi moč zagotoviti ustrezen položaj le z največjo demokratičnostjo pri odločanju. Temeljne kulturne zadeve se bodo dogajale v skupščinah, ki bodo v političnem in interesnem smislu pluralistične, v njih pa naj ne bi sedeli kulturi nenaklonjeni izvoljeni predstavniki ljudstva.

Kako bo v posameznih občinah zaposljeno za kulturo v poslovnem obdobju, se ve malo ali skoraj nič. V glavnem povsod čakajo na model, ki naj bi ga oblikovali v republiški pristojnosti. Nemir pa je povsod v strokovnih službah sivo, a ta nemir ne izhaja iz prizadevanja, kako zagotoviti čim boljši položaj dejavnosti, temveč bolj iz zaskrbljenosti, kdo bo še obdržal službo in kdo bo moral na cesti ali na spisek čkalcev za novo zaposlitve. Tak nemir je čedalje bolj zaznati tudi na Dolenjskem.

I. ZORAN

Kultura poslej pod plaščem države

Skupščina republiške kulturne skupnosti se je po torkovi seji razpustila — Pri slovenski vladi sklad za kulturo, vsebina pa bo v pristojnosti odbora

LJUBLJANA — Svojo zadnjo, poslovilno sejo je skupščina republiške kulturne skupnosti imela predvčerajšnjim, toda preden se je razpustila ter prepustila skrb in odgovornost za slovenski nacionalni program državi in programskemu odboru, ki ga je ustanovila pred razhodom (vanj je bil predlagan tudi Jovo Grobovšek, direktor Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Novega mesta), je uredila še nekaj obveznosti.

Oba zbora skupščine sta morala poleg programa za prihodnje leto sprejeti še prostorske plane in se izreči o skladu za kulturo, iz katerega bodo poslej zajemali denar za najrazličnejše kulturne dejavnosti. Vse to pa je pripravljeno na dosednji podlagi, upošteva tudi shranost kulture v občinah, zato obeti niso rožnati. Na republiški ravni bodo poslej financirani osnovni programi muzejev in galerij, ki imajo značaj muzeja, na-

pomena. Založniki vseh vrst bodo dobili subvencije za izdajo nekaj nad 100 leposlovnih in nekaj manj strokovnih knjig.

Po mnenju Sergija Pelhana, predsednika skupščine republiške kulturne skupnosti, je realno več denarja načrtovanega za obnovo kulturne dediščine in nakupe knjig, kar je v skladu s srednjoročno usmeritvijo kulturne skupnosti. Obstaja materialna in vsebinska podlaga za izvedbo temeljnih nalog slovenske kulture v letu 1990, z uresničitvijo teh pa naj bi zaključili obdobje samoupravnega urejanja kulturnih dejavnosti.

»Prepričan sem,« pravi Sergij Pelhan, »da bodo rezultati v petnajstletnem obdobju samoupravnega delovanja v kulturi pokazali kasnejšim analitikom in snovalcem novega sistema, da je bilo vredno zaupati v človeka in njegov interes za urejanje kulturnih vsebin.«

Glasbena knjiga

Darko Kočevar iz Črnomlja svoj knjigi prvenec

ČRNOMELJ — Darko Kočevar, sicer pomočnik ravnatelja v črnomaljski osnovni šoli Loka, je nekaj let nazaj ob novem letu otrokom nudil glasbene pravljice, letos pa se je odločil za glasbeno knjigo z naslovom Tri princeske. Gre za pravljico o opravljeni, v kateri se prepletajo pravljice in pesnice, ki jih je sam spesnil in uglasbil v zadnjih petih letih. Knjigi je priložen tudi notni zapis pesmi, z likovno opremo, ki jo je prispevala Breda Kočevar, pa je knjiga hkrati tudi pobarvanka.

Predstavitve Kočevarjevega knjižnega prvencu, ki je bila preteklo soboto v tukajšnji knjižnici, je bila svojevrstna gledališka predstava. Pravljico so predstavili Tina, Nina, Martina, Pepe in Peter, čeprav je Darko poudaril, da to niso edini nastopajoči. »V pravljici nastopajo vsi

Darko Kočevar

otroci, ki so te pesnice peli skupaj z menoj, v razredih, zboru ali na predstavah Zimski dan in Tri snežinke, zato naj jim bo ta knjižica zahvala za ves trud. Moja želja je, da bi pesmi lahko posneli na kaseti, saj bi jih tako še bolj približali otrokom,« pravi Kočevar.

Darko je s Tremi princeskami zaključil petletno obdobje ustvarjanja za otroke. Obljublja, da se bo gotovo lotil še česa za najmlajše, čeprav se še ni dokončno odločil, na kakšen način jih bo razveselil. Sedaj je njegova največja skrb, da dobera spoznajo knjižnico, ki jo prav te dni predstavlja tudi na novoletnih prireditvah pred črnomaljskim kulturnim domom. Knjigo, ki je izšla v tisoč izvodih, je založila črnomaljska ZKO, natisnila pa Tiskarna Novo mesto.

M. B.-J.

BAN IN VETRIHOVA KMALU V BREŽICAH

BREŽICE — Zavod za kulturo v Brežicah sporoča vsem, ki so najeli gledališki abonma za to sezono, da bo tretja predstava na brežiškem odru v torek, 9. januarja, ob 19.30. Tokrat se bosta v produkciji Cankarjevega doma iz Ljubljane predstavila znana igralca Polona Vetrin in Ivo Ban. Avtor Bernard Slade je iz zgodbe dveh ljubimcev, ki se štirinajst let na isti dan srečujeta v nekem ameriškem hotelu, ustvaril zanimivo komedijo, polno šal in zgodbic. Tisti, ki jih zanima, kako je režiser Boris Kopal oblikoval komedijo za slovenski prostor, lahko kupijo vstopnice tudi izven abonmaja.

Se bo kultura zadušila v dolgovi?

Novomeški kulturni skupnosti manjka za pokritje programa v letu 1989 okoli 6,8 milijarde dinarjev — Kar trikrat prosili Kulturno skupnost Slovenije

NOVO MESTO — Novomeška kulturna skupnost že na začetku letošnjega leta ni dobila toliko zraka, da bi lahko dihala s polnimi pljuči. S pomanjkanjem se je otepala iz meseca v mesec, predvsem pa v drugem polletju, ko je kar trikrat prosila za republiško pomoč, da se ni zadušila. Ni si mogla misliti, da jo bo doletelo prav v zadnjem letu njenega obstoja.

Prevedimo zrak v denar in imenujemo tudi druge reči z njihovim pravičenom ter pogledimo, kako je pravzaprav bilo s tem. Začnimo z aprilom, ko skupščina kulturne skupnosti sprejela program letošnjih nalog in denarni načrt za njegovo pokritje. Denarni načrt, predstavljen na podlagi takrat znanih izdatkov, je predvideval v blagajni kulturne skupnosti nekaj več kot 14 milijard dinarjev prihodkov. Že takrat so delegati pojasnili, da ta vsota ne zavaruje za plačilo vseh programov oziroma za pokritje stvarnih stroškov izvajanja kulturnih dejavnosti. Tako so bili programi nalog že na samem začetku obsejani gmotnim možnostim, kar, povedano drugače, pomeni, da so bili kulturno in kakovostno okleščeni.

V prvi polovici leta pa se je pokazalo, da denarni načrt ne zagotavlja dovolj sredstev niti za okleščene programe dejavnosti in da bi bilo treba povečati prave stopnje, po kateri je kulturna skupnost zbirala denar (0,54 odst.). Ker stopnje ni bilo dovoljeno zviševati, pač zaradi zaostrenih težav v gospodarstvu, zakonske omejitve na področju skupne porabe in likvidnostnih težav drugih sivo, manjkajočega denarja pa na drug način ni bilo mogoče zagotoviti, se je novomeška kulturna skupnost julija odločila najeti pri kulturni skupnosti Slovenije 900 milijonov dinarjev brezobvestnega kratkoročnega posojila, in ko ta denar dobila, je stanje začasno umirila.

Ker so primanjkljaji, zlasti še po vračilu omenjenega posojila, še narasli, je

Priznanja za mecene 1. bienala

NOVO MESTO — V sredo, 20. decembra, je bila v Dolenjski galeriji slovesnost, na kateri so nekaterim delovnim organizacijam iz Dolenjske, Posavja in drugih območij Slovenije, ki so največ pripomogle k ostvartitvi 1. bienala slovenske grafike na Otočcu, podelili priznanja. Bienale, ki pomeni začetek kulturne in predvsem duhovne prebuje v tem delu Slovenije, je dobitnikom priznanj in drugim udeležencem slovesnosti predstavil njegov pobudnik in predsednik celotne bienalne manifestacije akademski slikar in grafik Branko Suhy. Poudaril je, da se je prireditve posrečila kljub ne tako redkim zagrizenim nasprotnikom in celo omalovaževalcem, in da je Novo mesto dokazalo, da je lahko kos izjemsti tudi najzahtevnejših kulturnih načrtov, če to hoče.

Hkrati je Branko Suhy napovedal 2. bienale, ki bo od 25. maja do 25. septembra 1991, in nakazal koncept zanj. Menil je, da bi morali poleg razstave bienala pripraviti v Dolenjskem muzeju razstavo grafike skupnosti Alpe-Jadran, osebno razstavo enega od slovenskih avtorjev, ki bi prikazala likovno izražanje v risbi, osebne razstave pa bi imeli še prvonagrajenec 1. bienala Stefan Galič in kateri od starejših slovenskih mojstrov grafike.

Čeprav je do 2. bienala še daleč, pa so se priprave zanj začele že zdaj in mednje šteje tudi omenjena podelitev priznanj. Na delovne organizacije, ki so v raznih oblikah pomoči in sodelovanja soustvarjale že 1. bienala, pa na vrsto drugih, ki so do zdaj opazovale dogajanje bolj od strani, računajo organizatorji bienala tudi v prihodnje.

I. Z.

ke kulturne skupnosti nabralo samo nekaj manj kot 22 milijard dinarjev prihodkov in da se torej ob koncu leta obeta 6,8 milijarde dinarjev primanjkljaja.

Da bi novomeška kulturna skupnost lahko izpolnila obveznosti do izvajalcev, se izognila rdečim številkam in izročila občinski upravi kot novemu skrbniku za kulturo svojo dediščino kar najbolj čisto in neobremenjeno, se je ponovno obrnila na kulturno skupnost Slovenije za pomoč.

Tokrat, nedavno, jo je zaprosila, da vsa že do zdaj odobrena posojila v višini 2,9 milijarde dinarjev spremeni v nepovratna sredstva, poleg tega pa odobri še novih 3,9 milijarde dinarjev nepovratnega denarja. V času, ko to pišemo, še ni znan odgovor kulturne skupnosti Slovenije na novomeško prošnjo. V Novem mestu menijo, da od republiške kulturne skupnosti realno lahko pričakujejo le odpis dosedanjih posojil, medtem ko za dodatno pomoč iz Ljubljane najbrž ni možnosti.

Bo dediščina novomeške kulturne skupnosti ob prenosu celotne skrbi in odgovornosti za kulturo na novomeško občinsko upravo potemtakem vendarle obremenjena z dolgovi?

I. ZORAN

Visok jubilej »razseljene« šole

Osnovna šola Milke Šobar-Nataše je praznovala 125-letnico ustanovitve v Domu kulture — »Našo šolo lahko razbremenimo le nova šola, ki naj bi jo zgradili v Mrzli dolini,« je povedala ravnateljica Anica Bukovec

NOVO MESTO — Letos mineva 125 let, odkar so ustanovili osnovno šolo v Šmihelu. Šola, ki od leta 1969 nosi ime herojine Milke Šobar-Nataše, je to visoko obletnico počastila s prireditvijo in prikazom dejavnosti svojih učencev v sredo, 20. decembra, popoldne v novomeškem Domu kulture. Proslavljanje jubileja je bilo združeno s praznovanjem dneva šole, zato je bilo vse še bolj slovesno.

Omenjenega popoldneva je bila avla pred glavno dvorano v Domu kulture vsa prepleljena z risbami, gesli in drugimi napisi, ki so vsi govorili o dejavnosti šmihelske šole. Obiskovalcem so ponujali novo številko glasovalca Prvi pogankji in vabili na ogled dogajanja v mali dvorani, kjer so učenci tačas oblikovali glinene kipe, na mizah pa so bili razstavljeni izdelki iz ur tehničnega pouka (npr. miniaturna gradbena mehanizacija), šolske kronike in drugi dokumenti iz življenja in zgodovine šole.

Osrednje dogajanje je teklo v glavni dvorani oziroma na odru, kjer je prostorske razmere, v kakršnih mora delovati šmihelska osnovna šola, lepo simbolizirala velika kulisa. Ta je šolsko zgradbo kazala kot betžno starko, ki se opira na debelo grčavko, še vedno pa

rada sprejema pod streho učence. Česa se ti, kljub veliki prostorski stiski in drugim težavam, naučijo pod njenim okriljem, so obiskovalci videli na njihovem nastopu. Učenci so prepevali (ob klavirju), uprizorjali pravljicne prizore in recitali pesnice o tem, kako so nekoč prišli na svet po morali brž v šolo, zdaj pa se morajo učiti, da komaj opazijo, kako hitro rastejo. Vse je na odru zgolelo o tem, kako vedno iz malega zraste veliko, včasih celo komu čez glavo, kako vse poteka od začetka do konca in kako se iz konca spet porodi začetek.

Vmes je stopila na odver ravnateljica šmihelske šole Anica Bukovec in razgrnila celo zgodovino te šole vse do najnovejših dni. Usoda šmihelski osnovni šoli ni nič kaj prijazna, pesti pa jo zlasti huda prostorska utesnjenost, ki se kaže v tem, da poteka pouk že na treh mestih. Prav gotovo je to najbolj razseljena šola na Dolenjskem. Njene probleme bo lako rešila le nova šola, ki naj bi jo zgradili v Mrzli dolini. Zgraditi pa bi jo morali čimprej, sicer novih šolarjev iz novih naselij, ki naglo rastejo v okoliših šmihelske šole, ne bo več kje namestiti. Že zdaj, v tem šolskem letu, je na šoli 864 učencev v 33 oddelkih ali kakih 300 preveč glede na razmere.

Udeleženci slovesnosti ob 125-letnici šmihelske šole so se razšli v upanju, da bo imela nova šola v Mrzli dolini res prednost pri gradnji po referendumskem programu, za katerega je bil samoprispevek izglasovan lani, in da bo kmalu zgrajena.

I. ZORAN

kultura in izobraževanje

Quo vadis, kino?

BREŽICE — Kje so že tisti časi, ko je za naše babice in dedke bilo doživetje, če so lahko šli v kino! Resda so se podobe na velikem platnu premikale sunkovito in so samo odpirale usta, vendar so gledalci znali zaživeti z njimi. Še bolje se je z okorelimi podobami ujel pianist, ki je filmu podaril živo glasbeno spremljavo.

Kje so časi, ko so tudi manjši kraji, vsaj za konec tedna, vabili na kino predstave! Časi, ko so si naše mame in očetje brisali solze, čeprav so si film »V vrtincu« šli ogledat že tretjič zapored!

Ko danes kak star ljubitelj kina slučajno zajadra v dvorano, ga mora zaboliti srce. Samo kakih petnajst do dvajset ljudi sedi v dvorani, pa ne samo v Brežicah! Zaradi pomanjkanja sredstev v kinu vrtilo tako imenovane komercialne filme, vendar kaže, da tudi te edine vloge, zaradi katere so bili narejeni, pri nas ne odigrajo.

Smo torej priča počasnemu umiranjju kinematografu? Je stari kino zdaj, ko se je približal častitljivi stoletnici, že odslužil? Težko, kajti navsezadnje je njegova prednost v veliki in živi sliki, v možnosti stereofonije in še čem. Kino dvorane v večjih mestih dokazujejo, da jim privrženec ne manjka, če v njih vrtilo sodobne in dobre filme. Če bi bili filmi tudi v manjših krajih pozorneje izbrani in ne tako zapozneli, bi ob primerni reklami tudi kino dvorane ne samevale.

Napaka je torej v tem, da ni denarja oziroma da pa ponekod nimamo. V kriznih časih, ko ljudje še posebej potrebujejo možnost, da vsaj za uro ali dve pozabijo na težave, ki jih čakajo zunaj kino dvoran, si država takega spodsrljaja ne bi smela privoščiti. Svojim državljanom bi morala zagotoviti vsaj osnovno kulturno raven.

B. DUŠIČ

RAZSTAVA MALE PLASTIKE

LJUBLJANA — V Cankarjevem domu v Ljubljani bodo 8. januarja odprli razstavo Deveti jugoslovanski bienale male plastike. Dela jugoslovanskih avtorjev bodo razstavljena v sprejemni dvorani Cankarjevega doma, tudi gostje — belgijski in moskovski kiparji — ter samostojni predstavitvi dveh kiparjev (Vaska Lipovca in Dušana Jovanoviča — Djukina) pa bodo predstavljeni v Mestni galeriji. Razstavo bienala je posredoval Kulturni center Miško Kranjec iz Murske Sobote in bo na ogled do 3. februarja.

RAZSTAVA GRUPE 69 OB NJENI 20-LETNICI

LJUBLJANA — Letos praznuje Grupa 69 dvajsetletnico svojega delovanja. Njeni člani so se odločili, da bodo ta jubilej zaznamovali z razstavo. To razstavo so pripravili v Galeriji Tivoli, ki deluje v okviru Mednarodnega grafičnega likovnega centra v Ljubljanskem gradu Tivoli. Odprli jo bodo danes in bo na ogled do 28. januarja prihodnje leto. Na razstavi sodelujejo s svojimi deli: Janez Bernik, Jagoda Buč, Jože Ciuha, Andrej Jemec, Adriana Maraž, France Rotar, Miroslav Šutej, Drago Tršar in Vladimir Veličkovič.

200-LETNICA »MATIČKA«

Letos mineva 200 let, odkar je Anton Tomaž Linhart napisal igro Ta veseli dan ali Matiček se ženi. Kot je znano, se je Linhart pri pisanju tega dela naslonil na komedijo Figarova svatba francoskega avtorja Beaumarchaisa. Matiček je nastal v letu francoske revolucije 1789 in je moral na uprizoritve čakati skoraj šest desetletij. Politične razmere za uprizoritve je prineslo šele novo revolucionarno leto 1848. Prvi so se predramili Novomeščani in v januarskih dneh 1848. leta je bila v Novem mestu prva predstava Linhartovega Matička na Slovenskem. (Hišo ob današnji Cesti komandanta Staneta, kjer se je to zgodilo, obeležuje spominska plošča.) Leto kasneje je sledila uprizoritev Matička v Ljubljani. Dokončno pa se je Matiček kot umetniško delo uveljavil šele leta 1934 ali 1945 let po nastanku, ko ga je na oder postavil režiser Branko Gavella.

pisma in odmevi

Pada — do kdaj?

Občanovo mnenje o razpadajočem podružbljenem imetju — Odziv

V Dolenjskem listu s 16. novembra letos sem med drugim opozoril tudi na nevarnost, ki preti mimoidočim na naj- ožjem delu najbolj prometne Kolodvorske ceste v Črnomlju zaradi možnega padanja strešne opeke z razmajane hiše št. 8 z nacionaliziranimi prostori. Kaže, da so odgovorni vzeli opozorilo »zares«, saj so za varnost »učinkovito« poskrbeli s tem, da so ob levni bočni strani hiše postavili opozorilno tablo v vidnim napisom: »Pozor, opeka odpada!« Torej — če bo občanu, prihajajo- čemu iz te smeri, padla na glavo opeka, si bo sam kriv, ker opozorila ni, in ni šel po pločnik na drugi strani utesnjene ceste, čisto prečkal in nato prebral omenjeno opozorilo. Če pustim pikrost ob tej sicer navdne resni zadevi ob strani, menim, da bi po 31 letih od nacionalizacije naj- menjih poslovnih prostorov vendarle bil že skrajni čas, da bi odgovorni oblastnopolitvni in družbenopolitični organi javnosti obrazložili vse družbene »prednosti« teh nacionalizacij. Negati- vne posledice (ne samo v opisanim primeru) so nesporno že vidne, še bolj pa bodo vidne, ko bo podobna opozori- lva potrebno nameščati tudi na drugih stavbah z nacionaliziranimi prostori.

JANKO VRANEŠIČ
Črnomelj

MALO ZANIMANJA

RIBNICA — Ribničanje so spet do- kazali, da nimajo veliko »posluha« za glasbno zabavne prireditve. Obisk kon- certta Jasne Zlokić v domu JLA je bil bolj slab. Vprašanje je, kako bo za no- voletne praznike v tem domu. Ansam- bel Don Juan zahteva za nastop na sil- vestrovanju okroglo 10.000 DEM. Ostali ansambli pa tudi podobno.

M-G-č

Je to res pomoč?

O počasnosti pri knjižbi zemlje — Romska vpra- šanje in zapuščena polja

Pred več kot petimi leti nas je šest lastnikov izgubilo po 2 ha zemlje. So- glašali smo, naj to površino namenijo za romsko, o nasejto, nam pa dodelijo enako površino zemljišča drugje. Tri romske hiše so res že zgrajene, vsem nam, ki smo odstopili zemljo, pa so tudi že od- merili enako površino drugje in tam po- stavili mejnike. Toda stvari so zemljiš- koknjižno še neurejene. Dali in dobili smo 2 ha zemlje, toda o tem nimamo nikakršnega sklepa in tudi v zemljiški knjigi še ni urejen prenos. Pravno torej še nismo lastniki. Na številne naše ur- gence ni odziva in živimo v strahu, da bomo ostali na cedilu. Že ko smo se od- ločili za menjavo, nismo bili preveč za- dovoljni s to rešitvijo romskega vpraša- nja. Kot družba smo revni. Veliko kloveške zemlje je na primer ne- obdelane.

Rom gre težko iz svoje kože. Zato se nam zdi, da je vsaka taka in podobna pomoč metanje v prepad — kakor po- moč nerazvitim. Morali bi pogledati malo po sosednjih evropskih državah, kako so tam uredili morebitno romsko vprašanje. Vsekakor velja tudi za ta primer, da je potrebno človeka najprej učiti loviti ribe. Ljudi bi bilo potrebno naučiti kateregakoli dela, naučiti jih, da bi spoštovali denar, in jim dopustiti, da bi postali bogati. Edino na ta način bo- do Romi dobili potrebno spoštovanje, in to brez vsakega priporočila. V 50 letih v tem oziru sicer nismo rešili popolno- ma nič. Dane podpore niso rešitev romskega vprašanja.

F. DERGANČ

Telefonske zdrahe v Pišecah

Spori in grožnje

PIŠECE — Prednovoletno razpo- loženje v krajevni skupnosti so po- kvarili nesporazumi zaradi telefona, ker se gradbeni odbor ni ujel z naroč- niki, saj mu očitajo, da so si napeljali telefone pretežno njegovi člani. Inte- resentov, ki so svoje obveznosti v delu in materialu poravnali, je 120, telefo- nov pa ni bilo na voljo niti desetina tega, zato so bili naročniki za to, da bi s prikjučki počakali tako dolgo, dok- ler jih ne bi dobili vsi. V odboru so se

Protestiram!

NOVO MESTO — Novomeški Glavni trg je letos že ves december res razkošno okrašen in razsvetljen in že od miklavževanja naprej vzbuja praznično vzdušje. K temu naj bi pripomogla tudi glasba, ki jo ves dan vrtiljo in se preko zvočnikov raz- lega po trgu. Za marsikateri okus je prehrupna, a take so pač te novo- doodne navade. Marsikdo ima tudi pripombe glede izbora muzike, ki jo predvajajo.

To, kar je bilo slišati na trgu v nedeljo zvečer, pa je celo pod vsa- kim slabim okusom. V nedeljo, 24. decembra, je bil sveti večer, večer pred božičem, verskim, družinskim in ljudskim praznikom, ki ga slovenski narod še posebej spoštuje in ki mu tudi skoraj štiri desetletja preganjanja in poniževanja ni mo- glo nič odvzeti. Nasprotno, kvečje- mu okrepilo je njegov pomen. V dr- žavah evropske skupnosti, kjer je vera in z njo povezano praznovanje verskih praznikov res svobodna iz- bira posameznika, se za aktivne vernike proglasa 12 odst. prebival- cev. V Sloveniji, kjer so še nedolgo tega »zavedni« pripadniki komuni- stičnega socializma zapisovali ljudi, ki so šli k polnočnici, in kjer so po vojni »naprednjaki« rušili kapelice, pa se k vernikom prištevata skoraj po- lovica prebivalstva. In temu prebi- valstvu so na sveti večer na novo- meškem Glavnem trgu na ves glas predvajali pesmi, ki so, če že ne ne- spodobne, pa po svojih besedilih vsah bebave tudi v vsaki veseli za- ključeni družbi. Iz zvočnikov je na sveti večer kričalo, da je neka žen- ska nekje pozabila hlačke, da ni de- vica, ampak prava lisica, nadalje, da je nekoga oče podiral drevesa, dekleta pa »jaz«, da ga pijmo, ker smo le enkrat na svetu in da »miga- mo z ritko«.

Po valovih radijskih postaj po vsem svetu so se v istem hipu slišale lepe božične pesmi, v Novem mestu pa je nekaj dni pred božičem izšla kaseta s slovenskimi božičnimi pesmi.

A. BARTELJ

Še: Vsem enak izhodiščni položaj

Odmev na zapis v Dolenjskem listu s 14. decembra 1989 na 5. strani — Kako v družbenopolitični zbor

Še preden je prišel na dan predlog us- trezne komisije skupščine občine Novo mesto glede volitev, že lahko prebere- mo očitke na predlog »uradne politike«. Naj takoj na začetku povem, da So- cialistična zveza ni nobena »uradna« politika kot ZSMS ni nobena »alterna- tiva«, temveč si predstavljamo, da z enako pravico kot ZSMS podajamo svoje predloge. Pri tem nas ni sram po- vedati, da smo, preden smo oblikovali naš predlog, vprašali v krajevne skup- nosti, kaj o tem mislijo. Upam, da ni greh, če kakšna organizacija dela tudi v krajevni skupnosti in ne samo v občini ali republikli. SZ je družbeno in politič- na organizacija, ki je bila, je in bo us- merjena k ljudem in njihovim proble- mom.

V naši občini smo bili med najbolj vnetimi zagovorniki ukinitve družbe- nopolitičnega zbora (DPZ), saj se je pokazal kot neučinkovit in praktično nepotreben. Ker pa nas ustava obvezu- je, ga bomo morali pač imeti. Razlika je le v tem, da je ta zbor pridobil na pome- nu, ker o vseh zadevah razpravlja in od- loča enakopravno z drugima dvema.

Predlog o oblikovanju desetih (in ne 18, kot navaja Ristič) volilnih enot je oblikovan v skladu s predlogom zaka- na, ki dovoljuje oblikovanje ene ali več volilnih enot.

Kandidiranje za DPZ nima nobene zveze z organiziranostjo posameznih političnih organizacij ali zvez (strank). Vsaka stranka bo določila svoje kandi- date samostojno, ne glede na to, ali je organizirana v vsaki občini, in ne bo spraševala volivcev, kaj mislijo o njih. Med vsemi tako določenimi kandidati bodo volivci izbirali. Vprašanje, ali ima nekdo organizacijo v KS ali ne, je za do- ločanje kandidatov strank popolnoma nepomembno, zato ta izgovor nima nobene teže. Vprašanje je le, ali vse te kandidate spraviti na eno listo, na kateri

odločili drugače in telefone so razdeli- li po svoji presoji. Tako so ljudje za- man čakali, da se bodo na sestanku z vsemi zainteresirani dogovorili, kje so do telefona najbolj upravičeni zaradi od- daljenosti od centra in zaradi drugih razlogov.

Tisti, ki so dvignili prah, trdijo, da niso dobili še nobenega obračuna, da so vplačali za telefon od 1981. leta naprej vsoto v vrednosti 2.500 ne- meških mark, prednost pa ima le 18 privilegirancev. Vse to dviga tempera- turo v krajevni skupnosti, zato so za minulo soboto najbolj ogorčeni skli- cali sestanke s predstavniki občine, UJV in PTT, da bi prišli resnici do dna in poiskali trezno rešitev iz zagate. Vse skupaj meji že na absurd, saj se pogovarjajo celo o tem, da bodo ka- bel izkopali, se pravi, da bodo izmčili že vloženo delo.

J. T.

Mnenje temeljnega javnega tožilca

Komentar k člankom o novomeški »gradbeni aferi« (Dolenjski list 21. dec.)

Prosim, da v zvezi s polemiko, ki se ponovno odpira glede »gradbene afe- re«, objavite sledeči komentar:

V Dolenjskem listu z dne 14. 12. 1989 je Franc Šali v članku Župan Šali se vendarle »šali« v drugem delu članka pisal o svojih pogledih na moralno plat novomeške »gradbene afe- re«. V naslednji številki Dolenjskega lista z dne 21. 12. 1989 so na Šalijev članek odgo- vorili Mihael Jalovec, Stefan Ščap in Boštjan Kovačič, pri čemer Mihael Ja- lovec in Stefan Ščap navajata nekatere trditve, vrednosti in izračune, Stefan Ščap pa iznaša tudi svoje videnje tožil- skega pa tudi sodnega dela.

Tehtal sem, ali ima po vseh doseda- njih polemikah smisel odgovarjati ali ne, ker menim, da marsikateremu bra- lcu vse to že preseda, večina bralcev in drugih prebivalcev Novega mesta in vsaj bližnje okolice pa si je do sedaj go- tovo že ustvarila svoje mnenje, pa naj bo to takšno ali drugačno. Vendar v ti- sikovnih polemikah je žal tako, da ne- vraga pregovor: kdor molči, desetim od- govori, pač pa: kdor molči, pritrjuje, zato sem se odločil odgovoriti in ko- mentirati nekatere stvari.

Mihael Jalovec v svojem odgovoru pozornemu bralcu sploh ni odgovoril na Šalijev trditve. Njegov odgovor, da pogajanja z investitorjema niso bila ne- uspešna, saj sta investitorja priznala in plačala vsa dodatna dela, nepozornega bralca zavajajo, njegova trditve, da je bil narejen obračun opravljenih del po dejanskih količinah in novih cenah v skupnem znesku 9.236.968 din za eno hišo, pa je še bolj prefinjeno zavajajoča.

Ko so v GIP Pionir, TOZD gradbeni sektor Novo mesto (v nadaljevanju Pionir) ugotovili, da z dogovorjeno ce- no 5.000.000 din ne pokrijejo stroškov gradnje, je 13. 1. 1987 prišlo do sestan- ka med Mihaelom Jalovcem (mislim, da je bil prisoten še nekdo s Pionirjeve strani) ter investitorjema Boštjanom Kovačičem in Božidarjem Zajcem. Pionirjeva zahteva je bila, da investitor- ja doplačata dodatno naročena dela v višini 1.527.056 din in še drug znesek (mislim, da je šlo za 1.772.564 din), ki

je predstavljal večvrednost del v okviru dogovorjenih del 5.000.000 din. Inve- stitorja sta pristala na plačilo dodatno naročenih del (1.527.065 din) in ga po- tem tudi plačala. Zavrnila pa sta plačilo drugega zahtevanega zneska z trditvijo, da je bila dogovorjena fiksna cena.

Pionir je kasneje res naredil obračun vseh opravljenih del (dogovorjenih in dodatno naročenih), vendar pa vred- nost vseh teh del ni 9.236.968 din, kot trdi Mihael Jalovec, pač pa 8.299.621,83 din (račun 1-2060 z dne 1. 6. 1987). Od tega zneska sta investitorja plačala 6.527.056 din (5.000.000 glede na po- godbo + 1.527.056 din dodatno naro- čenih del). Nista pa plačala 1.772.565,83 din, kar predstavlja razliko do 8.299.621,83 din oziroma večvrednost del v okviru dogovorjenih del.

Ali je Pionir utrpel kakšno škodo ali ne, se v tem članku ne mislim oprede- ljevati. Če je ni (kar smiselno sledi iz tr- ditve Mihaela Jalovca, direktno pa kaj takega v članku ne trdi), potem ni jasno, zakaj je Pionir zoper investitorja v se- ptembru 1987 vložil tožbi pri Temelj- nem sodišču v Novem mestu za znesek 2.709.912 din po eni hiši. Ta znesek pa predstavlja seštevek zneska 1.772.564 din (o katerem sem že govoril) in zne- ska 937.348 din, ki pa predstavlja razli- ko zaradi indeksacije cen v gradbeni- tvu. Ali je pravda po teh tožbah končana ali ne, ne vem, je pa iz dejstva, da sta bili tožbi vloženi, lahko vsakom- ur jasno, da investitorja zahtevanega zneska prostovoljno nista hotela plača- ti. Znesek 9.236.968 din, ki ga navaja v svojem članku Mihael Jalovec, je torej

seštevek 5.000.000 din (pogodbena ce- na) + 1.527.056 din (dodatna dela) + 1.772.265 (večvrednost v okviru po- godbe) + 937.348 (indeksacija), tako da bo bralcu jasno, kaj je kaj in kaj ni.

Pionirjev obračun za eno hišo znaša 8.299.621 din in le ta znesek je primer- ljev z vsemi drugimi izračuni o vred- nosti ene hiše in tudi z mnenjem sodno po- stavljene izvedenca, ki je vrednost vseh del na eni hiši ocenil na 9.997.232 din.

Za bralca pa bo verjetno zanimiva izvedenčeva ocena Pionirjevega vred- notenja ene hiše. Izvedenec je ta Pionir-jev obračun očitno poznal, saj sicer v svojem dopolnilnem izvedeniškem mne- nju z dne 25. 9. 1987 ne bi napisal sle- dečega: Pri računih 1-2060 in 1-2719 (obračuna v višini 8.299.621) sem ugo- tovil, da so vse cene po enoti načeloma nižje od cen, ki sem jih od Pionirja pre- jel 10. 7. 1987 z zagotovitvijo, da veljajo per julij 1986 in sem jih upošteval pri svojih izračunih.

Na obširen članek Štefana Ščapa (ki je bil nadzorni organ obeh investitorjev in je torej po naravi stvari zastopal interese investitorjev) z vsemi njegovimi formulami, izračuni in citati pa — kar se tiče vsebine in smisla Šalijevoga članka — le tole: On sam je trdil: »Pionir je ponudil in sprejel, da krije s to ce- no (mišljeno je 5.000.000 din) materia- le in bruto osebne dohodke, se je pa odrekel kritju dela reziže in dobičku, in to očitno.« (14-kilogramski spis, stran 216).

Temeljni javni ožilec
NIKO BRICELJ

Na Mirni so na slabšem

Odmev na zapis v Dolenjskem listu s 14. decembra 1989 na 5. strani — Kaj pravi inšpektor?

Oglašam se ob prispevku, objavlje- nem v Dolenjskem listu »Kar četrtina otrok je od drugod«. Sem namreč kra- janka iz mirenske krajevnne skupnosti. Lahko bi še veliko napisala o tem vrtcu in ne samo to, da so tam »najslabše

razmere«. Že dolgo sem ogorčena nad poslovanjem VVO Trebnje z enoto na Mirni. Trebanjski otroci so že leta na boljšem z vsem (kot so igrala, prostori), da ne govorim o tem, da bi menda morali sanitarni inšpektor celo prepovedati — zapreti mirenski vrtec. Še celo vzgo- jiteljice se branijo delati v takih razme- rah. Uporabniki vrtca, ki ga plačujemo v enaki višini, kot velja npr. za trebanjski vrtec, smo že dalj časa ogorčeni nad vodstvom VVO, tajnikom otroškega varstva Trebnje in predsednikom IS Trebnje. Očitno sta bili na Mirni po- membnejši javna razsvetljava in mrliš- ka večiča!

V VVO Trebnje so se odločili, da za odsotnost otrok ne bodo več odračuna- vali pri ceni za vrtec, če otrok ne pride v vrtec. Menda jim tako odštevanje ne »znes« pri bilanci. Toda v Novem me- stu, npr. tovrstne zneske pri plačilih od- števaajo, kot sem zasedla v Dolenjskem listu. Morda ob koncu še vprašanje, ali se vam zdi, prav, da VVO oziroma denar delovnim organizacijam poizoma celo privatnikom, kar je namreč staršem pri- šlo na ušesa.

BORIS DULAR
OK SZDL Novo mesto

Je to pravično?

Različno plačilo za enako pedagoško delo

Januarja 1987 sem stopil v pokoj kot viniški učitelj, ko pa sem se po- govarjal z nekaterimi drugimi upo- kojenci, sem ugotovil nekatere ne- jasnosti, neenakosti. Gre namreč za upravičenost do rednega letnega dopusta. Kot so mi povedali neka- teri upokojenci iz Ljubljane, Novega mesta in Črnomaljske občine, ki so prav tako odšli v pokoj v prvih mesecih kolekdarskega leta, so naj- prej izkoristili ves dopust za pripa- dajoče leto. Tako tudi Lidija Saje, učiteljica iz Črnomolja, ki je odšla v pokoj ob polletju, poleg 35 dni red- nega dopusta pa je imela še semes- tralne počitnice. Nikomur ne zav- dam dopusta, saj so si ga zaslužili, trditvi pa si upam, da sva enake ugodnosti zaslužila tudi učiteljica Marija Starešinič s Preloke in jaz.

Ko sem namreč 20. januarja 1987 odšel v pokoj, sem dobil le dva dni rednega dopusta, Starešini- čeva pa tri dni (zaradi premika počit- ničnice je delala teden dlje). Trditve, da pr pada dopust samo za dneve rednega letnega dopusta, je za pe- dagoge krivičen, saj gredo v večini v službo 1. septembra, redni letni do- pust pa izkoristijo v času šolskega leta o 1. septembra do 31. avgusta. Če so drugi delavci, ki so odhajali v po- koj v prvih mesecih kolekdarske- ga leta, dobili ves dopust, bi meni in Starešiničevi pripadali vsaj polovi- čen, glede na to, da je bilo za nama pol šolskega leta. Čudno pa je, da se v isti občini za enake poklice, ki so pod enakimi pogoji financiranja, dopust plačuje različno. Res je, da sva šla s Starešiničev v pokoj inva- lidsko, kar pa ne more biti razlog za krajšanje pravic, saj sva vse delo opravila enako kot drugi.

O vseh krivicah se sprašujem, kaj so napravili za enakopravnost pedagoškega kadra izobraževalna skupnost, skupnost osnovnih šol, kolektiv ravnateljev in celotna pe- dagogška služba. Hvala, tovariši pedagogi!

IVAN MOHAR
Vinica

Krajanka — v imenu več staršev otrok v mirenskem vrtcu

Franc Pirkovič — Črt

Franc Pirkovič-Črt je ugasnil. Dolgo- trajna težka bolezen mu je izpila življenjsko moč. Njegov prah in pepel počivata na ljubljanskem pokopališču, Dolenjska pa se s tihim spoštovanjem spominja nje- ga, ki je bil nekaj let osrednja osebnost in gibal v povojnem obnovitvenem ter poli- tičnem in kulturnem delovanju.

Doma je bil v Šentjerneju, rojen 26. marca 1914, in odrasel v družini vaškega obrtnika Jožeta Pirkoviča, ki je bil v letih po prvi svetovni vojni med vnetimi prista- ši novoustanovljene komunistične stranke in med ustanovitelji njene krajevnje orga- nizacije v Šentjerneju. V družini so bili štirje fantje in eno dekle, vse pa je skrom- no preživljalo očetovo in materino delo. Na jesen 1927 je sledil šest let starejšemu bratu Ivi na novomeško gimnazijo in jo 1. 1935 končal z uspešno položenim zrelost- nim izpitom. Po maturi se je vpisal na elektrotehnični oddelek ljubljanske uni- verzitve, predno pa je mogel študije dovršiti, je izbruhnila druga svetovna vojna in so- razna zasedba naše domovine. Na srednji in visoki šoli je bil v glavnem navezan le na sredstva, ki si jih je sam pridobil.

Po italijanski zasedbi se je vrnil v Šent- jernej, kjer je družina Pirkovič postala eno osrednjih organizacijskih točk osvobodilnega gibanja v tamkajšnjem območju. To seveda okupatorji ni ostalo skrito. Najstarejšega brata partizana Jože- ta so fašisti ustrelili na rodnem dvorišču, marca 1942 požgali Pirkovičovo domači- jo in jo porušili do tal, brata Iva pa poteg- nili z bolniške postelje in ga odpeljali v novomeške zapore. Najmlajši brat Rudi je odšel v partizane in tam padel, mati in ses- tra pa sta se umaknili v partizane na Gor- jance, kjer je brat in sin Črt povečeval partizanski četni. Četa v Gorjancih je kmalu preostala v bataljon, ki je bil v stalnih spo- padih s sovražnikom. Franc Pirkovič je 7. julija 1942 prevzel politično delo in bil se- kretar podokrožnega komiteja KP Gor- janci, bil pozneje komisar Gubevce briga- de, inštruktor pri Glavnem poveljstvu in njegov načelnik kadrovskega oddeska.

Župan Šali laže

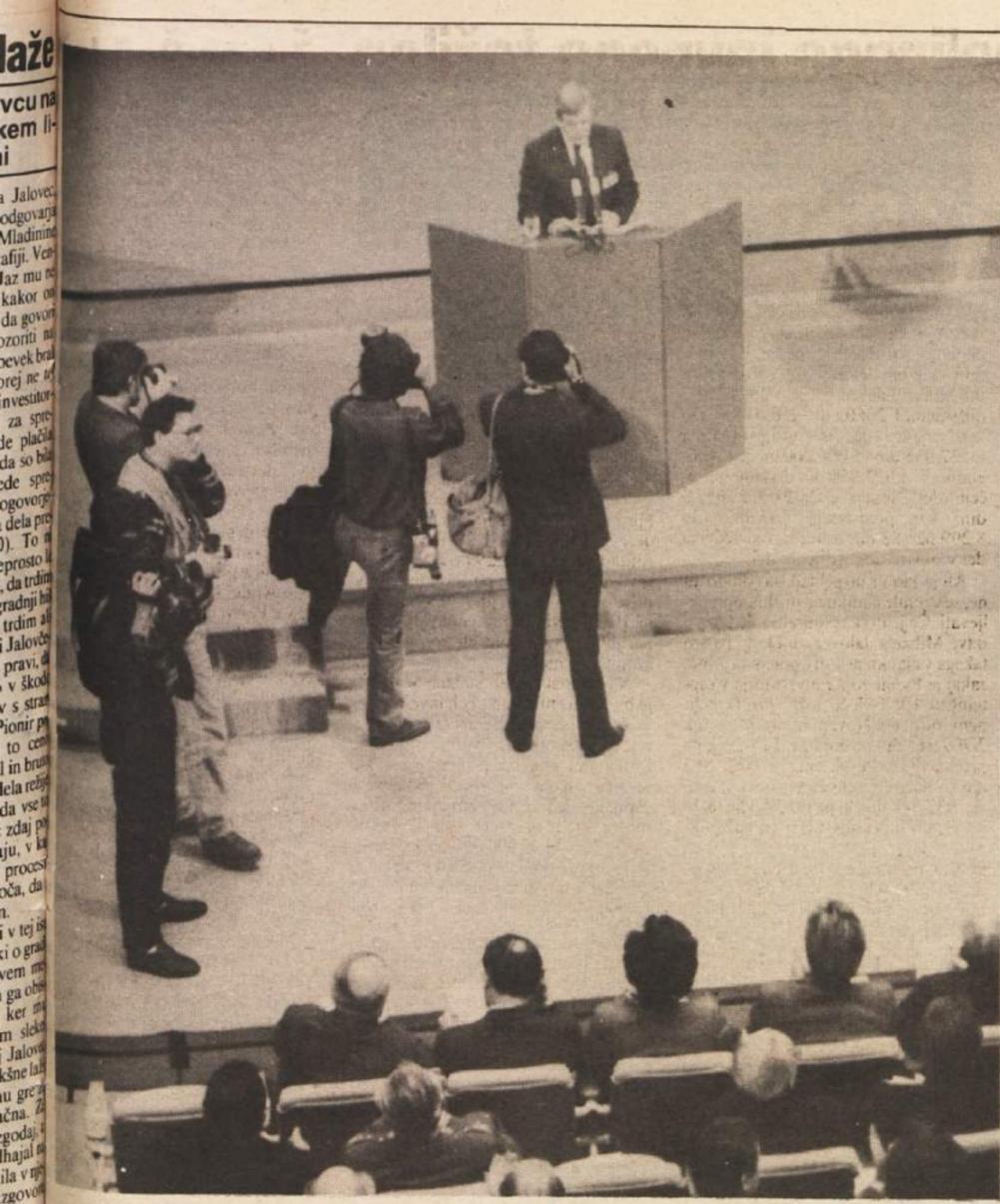
Odgovor Mihi Jalovcu na pisanje v Dolenjskem li- stu in Mladini

Menda to ugotavlja Miha Jalovec, ko mi pod takim naslovom odgovarja na moj odgovor k pisanju Mladini, nadaljevanke o novomeški mafiji. Vendar Jalovec laži ni dokazal. Jaz mu ne bom očital kaj podobnega kakor on meni, niti mu ne bom trobil, da govori nerեսno. Želim ga le opozoriti na zmoti! Mislim, da je moj prispevek bra- lcu povrsno in v razburjenju. Torej ne tr- dim, da so bila pogajanja z investitor- jem Zajcem in Kovačičem za spre- membo cene neuspešna glede plačila vseh dodatnih del. Trdim le, da so bila ta pogajanja neuspešna glede spre- membe cene za pogodbeno dogovorje- na dela, čeprav so stroški za ta dela pre- rasli fiksno ceno (5.000.000). To je nerեսnica niti ne laž, to je preprosto la- ugotovitev. Jalovec tudi pravi, da trdim »da je Pionir utrpel škodo pri gradnji hiše Zajcu in Kovačiču«. Seveda trdim, da navajam to(!), toda na podlagi Jalovec-ve in Ščapove trditve, saj prvi pravi, da je dopustil določeno »razliko v škodi« Pionirja... zaradi »pritisikov s strani investitorjev«, in drugi, da je Pionir po- nudil in sprejel, da krije s to cenno (5.000.000 din: S. F.) material in bruto OD«, da pa je »odreka kritju dela reziže in dobičku, in to očitno«. Toda vse to zdi ni več važno, saj Jalovec zdaj po- sredno trdi, da je bil v položaju, v ka- kršnih so bili ljudje v »sodnih procesih za časa Stalina«, ko mi priporoča, da preberem kakšno knjigo o tem.

No »Nevekmko« tudi pravi v tej isti številki Mladine v nadaljevanju o gra- dbeni aferi (Kolombijci v Novem me- stu), da me je Jalovec, ko sem ga obse- kal, da bi se mu opravičil, ker me odpiram rano, še preden sem slekel plašč, postavil pred vrata. Naj Jalovec pove, kdo je novinarji tvežili takšne laži ali pa jih naj vsaj ovrže, če mu gre za resnico. Ta je povsem drugačna. Žal obisk sva se dogovorila bolj zgodaj, prišel sem kasneje, ko je že odhajal s sestankom. Kljub temu sva se vrnila v nje- govo pisarno in obsedala v razgovoru kakih 10 minut, nato pa skupaj odšla. Še roko sva si dala. Ne vem, komu so potrebne vse te laži, kdo stoji za vsem tem in kaj hoče. In kako naj verjamem v pošteno namene ali v resnico tistih, ki se bojijo in bežijo od iskanja resnice ko- hudič od križa. Doslej sem spoznal na- slednje: prvič, da v Novem mestu ni šlo za politični obračun, drugič, da gradnja na zadeva nima dovolj dokazov in osumljeni zato pravno niso krivi, tretje, da se obtožuje preiskovalni postopek pritisikov, šikan, zavoljo katerih naj bile trditve, izjave osumljenih nerեսne, pravdosodje pa obdolženo stališ- ma. Bo pravdosodje molčalo, bo pre- kovalni sodnik tiho, bodo to novomeš- škemu pravdosodju nadrejen instanci- kam mirno požrle? Morda pa bi »ve- kmko« v Mladini nadaljevali o gra- dbeni aferi poskušali iskati odgovore na ta vprašanja, če še že toliko žene- zvezi s to zadevo.

F. ŠALI

• Svobode ni nikoli dovolj, ker ni koli- koli končana in popolna. (Pavček)

Sreča ljudi je važnejša od oblasti

»Za slovenske komuniste sta uspešen razvoj Slovenije in sreča njenih državljanov višji vrednosti kot pozicija oblasti lastne organizacije. K evropski kakovosti življenja in demokracije vodi edino učinkovita, racionalna in hrabra politika,« je med drugim v zaključni besedi na 14. kongresu ZK Slovenije, ki je bil 22. in 23. decembra v Cankarjevem domu v Ljubljani, poudaril dr. Ciril Ribičič, novi predsednik CK ZKS.

Morda je minuli sestanek slovenskih komunistov najbolje označila novinarska kolegica, rekoč, da se je kongres končal pred njegovim začetkom, misleč pri tem na odločitve slovenske partije, da prostovoljno sestopi iz oblasti, in na njen pristanek, da dobi večstrankarski sistem prostor tudi v ustavi. Komunisti Slovenije v Cankarjevem domu nikoli niso označevali za zgodovinsko odločitev, čeprav bi eden njihovih sklepov morda lahko zaslužil ta tolikokrat zlorabljeni naziv. Gre za odločitev, da je ZK Slovenije samostojna organizacija in da je ZK Jugoslavije zveza zveze. S tem je, če smo prav razumeli, praktično ukinjena ZK Jugoslavije v pomenu organizacije enotnega članstva od Triglava do Vardarja. Zaradi te odločitve bo na glave slovenskih komunistov brez dvoma zlate veliko gnojnice, vendar se bodo morali tudi največji kritiki strinjati z oceno, da je s tem dejanjem samo sankcionirano sedanje stanje v jugoslovanski partiji. Enajsti kongres ZKS je pooblastil svoje delegate za 14. izredni kongres ZKJ, da se dosledno zavzemajo za reformiranje ZK Jugoslavije. Ta naj bi bila zveza samostojnih republiških organizacij, ki se svobodno povezujejo v ZKJ. Sklepi 14. kongresa, ki bi bili v nasprotju s to slovensko odločitvijo, slovenskih komunistov ne bodo obvezovali. V ZKJ in z njo bo ZK Slovenije v takšnih

primerih sodelovala na temelju svojih programskih opredelitev in interesov v okviru skupnega političnega delovanja.

Ta odločitev slovenske partije, ki praktično pomeni »ali zveza zveze ali pa vsak na svoj konec«, bo nedvomno največkrat komentirana odločitev kongresa. Doma in v tujini. Zastavljeno bo predvsem vprašanje, kaj je Slovenec pragnel do te politične osamosvojitve. Eden od odgovorov, ki bo takoj pri roki, je da hočejo slovenski komunisti pred bližajočimi se volitvami volivcem pokazati, da so se razšli z jugoslovansko partijo, ki slovenskemu volilcu zaradi svojih v zadnjem času (ne)prikritih protislovenskih odločitev zares ne more biti pri srcu. Poteza, gledana v tej luči, je brez dvoma pomembna utež na tehtnici predvolilnega boja, tisti, ki gledajo dlje in širše, pa bodo morda prišli do sklepa, da se razlogi za pogojno slovenskih komunistov od jugoslovanskih skrivajo v sami jugoslovanski partijski organizaciji. Milan Kučan je namreč med drugim rekel, da je njen monopol na oblast glavna ovira vseh reform. Razmišljanje v to smer je gotovo ključno.

S svojim novim statutom je ZK Slovenije ukinila tudi demokracijo centralizem, se pravi nekaj, kar je pod slabo masko demokracije zaslužilo največ ljudi. Posledni več mogoče, da »po činu« višje organizacije ZK odstavljajo nižje ali osnovne organizacije, znotraj slovenske partije so mogoče celo frakcije. Že zaradi tega ni ZKS več kompatibilna z ZKJ, marsikomu v Jugoslaviji pa bodo šli lasje pokonci tudi zaradi tako imenovane diferenciacije. Ta je zdaj v Sloveniji tudi dejansko ukinjena, nihče več ne bo mogel biti izključen iz ZK zaradi drugačnega mišljenja, celo več, religioznost in članstvo v ZKS po novem nista več nezdržljiva. Seveda bi se o razlogih za takšno odločitev lahko razpisali na dolgo in široko, nedvomno pa bi bila ena od ugotovitev tudi ta, da je slovenska partija z novo programsko in statutarno preobliko vrgla v smeti že zdavnaj ponošene cunje klasične boljševiske komunistične partije. Ali, kot se je plastično izrazil eden od kongresnih opazovalcev, rekoč, da je nova slovenska zveza komunistov bliže zahodnoevropski socialdemokraciji kot slovenski so-

cialdemokrati. No, na to bi mu dr. Jože Pučnik gotovo znal odgovoriti.

Zveza komunistov Slovenije na kongresu ni spremenila imena, čeprav so to nekateri predlagali in pričakovali. Razprava o spremembi imena slovenske partije pa s tem ni končana, nadaljevala se bo v bližnji prihodnosti, pritiski so precejšnji. Sklep, da bo ZKS na volitvah volilce pridobivala s starim imenom, je mogoče tolmačiti tudi z dejstvom, da bi bilo spremenjeno ime preveč očitna in cenena propaganda.

Značilnost kongresa v Cankarjevem domu je bila tudi, da so se delegati bolj kot jugoslovanskim posvetili slovenskim temam. Pri tem je bila kar precej omenjena tudi slovenska opozicija, kar je glede na volitve čez tri mesece razumljivo. Milan Kučan je v svojem tekočem, civiliziranem in logično razčlenjenem uvodnem referatu sicer ponovil znana stališča o Sloveniji v Jugoslaviji in Jugoslaviji sami (za to je porabil kar precej strani svojega dobrih 30 strani dolgega referata), vendar ni mogel ali hotel tudi mimo slovenske politične opozicije. Pri tem je bil ostrejši in bolj neposreden kot v svojih prejšnjih tovrstnih nastopih. Kučan je rekel, da opozicija na politično prizorišče neprestano vrača preteklost, ker v sedanjih usmeritvah in praksi slovenskih komunistov ne najde prepričljivih argumentov za svoje nesmiselne obtožbe, nestrpnost in najbolj staromodno levčarstvo. Dodal je, da bodo drugi šele morali dokazati, da so dali vse moči na voljo svojemu narodu, prevzeti bodo morali odgovornost za svoje delo in »ne tako kot zdaj, ko mislijo, da za njimi še ni nikakršne preteklosti, zlahka zapeljivati Slovence, da sta za vse njihove tegobe kriva dva črna hudiča: Jugoslavija in komunisti«. Kučan je prepričan, da je interes slovenskega naroda najvišji interes. Prepričan pa je, da se slednji ne varuje ne s protikomunizmom ne s protijugoslovanstvom. »Eno in drugo,« je rekel dosedanjí predsednik slovenskih komunistov, »je kaj lahko uporabiti v volilni bitki za oblast, za to, da se nas nenehoma poskuša umazati in obtoževati, ni pa s tem mogoče sklepati trdnih zavezništev, ki so za zavarovanje narodovih interesov potrebna doma, v Jugoslaviji in tujini.«

Brez dvoma pa se Milan Ku-

čan in slovenski komunisti pred volitvami in tudi sicer še kako zavedajo temnih obdobij preteklosti organizacije, katere tvorci ali dediči so. Nobeno naključje torej ni, da je Kučan še pred ostriro, ki jo je namestil opoziciji, govoril tudi o zapravljanju moralnega kapitala partij zmagovalk, pri čemer je bil tudi dokaj konkreten, (med drugim) rekoč: »Potreben je pogumen, kritičen in objektivni premislek preteklosti, ki bo z občivilizacijskimi merili in današnjimi spoznanji potegnil ločnico med pozitivnim in negativnim ter vrnil dostojanstvo in političnoter človeško celovitost ljudem, ki so v različnih političnih obračunih ostali po krivici zaznamovani in izobčeni. Ne gre za to, da nadomestimo strokovno zgodovinsko sodbo s političnimi ocenami, ampak za priznanje napak in za samokritično soočenje z lastno preteklostjo, tudi kadar je obremenjujoča. S tem bremenom je pot v reforme in demokratični socializem nemogoča. Ni zavarovana pred ponavljanji birokratske in politikantske samovolje in zlorabami. Naprej je mogoče samo z dobrim, tega pa je bilo v preteklosti tudi dovolj, kajti brez dobrega v preteklosti sploh ne bi bilo mogoče začeti nove sedanjosti. V sedanjost pa ne štejemo samo priznavanje napak, ampak tudi že storjeno za odpravljane njihovih posledic. Predlagam, da ZKS na tem kongresu zavrne in obsodi vse oblike neligitimne represije, od najbolj grobih po vojni do veliko bolj subtilnih, ki so se ohranjale še dolgo v naš čas.«

Kučan je predlagal, da takšno prakso, ki je prizadela mnogo ljudi in dostojanstvo naroda in ljudstva v celoti, pa tudi dostojanstvo KPS in ZKS kot njene naslednice, komunisti obsodijo in ji za naprej odrečejo domovinsko pravico v svoji organizaciji. Na koncu tega poglavja referata je Milan Kučan predlagal, da se slovenski komunisti opravičijo vsem

tistim, ki jih je tako počelje v imenu njihove organizacije prizadelo, poleg tega pa je treba v največji meri poskrbeti, da se odpravi kar največ tudi človeških in materialnih posledic nekdanjega samopašnega oblastniškega početja.

Kot že rečeno, je nekako vtis, da so se slovenski komunisti na kongresu bolj, kot je bilo pričakovati, obrnili k slovenskim perečim zadevam, saj je tako narekovala predvolilna strategija. Vendar ta ocena ne drži v celoti. Poleg Kučanovega strateškega sidranja Slovenije v Jugoslavijo, pri čemer bo Slovenija povedala, kakšno Jugoslavijo želi in zahteva, napovedovalci jugoslovanske prihodnosti ne bi smeli preslišati tudi besed novega predsednika ZKS. Dr. Ciril Ribičič je namreč med drugim rekel, da mora parolam o zapuščajnu partijsko-državnega monopola slediti tudi temeljita organizacijska prevetritev Zveze komunistov. Zlasti na področju notranjih zadev, JLA, sodstva, uprave in tudi gospodarstva. Te besede in usmeritve številnim niso in ne bodo všeč. V jugoslovansko dimenzijo je (žal) brez odmeva posegel tudi Franc Šetinc, rekoč, »da je sicer v redu, da se zgražamo nad tistim, kar se je dogajalo v Romuniji, napak pa je, da nič odločnega ne povemo, kaj se vsak dan dogaja na Kosovu«. Šetinc je ocenil, da politika Zveze komunistov na Kosovu ne daje sadov in da se ne moremo strinjati s trditvijo, da je ta politika dobra in da bi dajala rezultate samo, ko ne bi bilo albanskih separatistov in njihovih severozahodnih prijateljev. Šetincov nastop je, čeprav ni imel odmevov, nedvomno pošten in predvsem dosleden. Jugoslavija in slovenski komunisti ob prestavljanju žarišč naše krize ne bi smeli pozabiti na Kosovo, kjer je nekaj, kar ni podobno več prav nobeni državi v Evropi. Celo Albaniji ne.

Nezanimanje za kosovski tragedijo je morda edini res-

nejši očitak 14. kongresu ZK Slovenije, ali kakor se bo že imenovala. Priče smo bili novi embalaži in tudi v sebi organizacije. Embalaža je bila bleščeča, komunisti so nastopili v evropskih barvah, sledeč motu kongresa »Evropa zdaj!« Pred poslopjem CK ZKS na Tomšičevi smo lahko videli neko novo, doslej neznano zastavo. Na modri podlagi z zeleno črto je sijala rumena zvezda. Plapolala je med slovensko in partijsko zastavo. Vsebinsko kongresa pa bi lahko razdelili na tri točke: slovenski komunisti bodo v razrahljani ZKJ delovali samostojno, za ceno te svobode so pripravljeno celo odkorakati iz menda vsejugoslovanske partije; slovenski komunisti se temeljito pripravljajo na bližnje volitve, del teh priprav je kar oster napad na opozicijo in prošnja za odpustek; naslovljena na mrtve in žive žrtve; slovenski komunisti imajo to srečo, da je med njimi človek po imenu Milan Kučan. Kajti slovenski partiji je namreč pogosto ime kar Milan Kučan, on ima največje zasluge za njen, kot je rekel dr. Ribičič, »povečan ugled«. Ni naključje, da so Kučanu podaljšali mandat v predsedstvu SR Slovenije, napovedano pa je tudi, da bo na čelu volilne liste slovenskih komunistov.

Kučan je v uvodnih besedah rekel, da je jasno, da lahko komunisti na volitvah tudi izgubijo. »Toda prav pripravljenost na demokratične volitve, pri katerih obstaja tudi možnost poraza, je zmaga Zveze komunistov Slovenije,« je rekel dosedanjí predsednik ZKS.

Prepričani smo, da bo opozicija znala odgovoriti tudi na te besede. Kajti tistih, ki niso pripravljeno na demokratične volitve, v Evropi ni več. Odnosle so jih nekajdnevne revolucije. Jugoslavija seveda ni Evropa, zato je to, kar so v soboto in nedeljo v Ljubljani sklenili slovenski komunisti, vendarle dejanje.

A. BARTELEJ
M. BAUER

Kako Dolinec tekmuje z Evropo

Podjetni kovinostrugar Anton Pangrčič (je doma z Velike Doline), iz kraja, za katerega ljubljanci ne vedo zanesljivo, če je še v Sloveniji ali je na Hrvaškem. V Brežicah slovi kot eden tistih obrtnikov, ki vsak čas preseneti s kakim novim izdelkom, po katerem na mah zaslovi po vsej Jugoslaviji, ker z njim prihrani devize za nakup v tujini.

Pangrčič stalno nekaj tuhta in se ne zadovolji s povprečnostjo, ampak poskuša vselej doseči brezhibnost svojih izdelkov. V delavnici s trinajstimi delavci in kooperantom Antonom Željkom trenutno izdeluje zavorne diske na železniške vagonne. Razvil jih je do popolnosti in po šestih letih trdega dela dobil zanje mednarodni atest. Kolikor ve, izdelujejo zavorne diske samo tri firme v Evropi: dve nemški in ena angleška. Najboljša je nemška Knorrbrems in Pangrčič se je odločil, da njegovi diski ne smejo zastajati za njenimi.

Z njimi je začel 1980 in v šestih letih razvil dvanajst modelov. Šele trinajsti mu je prinesel srečo, bil je najboljši, pa vendar ne kopija, ampak plod lastnega razmišljanja in lastne prakse. Pangrčičev disk tehta 125 kg in je skoraj za 9 kg lažji od Knorrovega, po preskusnih rezultatih pa je celo za 30 odst. boljši. Prvih osem so 1985 montirali na slovenski vlak Pohorje expres. Zaradi primerjave je imel vsak vagon diske drugega proizvajalca. Posebni vlak brez potnikov je tedaj odpeljal iz Maribora v Koper predstavnice Jugoslovanskih železnic, posameznih železniških gospodarstev in inštitutov. Pokazalo se je, da se je Pangrčičev disk za polovico manj segrel od Knorrovega. Ko je imel Knorrov 380 stopinj Celzije, se je njegov segrel komaj na 180 stopinj. Vagon so z diski vred poslali še na ultrazvočni pregled in ga nato dali v redni promet.

Po dveh letih je dobil Pangrčičev izdelek mednarodno veljavo, o čemer odloča evropska komisija v Parizu. Vagon z njegovimi zavornimi diski so poslali na inštitut nemških zveznih železnic v Minden, ga

med testiranjem izpostavili vremenskim in drugim obremenitvam na najtežjih progah na svetu, kot je na primer tista na prelazu St. Gotthard. Pri tem so diske segrevali na 1050 stopinj in jih nato polivali z vodo. Vzdržali so velike temperaturne spremembe in neprestano štiriurno zaviranje s 7,5-tonskim onsm pritiskom. To je bilo preizkušnje do uničenja in Pangrčič z veseljem pove, da njegovega izdelka to ni uničilo in da mu je prišel direktor inštuta osebno čestitat.

V Jugoslaviji je trenutno v prometu okoli 2000 njegovih diskov, nekaj jih teče v Španiji, izvažali pa jih bodo posredno tudi v Italijo, Avstrijo, na Češkoslovaško in na Madžarsko. Izdelovalec se je odločil, da jih bo ponudil tudi Švici, ki uvaža diske vrhunskega nemškega proizvajalca. Pangrčičeva proizvodnja je zdaj prejemajna, da bi bila rentabilna. Izračunal je, da bi moral narediti vsaj 5 tisoč diskov letno, čeprav jih Jugoslavija potrebuje samo 700.

Pred zadnjim preobratom, ki ga je v našem gospodarstvu sprožil Marković, je bil dolinski obrtnik že čisto ubupan, in če bi šlo vse skupaj še naprej tako navzdol, bi verjetno sprejel vabljivo ponudbo za dobro plačano delo v Švici. Inflacija in obresti na repromaterial so mu samo letos pogoltnile 3 milijarde odhodka, on sam pa se izdelovajem zavornih diskov prihrani železnici 4 milijon nemških mark letno. Vsak dinar, ki ga dobi, Pangrčič takoj vloži v stroje in se na vse načine trudi, da bi za nemško tehnologijo ne bi zastajal več kot deset let, ker se sicer ne bi mogel vklopiti v mednarodne cene. Pri nakupu strojev ga najbolj ježi to, da ni smel uvažati novih, ampak samo rabljene, ker mu je pozneje povzročalo veliko nevednosti.

Mojster Pangrčič že od prej dobro pozna Švico. Ko se je v breganski tovarni izučil in odslužil vojsko, mu je znanec odprl pot tja in v letu dni so mu

podvojili plačo, ker je bil pri delu natančen in temeljit. Med tem se je oženil in svojo družico odpeljal s seboj. Živela sta skromno v majhni garsonjeri in varčevala, da bi morda nekoč doma začela na svoje. Töne je pred 20 leti še mislil na to, da bi obšel več sveta, in sprejel je ponudbo sodelavca inženirja za vodjo vzdrževanja pri nemški delniški družbi v rudniku diamantov v Johannesburgu v Južni Ameriki. Za vse so imeli že poskrbljeno, za hišo in pomoč v gospodinjstvu, pa so se zaradi otrok premislili. Zdravniki so leto dni staremu fantku, ki je po prežgodnjem rojstvu prebil tri mesece v inkubatorju in je bil tudi pozneje rahlega zdravja, odsvetovali življenje v rizičnih klimatskih razmerah. Otroka so po sistem dala na kratke počitnice k starim staršem na Malo Dolino in pokazalo se je, da se je ob domačem mleku in prehrani hitro okrepil, zato sta ga starša pustila kar tam. Obiskovala sta ga tudi po dvakrat na mesec, potem pa sta se odločila za vrnitev.

S prihrankom nad 200 tisoč frankov se je Anton zagnal v iskanje lokacije za delavnico. Ni je dobil, v staro sredi Brežic pa bi moral preveč investirati, čeprav bi jo samo najel. Zgradil si je že hišo v Artičah, pa se je nekaj zapletlo in je preselil delavnico v Novo vas. Opletal se je z nešteti težavami in edino davkarja v domači občini mu jih ni povzročala. Začel je z novimi izdelki, najprej z zavornimi diski za osebna vozila, ki so jih proizvajalci avtomobilov večinoma uvažali. Samo mariborskemu Feromotu jih je letno pošiljal po 30 tisoč, vseh skupaj pa je naredil še enkrat toliko. Vlhivali so mu jih v Muti in v črnolajmskem Beltu. Zadnjemu ne zaupa več in je z njim prekinil vse stike, odkar sumi, da so vlhivali brez njegovega dovoljenja in popolnoma zasitili tržišče. Domneva da si je nekdo prisvojil načrte tedaj, ko so mu pred leti delali hišno preiskavo, pa niso popisali nobenih papirjev. Tožil ni nikogar, ker pač nima trdnih dokazov, čeprav zdaj ve, da so nekateri po sistem na Hrvaškem odprli obrt »z njegovo pomočjo«.

Oprjel se je novih izdekov. Tudi za naprej jih že snuje. Za enega je povedal, vendar še ne ve, kdaj bo izpeljan. Gre za to, da bi strojevodje z manevrskih lokomotiv sami pripenjali in odpenjali vagonne in bi to nevarno delo prihranili ljudem. Pangrčič je prepričan, da mu bo uspelo.

J. TEPPEY

NAŠ BRAT NICOLAE CEAUSESCU

Španski list El Pais je dal poročilo iz krvave Bukarešte naslov: »Režim umira ubijajoča«. Špancem nedvomno lahko verjamemo, saj imajo s prelivanjem svoje in tuje krvi bogate zgodovinske izkušnje. Smrt je segla tudi po Nicolaeu Ceausescu in njegovi ženi Eleni. S tem se je El Paisov naslov dopolnil in neka zgodba, del evropske zgodovine naj bi napolnil svoj fascikel. Ali res?

Ne! Zlasti ne, kar se tiče Jugoslavije. Mi se bomo morali o nas in Romuniji šele začeti pogovarjati. Kajti doslej je bilo skoraj vse laž. Romunskega diktatorja so nam desetletja predstavljali kot dobrega očeta svojega ljudstva, pri nas smo ga vedno sprejemali z vsemi častmi, te so bile naravnost cesarske, širokoustili smo se, da bomo skrpučalo od bojnega letala, ki smo ga delali skupaj z vzhodnimi sosedi, prodajali vsemu svetu. Pa je zvičajnež prvi ugotovil, da pičilo slabo leti in se je umaknil iz kupčije. Mi pa smo molčali in molčali, uradna politika je dajala ukore novinarjem, ki so pisali, da nam Romuni oziroma njihov režim krađe vodo iz skupne Donave, Beograd, ki ima na Slovenskem ali Hrvaškem preštete vse Srbe, ki jim je kdo kdaj v tramvaju stopil na noge, je sramežljivo molčal o kruti usodi srbske in hrvaške manjšine v Romuniji. In teh ljudi je tam kar nekaj celo po romunskih podatkih. Srbov naj bi bilo 34.000, Hrvatov pa dobrih 7.000. Jugoslovanska ocena je precej višja, šlo naj bi za skoraj 60.000 Srbov in 10.000 Hrvatov.

Tiho smo bili Slovenci, ki pišemo (in tako je tudi prav) debele članke o Tržačanki, ki ji italijanske oblasti niso hotele sprejeti v slovensčini napisane pobotnice ali nekega podobnega papirja, v srbski Politiki pa sem v ponedeljek lahko prebral podatek, da živi v Romuniji tudi 707 Slovencev! Številka je iz uradne romunske statistike. Tako sem od Romunov zvedel za še eno slovensko manjšino,

v slovenski skupščini ni bilo o njej nikoli govora.

O dejavnosti jugoslovanske diplomacije v Romuniji, konec koncev imamo v tistih rezidencah tudi zaradi naših ljudi v tujini, priča dejstvo, da je nad Srbi, Hrvatini in Slovenci v Ceausescujevi državi bdela predvsem srbska pravoslavna cerkev, oziroma njen vikariat v Temišvaru.

V pestrih in pogostih jugoslovansko-romunskih srečanjih na najvišji ravni so bile manjšine v sporočilu o pogovorih prvič in zadnjič omenjene leta 1974, po sestanku Broz-Ceausescu. Njihovo žitje in bitje je igralo v sintaksi »mostovi za sodelovanje«. In ne samo mi tudi svet je opazil da po srečanju Dizdarevič-Ceausescu, ki je bilo lani, niso dali na svetlo uradnega sporočila o pogovorih. Kamen spotike so bile namreč manjšine in še kaj. Morda bomo sčasoma celo zvedeli.

Sicer pa se glede naše že naravnost patološke naklonjenosti Ro-

muniji oziroma njenemu že dolgo zločinskemu režimu sploh ni treba vračati daleč v preteklost. Pred manj kot desetimi dnevi se je sestal zvezni svet za mednarodne odnose Jugoslavije, torej telo, ki naj bi imelo veliko vpliv na našo zunanjo politiko in v katerem najbrž ne sedijo sami bedaki. Novinarji jugoslovanskih medijev so bili na tem sestanku opozorjeni, da morajo imeti pri pisanju o dogajanjih v Romuniji »mero«. »Ne smemo«, je rekel eden od tistih, ki tisku vedno soli pamet, »evforično, pod vtisom sedanjih notranjih razmer v Romuniji nestrpno z vsemi topovi streljati na to državo in pozabiti na konstante naših državnih interesov.

Za našo »nevednost« o Romuniji ni nobenega opravičila. Jugoslavija je država, ki vedno ve, kaj je opoldne jedel vsak njen pomembnejši oporečnik. Koliko zanimivega blaga so morale naše tajne in diplomatske službe, če so res tako sposobne, kot trdijo, nabrati šele o konduktoru in njegovih. Nabrale in zamočale. Zaradi nekakšne konstante naših državnih interesov. Ena od konstant leži zdaj na parah, če so mu jih Romuni privoščili, jaz pa se oziram po svetu z vprašanjem, katerega diktatorja bomo poslej čohali po hrbtu. Na srečo jih ni več veliko. Za molk o strahovlati Nicolaeu Ceausescu pa ni nobenega opravičila. Ne samo da naša nepismena diplomacija ni predvidela njegovega padca, naš greh pred samim seboj in svetom je še veliko večji. S tem, da je naša uradna politika molčala tako reko do konca, je neposredno pripomogla k temu, da se je Ceausescujev režim ohranil tako dolgo in da je bil tak, da nekaterim dejstvom, ki bodo prišla na dan, ne bomo želeli verjeti. Kako vam recimo zveni to, da so hlapi romunskega vampirja minuli teden v neki kapeli pribili na križ živega človeka in mu nato rezali ud za udom?

MARJAN BAUER

GROF CEAUSESCU

LEPHAPT, »Forum«, Novi Sad

Za Anico zlati časi šele prihajajo

Kakšno je bilo življenje v Metliki na prelomu 19. in 20. stoletja, je moč na nekaj straneh prebrati v knjžici prof. Jožeta Dularja »Metlika skozi stoletja«. V Belokranjskem muzeju v Metliki pa hranijo številne predmete, ki pričajo o delu in življenju v takratnem pretežno obrtniškem in kmetijskem mestu. Mlajši rod Metličanov — tako je bil vsaj do nedavnega prepričan — je zamudil, da bi lahko iz prve roke od takratnih sodobnikov izvedel kaj več o dogodkih v rodnem mestu pred skoraj stoletjem. Pa se je zmotil, kajti pred nedavnim je prišla v Metliški dom počitka Anica Hanzlovsky, Metličanka, ki je sedem desetletij preživela v Zagrebu, rodila pa se je v Črničevih družini pred natanko 98 leti in pol. Toda ne njena zunanost, še manj pa bistrost, razgledanost, razsodnost in izreden spomin ne kažejo njene častitljive starosti. Toliko bolj so zato zanimiva njena pričevanja, polna stisk ljudi, revščine, trpljenja, s čimer v mladosti tudi njej ni bilo prizaneseno. A o svojem življenju ne govori rada. »Nočem, da bi ljudje iz časopisa zvedeli, kako mi je bilo, saj mi to sedaj, ko sem v varnem zavetju doma starejših občanov, tako in tako ne bi koristilo,« pravi Anica v pristni metliščini, v katero se tu in tam vrinejo hrvaške besede.

Anica, ki je rada poizvedovala o svojih prednikih, je ugotovila, da pravzaprav ni prava Metličanka. Materin rod izhaja menda z Dunaja, o čemer priča tudi nemški priimek Nuzdorfer. Grofovega krojača je pot zanesla v Metliko ter si je ustvaril družino, katere potomka je Anica. Morda jo prav ta domnevna vez toliko bolj veže na nemški jezik, ki se ga je učila v osnovni šoli; to znanje je vedno obnavljala in dopolnjevala, tako da so še sedaj med njenim najljubšim

branjem nemške revije. »Mama mi je umrla, ko mi je bilo sedem let, zato od nje nisem mogla veliko izvedeti o življenju v drugi polovici preteklega stoletja. Oče pa je posebno rad pripovedoval, kako je graščak Josip Savinšek prenehal s tlako. Neko nedeljo po maši — očetu je bilo takrat 16 let — je Savinšek povedal, da so ljudje svobodni. Bili so tako veseli, da so ga na rokah odnesli iz cerkve. Oče je pozneje odkupil velik graščakov hlev, ki še vedno stoji na Majerju v Metliki,« pravi Hanzlovsky.

Ko je ostala sirota brez matere, jo je vzela sestra k svoji družini v Požeg. Prav to je bilo zanjo usodno, da danes ne ve kaj prida povedati o družabnem življenju v Metliki, ki je bilo prav takrat močno razgibanost. Sestra je bila namreč zelo stroga in Anica je morala ostajati med štirimi stenami. »Tokrat so bili takšni časi, da so se bali, da se ne bi s kom pogovarjala. Za pomočnika si presmrkava, pogovor z vajencem pa bi bil zate preveč ponižujoč,« so mi govorili. Za vodo nositi pa sem bila dobra. Po 20 do 30 40-litrskih čebrov sem vsak dan znosila po kozjih stezicah iz izvira Obrha. Ženske so v tistih časih še posebej trpele. V črnih kuhinjah so kuhale za ljudi in prašiče. Tla so bila zemljata, navadno je bila v hiši le ena soba, obvezna pa je bila velika krušna peč, na kateri so se gretli številni otroci. Zgovoren dokaz, kako težko je bilo takrat Metličankam, je sosedka, ki se je z družino vrnila iz Amerike. Nепrestano je jadikovala, kako je mogla pozabiti, da je ženskam v Metliki tako težko. Ni vzdržala dolgo, kmalu se je z možem in

M. BIZJIK JAKŠIČ

»Da bi konji zdravi b'li«

Na sveti dan, 25. decembra, je nad šentjernejsko ravnico ležala rahla meglica, ki je mrachen dan spremenila v turbno poznojesenski. Tudi snega, ki je običajno ob takem času že pokrilo zorane njive, travnike, rebrni in gozdove, ni bilo. Le hlad je po tednu dni neverjetno toplega vremena nekoliko pritisnil. Vreme, da bi se človek najraje zadržal doma na toplem in se v krogu družine prepustil prazničnemu počutju. Šploh pa, ker je bil letošnji božič prvi dela prost po več desetletjih.

Vendar pa je bilo ta dan v šentjerneju in njegovi okolici vse živo. Iz lin zvonika podružnične cerkve sv. Franciška v Stari vasi se je nekaj po poldnevu oglasilo potrkavanje. Ubrani glasovi zvonov so se razlivali preko planjav in vabili ljudi k sebi. Ni jih bilo malo, ki so sledili temu klicu. Z vseh koncev Dolenjske in tudi od drugod so se pripeljali sem. Svoje jeklene konjičke so parkirali na obcestnih travnikih, do cerkve pa so morali tokrat iti peš. Cesta je bila namreč za nekaj ur zaprta za promet. Gospodarji poti in ceste so postali konji, tisti pravi, ki jih po mestih in na cestah dandanes skoraj ni več videti.

Razumljivo. To je bil njihov dan, štefanovo, praznik, ki ga v teh krajih praznujejo že od starih časov in se je tu obdržal kot edini tovrstni običaj na Dolenjskem. Tokrat so ga zaradi dela prostega dneva predstavili za en dan.

»KONJI PO POLJ' GREDO«

Okoli poldneva so se začeli v šentjerneju zbirati gospodarji s svojimi konji. Doma so jih okrasili z zelenjem, pisanimi barvnimi trakovi, dobro so jih skrtačili, da se jim je gosta zimska dlaka svetila in so bili videti še lepši kot sicer. Tudi gospodarji so se za to priložnost oblekli nekoliko drugače. Veliko si jih je posadilo na glavo klobuk z zelenjem, mnogi so nataknili škornje, nekateri pa tudi prave jahalne hlače in čepice. Konj in njegov gospodar sta bila tako kot iz škatlice.

Med odraslimi možaki, ki so z vajenimi kretnjami mirili iskre živali, je bilo videti tu in tam tudi fantiče, in celo dekleta so se strumno držala v sedlih. Konji so, spočiti in dobro nahranjeni hrzali in rezgetali, kot bi se veselili praznika. Kar lepo so se razumeli, čeprav so po zimskem mirovanju prišli spet na prosto. Če bi bil konj sam, so vedeli povedati tamkaj stoječi ljudje, bi postal nemiren in težko ukrotljiv, skupaj pa so mirni.

Ob eni uri popoldne so se zbrani uvrstili v sprevod, ki je krenil iz šentjerneja proti Stari vasi. Na čelu sta jezдила Antončiča iz Prapreč, hči Erika in oče Jože, za njima so korakali šentjernejski godbeniki, nato pa paroma vseh preostalih 75 konj, med njimi težki delovni konji, močnih nog in širokih pleč, in vitki jahalni konji, ki se jim je videlo, da se po njihovih žilah pretaka nekaj plemenite krvi.

Vse od šentjerneja naprej se je ob cesti nabralo veliko ljudi.

Nekaj tisoč jih je bilo. Največ pa se jih je zbralo v sami Stari vasi in na gričku ob cerkvi, kamor je bil konjski sprevod tudi namenjen. Kot veleva stari običaj, so konjeniki krenili najprej okoli cerkve. Za cerkvijo so gospodarji v posebej pripravljeno škatlo darovali »ofer«, vsak od njih pa je dobil za spomin zložljive papirnate jaslice. Potem so se zbrali pred vzhodom v cerkvi. Tu so počakali na duhovnikov blagoslov konj, kot je za štefanovo navada. Po blagoslovu je bila v cerkvi maša, v tem času pa so se moške in konji okrepčali pri gasilskem domu, eni s kapljico dolenjskega vina, drugi z njim gotovo bolj priljubljenim senom. Pogovor med gospodarji pa se je sukral tudi okoli nagrad, ki so jih letos prvič podelili najlepše urejenim konjem in konjenikom. Udeležence je ocenjevala posebna komisija, ki jo je vodil tamkaj priljubljeni in priznani poznavalec konj upokojeni veterinar Alfred Trepec.

Prav je, da nagrajence zapišemo. Na prvih treh mestih so: Milan Šval iz Kočarije, Marjan Novak iz Orehovice in Erika Antončič iz Prapreč, njim pa slede še: Janez Kavšek iz Roj, Alojz Kosta iz Sel, Franc Antončič iz Novega mesta, Peter Furar iz Šmalčje vasi, Franc Gregorič iz Grobelj, Albin Udvarc iz Ostroga, Mirko Pečjak iz Vavte vasi, Valentin Brajdič iz šentjerneja in Franc Jordan s Čistega Brega.

ŠTEFAN MOČAN TUDI V STRANSKEM OLTARJU

Tako je torej videti konjsko božjo pot v Stari vasi pri šentjerneju dandanes. Običaj ostaja v grobem tak, kot je bil dolgo leta nazaj. Niso ga zatrla ne vojna leta in ne povojni čas, ki je bil z vero povezanim praznikom nenaklonjen. Domačina Franc in Nežka Hosta, ki sta oba že v visoki starosti, se spominjata predvojnih, vojnih in povojnih konjskih žegnov v Stari vasi. Povedala sta, da jih je v začetku tega stoletja obudil njun sosed, stari Vide, poznani konjski mešetar. Menda je imel smolo pri konjski kupčiji, pa se je domislil starega običaja. Pridružili so se mu še drugi gospodarji in tako se je med obema vojnama na konjski procesiji že zbiralo tudi po 120 in več konj. Cerkev v Stari vasi pa so za blagoslov konj izbrali zato, ker iz pričevanj veda, da je bila sedanja podružnična cerkev nekdanja cerkev sv. Štefana, zavetnika konj in živine. Po prezidavanjih je postal glavni patron cerkve sv. Francišek, sv. Štefan pa se je umaknil v stranski oltar. Običaj ni zamrl niti med vojno, res pa je pritegnil manj ljudi, a po 20 do 30 gospodarjev je kljub težkim časom pripeljalo konje blagoslovit. Enako se tudi po vojni konjskega žegna ni dalo zatrei. Seveda pa so se prej zvesto držali pravega časa in je bil blagoslov konj vedno na dan godu sv. Štefana, 26. decembra zjutraj. Šele zadnja leta, ko je bila večina kmečkih gospodarjev po službah, so praznik premaknili na nedeljo.

Z nekaj sreče nama je uspelo dobiti k pogovoru sina starega Videta, ki sta ga omenjala Hostova. To je Anton Vide iz Grobelj, star 86 let. Tudi njegovo življenje je tesno povezano s konji. Ljudje v šali pravijo, da je šlo skozi njegove roke že toliko konj, kot se je letos zbralo ljudi na konjskem žegnaju. Še čili Anton potrdi, da bo kar držalo. Nato pa obudi spomine, kako je bilo s konjskim praznikom. »Moj oče je pričel običaj obujati 1904. leta, istega leta, ko sem se rodil. Ko sem rasel, je bil običaj že uveljavljen in tudi jaz sem pogosto jezdil konja na procesiji. Še danes bi se spravil nanj, če bi imel nekaj več moči. Konji so moja strast. Z njimi sem mešetaril od Karlovca do Ljubljane. Še danes imam v hlevu kobilico Ričko, ki je tudi tukaj. Je zjdi jo sosedov fant Mirko«

SV. ŠTEFAN S KONJI NI IMEL NIČ

Da je konjski praznik v Stari vasi pri šentjerneju zares nekaj posebnega, priča tudi knjiga Praznično leto Slovencev, ki jo je napisal naš znani strokovnjak za ljudska izročila, Niko Kurent. V nji med starami slovenskimi običaji, povezanimi s sv. Štefanom, omenja tudi konjsko božjo pot v Stari vasi. Po njegovih zapisih je bil sprevod nekoliko drugačen, kot je dandanes.

Takole piše: »Konje za to priložnost lepo opletajo. Zbero se pri šentjernejski farni cerkvi in krenejo nato v sprevodu v Staro vas. Na čelu koraka godba, za njo dostojanstveno jezdi določeno število konj. Za njimi pa mladina na konjičkih. Vso procesijo vodi poseben general s sabljo ob strani in gasilsko čepico na glavi. Svoje dni je jahal belca in imel na glavi papirnato čako s perjem, nekak posnetek pokrivala nekdanjih avstrijskih generalov. Pred Staro vasjo procesijo pozdravi napis: Sveti Štefan, naše konje varji, da bi bili čili, zdravi! Kos sprevod pride k cerkvi, jo konjeniki trikrat objahajo. Med ježo je darovanje. Za cerkvijo je miza s krožnikom, ob njej stoji cerkvenik. Vsak jezdec vrže s konja nekaj denarja (šenkil) na krožnik. Potem je zunaj cerkve maša in po maši blagoslov konj.«

Podobnih običajev na štefanovo je bilo po Sloveniji obratnih še nekaj v tej ali oni obliki. Preseneča pa, da se je od staroštefanjskih še ohranilo v primerjavi z drugimi zelo malo. Znani so predvsem konjski blagoslovi, precej razširjeno je bilo tudi darovanje lesenih konjskih kipcev oziroma kipcev živine, pa blagoslov

Predsednik konjeniškega kluba: »Podpiramo to prirediteljev.«

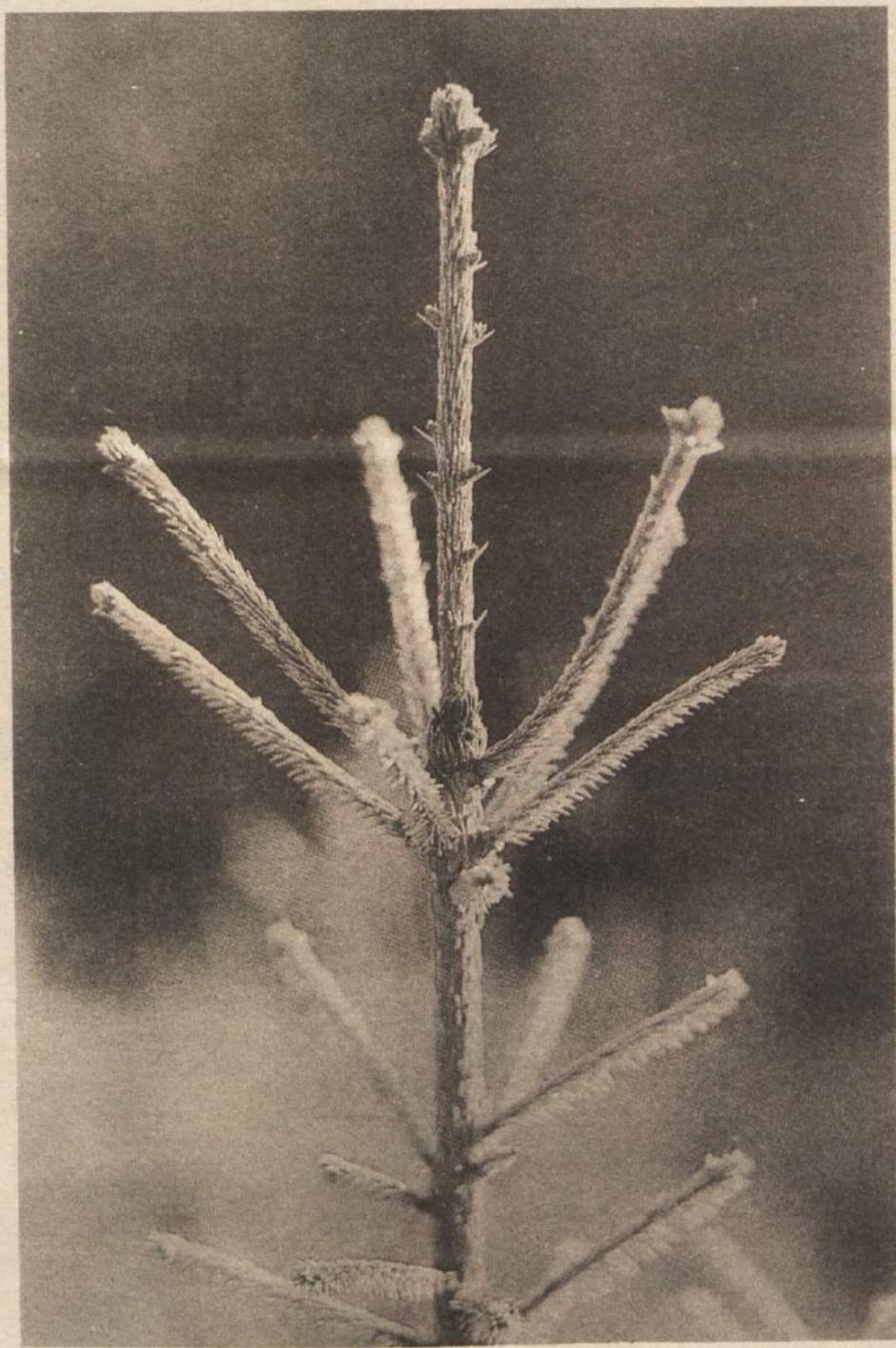

Konji so prešli blagoslov; sv. Štefan jih bo varoval boleznih. Starim šegam pa je tudi zadoščeno.

Veliko slovenskih, bosanskih, celo sibirskih gozdov smo morali predelati v celulozo, da bi iz nje naredili vse tiste neskončne kilometre papirja, ki jih vsak dan razpošiljamo po svetu.

Veliko dreves je moralo pasti in veliko jih mora znova zrasti, da s papirjem, brez katerega si današnjega sveta ne znamo več predstavljati, ne uničujemo planeta, edinega, ki ga imamo.

Tisoč hektarjev mladih gozdov je naš vsakoletni prispevek za zeleno Slovenijo.

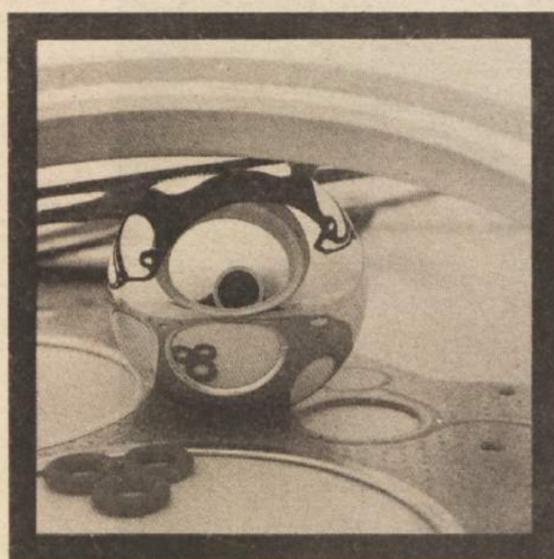
celuloza, papir in papirni izdelki Krško

SREČNO 1990

srečno v 1990

IMV REVOZ

srečno '90

*veliko sreče v letu 1990
vam želi
beti*

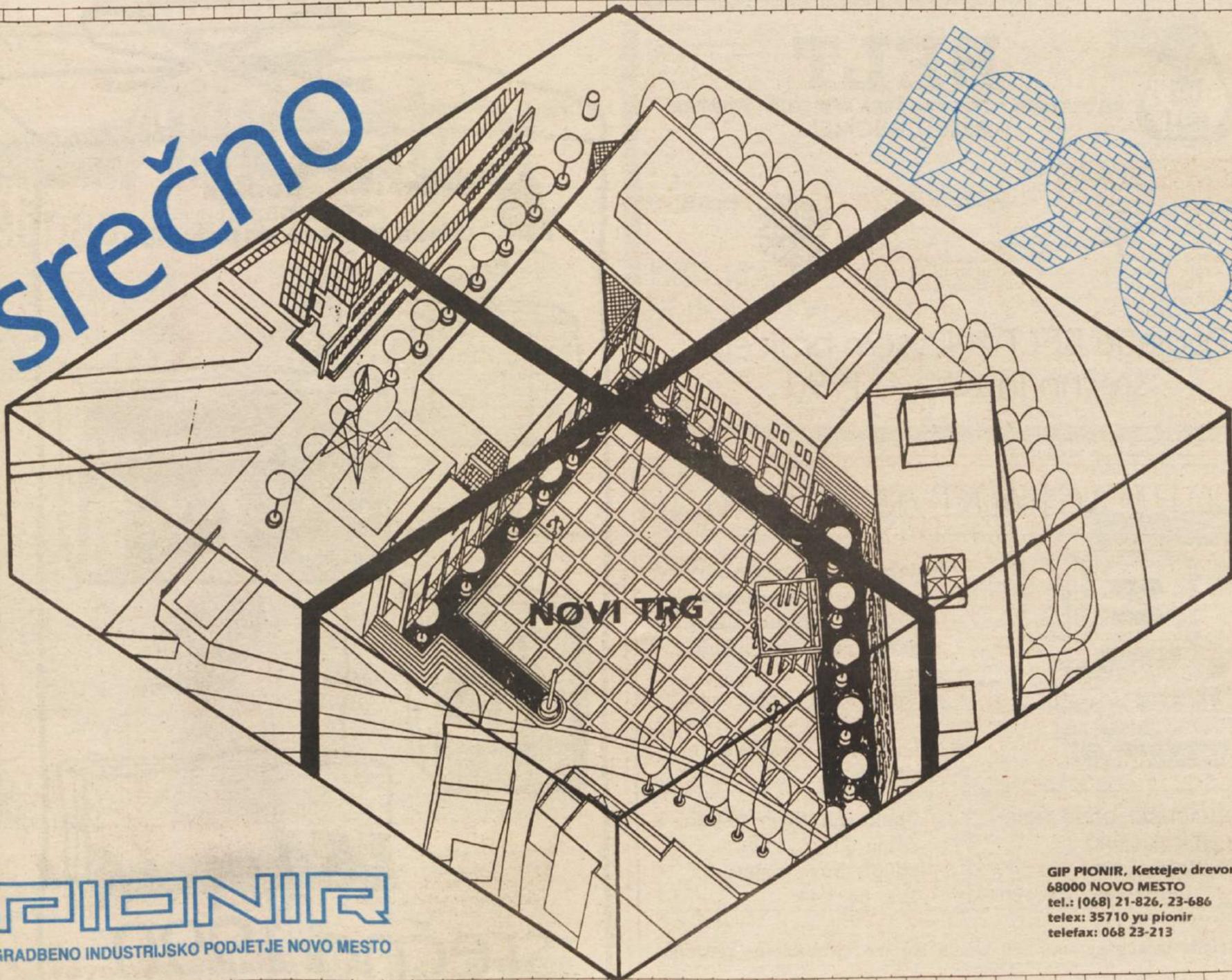
 labod
srečno 1990

eleganca
je vedno
v formi

srečno

1990

PIONIR
GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

GIP PIONIR, Kettejev drevored 37,
68000 NOVO MESTO
tel.: (068) 21-826, 23-686
telex: 35710 yu pionir
telefax: 068 23-213

Iskra

Tovarna Keramičnih
kondenzatorjev p.o.
Žužemberk

srečno 1990

*Vsem svojim poslovnim
partnerjem čestitamo
ob novem letu 1990
in želimo, da bi še naprej tako
uspešno sodelovali.*

Propagandna služba
Dolenjskega lista

DOLENJSKI LIST

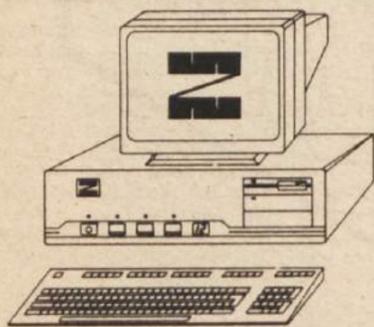
BELT

BELOKRANJSKA ŽELEZOLIVARNA IN STROJNA TOVARNA
68340 ČRNOMELJ

Podjetje BELT želi vsem bralcem
srečno in zdravo 1990

INFORMACIJSKI INŽENIRING

- izdelava programov
- prodaja računalnikov
- servis računalnikov
- organizacija ,svetovanja
- seminarji
- avtomatizacija procesov

Preverite našo kvaliteto in
nizke cene !

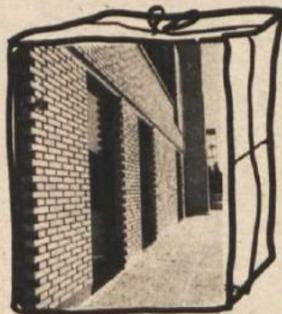
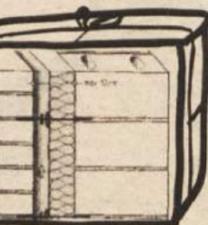
INFORMACIJSKI INŽENIRING
Kandijska 5 (SDK)
68000 Novo mesto
Tel. 28 081 Fax. 21 490

Opekarna Novo mesto
Zalog 21
68000 Novo mesto
Tel. 84 644

Informacijski inženiring vam želi vesele božične in novoletne praznike !

**OPEKARNA – RUDNIK
BREŽICE
INDUSTRIJSKA PRODAJALNA**

srečno 1990

Anton Vide se je s svojo kobilico Ričko tudi tokrat udeležil konjskega žegna. Ker pa je že v letih, je kobilico pojezdil sosedov fant Mirko Kolegar.

...vode in ovsa ter obhodi
...lednikov. Blagoslovljeno sol
...morali gospodarji raztresti
...poljih, kar so opravili zara-
...snega in zamrznjenih poti
...ar na konjih. Reklo se je, da
...vsa gospodar na Štefa-
...ovo objezdili tri fare. Nekaj
...agoslovljene soli pa so bile
...leže tudi vse domače živa-
...Ponekod je znano tudi luča-
...je sv. Štefana. Šlo je za obme-
...vanje otrok s sadjem. Po-
...nem izginilo pa je puščanje
...rvi konjem.

skega »kresa«, ko je sonce na
svoji najnižji točki in se začne
počasi vračati nazaj, je od
davnine povezan z mnogimi
obredji. Cerkev je »pokristja-
nila« neko pogansko prazno-
vanje, pri katerem je bilo žr-
tvovanje konj najbrž poglavit-
no obredno opravilo. Staro
božanstvo, ki je skrbelo za
črede — pristarih Slovincih je
bil to Veles —, se je umaknilo
sv. Štefanu, ker je pač njegov
god prišel na ta čas. Krščanski
svetnik je tako dobil precej
čudodelnih moči od svojega
poganskega prednika.

sklepa kot veriga od davnine
do danes in od danes v bodo-
nost. Vsak člen verige je dra-
gocen. Zakaj bi bili mi tisti naj-
šibkejši, ki je popustil?
Prizadevanja, da stari obi-
čaj, povezan s Štefanovim, v
Stari vasi obstane, ni več le
stvar tamkajšnjih kmetov, niti
ne tamkajšnjega župnika An-
tona Trpina, ki je zanj veliko
naredil. Prav je, da se za ohr-
njevanje tega običaja zavze-
me tudi organizacija, ki je ta
čas srce in gonilo konjereje na
Šentjernejem, Konjeniški
klub.

PRAZNIK DEDIŠČINE

Na cerkveno obeležje praz-
nika v Stari vasi so opominjali
tudi veliki napisi preko ceste
SVETI ŠTEFAN PROSI TI, DA BI
NAŠI KONJI ZDRAVI B'LI! To-
da Štefanovo v tem delu naše
domovine ni samo cerkveni
praznik, tako kot tudi božič
ne. To je praznik naše dediš-
čine, izročilo, ki smo ga prejeli
od prednikov in ki je vredno,
da živi naprej z nami. Ne kot
prazno obredje, marveč kot
zavedanje, da se človeški rod

»Tega se zavedamo,« pravi
Slavko Novak, predsednik kluba.
»Že lani smo prevzeli po-
kroviteljstvo, saj je za potek
pridrivne potrebna določena
organiziranost. Treba je dobiti
dovoljenja za ustavitve pro-
meta, zbrati udeležence in
drugo. Dalo bi se sicer še kaj
pripraviti, vendar pa čas ni
najbolj primeren za pridrivne
na prostem. Je le zima. Toda v
tem času so konji najlepši. In
to je njihov praznik.«

TONE JAKŠE
MILAN MARKELJ

Obzorja

VSE O BOŽIČU

Božič je letos stopil iz večde-
setletne ilegale med praznike,
ki jih na Slovenskem javno
praznujemo in ko imamo dela
prost dan. Slovenci smo božič
praznovali in ga še praznuje-
mo v skladu s svojo stoletno
tradicijo in tradicijo zahodne-
ga kulturnega kroga, kamor
pač sodimo. A kakor je praz-
novanje božiča zelo razširje-
no, o samem prazniku, njego-
vem zgodovinskem, mitskem
in duhovnem ozadju ljudje
zvečine vedo zelo malo.

Redni profesor bibličnih ved
na ljubljanski teološki fakul-
teti dr. France Rozman je na-
pisal poljudno, vendar stro-
kovno podprto knjigo o božiču,
v kateri obširno razlaga ta
intimni družinski praznik.
Knjiga Božič po Lukovem
evangeliju je pred kratkim iz-
šla pri Državni založbi Slove-
nije. Poljudno in tekoče napi-
sani knjigi bi lahko rekli kar
priročnik o božiču, saj nam
avtor v nji govori o vsem, kar
je povezano z božičem, od
zgodovinskega orisa razmer,
v katerih se je rodil Jezus, in
opisa samega dogodka do tega,
kako se je praznovanje božiča
postopoma uveljavilo po sve-
tu in tudi pri nas. Podrobneje
se zadržuje pri domači božič-
ni tradiciji.

Odlika knjige je poleg njene
nazornosti in jasnosti tudi v
tem, da avtor zgodovinska dej-
stva primerno ločuje od te-
oloških pogledov, hkrati pa
seveda ves čas daje ustrezen
poudarek teološki razsežno-
sti praznika. Zanimivo je, da
avtor omenja tudi apokrifne
spise. Vol in osel, znanca iz
slovenskih jaslavic, sta v ljudsko
predstavo božjega rojstva pri-
šla prav iz takega vira.

M. MARKELJ

BIBLIJA V SLIKARSTVU

Sveto pismo ali Biblija je že
dolga stoletja ne samo vir ver-
skega navdiha, marveč tudi
močan vir ustvarjalnega nav-
diha. Še posebno pretekla
obdobja likovne umetnosti so
bila odločilno zaznamovana s
svetopisemskimi motivi, ki so
jih upodabljali vsi veliki moj-
stri čopiča. Tako je Biblija tudi
po tej plati nepogrešljiv del
kulturne dediščine človeštva,
poznovanje svetopisemskih
motivov pa zaradi tega sodi v
splošno izobrazbo vsakega po-
sameznika.

O umetniškem oblikovanju
svetopisemskih motivov priča
zanimiva knjiga Biblija v sli-
karstvu, ki je pred kratkim iz-
šla pri Mladinski knjigi. Gre za
slovensko izdajo knjige tujih
založb, katere uredniki so ob
izbrana in najbolj poznana
svetopisemska besedila iz Sta-
re in Nove zaveze uvrstili sve-
tovne slikarske mojstrovine,
ki so z močjo likovne govorice
izrazile sporočila teh besedil.
Največ prostora so v knjigi
dobili nenadkriljivi renesan-
ni umetniki Botticelli, da Vin-
ci, Rafael, Tizian, Caravaggio
in seveda Michelangelo s svo-
jim sikstinskimi freskami na
čelu in na koncu knjige. Poleg
slovitih italijanskih mojstrov
so bili ustrezne pozornosti de-
ležni tudi njihovi »sevni
bratje« Holbein, Brueghel in
nasledniki Rubens, Poussin ter
Lorrain. Poleg Michelangela je
med najbolj zastopanimi sli-

karji še Rembrand van Rijn.
Na skoraj 300 straneh knjige
so natisnjene barvne repro-
dukcije posameznih del kar 87
slikarjev. Beleške o njihovem
življenju in delu pa bralec
najde na koncu knjige.
Prevod biblijskih besedil so
za slovensko izdajo povzeli iz
zadnjih, doslej najbolj preteh-
tanih in strokovno preverje-
nih prevodov Stare in Nove
zaveze v slovenščino.

MiM

HOMOEROTIČNA POEZIJA

Med pesniškimi antologija-
mi, ki so na Slovenskem izšle v
najnovejšem času, jih nekaj
prinaša poezijo kaj nenavad-
ne tematike, takšno, ki je bila
tako rekoč še včeraj v hudem
sporu z javno moralo in tako
pri nas kot seveda tudi v svetu
nedotakljivi tabu. V mislih ima-
mo predvsem dvoje knjig takš-
ne poezije: antologijo franco-
ske erotične poezije Razvrat-

ne muze, ki smo jo na tej
strani že predstavili, in anto-
logijo poezije 20. stoletja s
homoeotično motiviko, ki jo
je pod naslovom Drobci stekla
v ustih izdala alternativna za-
ložba mladih Aleph.
Urednik pesnik Brane Mo-
zetič je vanjo uvrstil 83 avtor-
jev, predstavnikov številnih
evropskih in drugih literatur
po svetu, predvsem ameriške,
od najstarejšega, grškega pes-
nika Konstantina Kavafisa
(1863 — 1933), do najmlajšega
ameriškega pesnika Dennisa
Cooperja (roj. 1953). V antolo-
giji ni slovenskih in drugih ju-
goslovanskih avtorjev, kar je
ena njenih najbolj vidnih po-
manjkljivosti. Moramo pa ver-
jeti uredniku, ki je v spremni
besedi zapisal, da jih je želel
vključiti, da pa mu ni uspelo
zbrati dovolj besedil. Sicer pa
je prevode iz desetih jezikov
opravilo trinajst prevajalcev.

Pesmi, ki napolnjujejo pri-
čujočo knjigo, sodijo v zvrst
erotične poezije, akoravno je
njihova skupna značilnost, da
izpovedujejo ljubezen do iste-
ga spola. Če odmislimo, da so
te pesmi pogonale iz hrepene-
ja ali poželenja moškega po
moškem in ženske po ženski,
in če nas zanima le poezija kot
taka, potem lahko tudi ob pre-
biranju Drobcev stekla v ustih
estetsko uživamo kot ob vsaki
drugi poeziji. Saj je tudi to liri-
ka, vsa nežna in krha kot ste-
klo, ki pa se v preveč hlastajo-
čih ustih lahko zdrobi in zada
bolečino.

I. ZORAN

ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE

Mladinska knjiga je zasno-
vala posebno zbirko, ki je na-
menjena zdravstvenemu pro-
svetljevanju. Odlika zbirke je
poljudnost, nazornost in mor-
da tudi to, da urednica zbirke
Breda Konte ne pušča v nemar
nekaterih alternativnih medi-
cinskih postopkov, seveda le
tistih, ki so se zares uveljavili
v svetu. Zbirka im zgoreven
naziv, ki pravzaprav pove vse
o njeni zasnovi — Za zdravo
življenje.
Doselej so v nji izšle že tri
knjige. Mladim zakoncem, ki
se pripravljajo na rojstvo otro-
ka ali imajo že dojenčka pri
hiši, sta namenjeni dve knjigi.
Bodočim materam in očetom
pa tudi prekaljenim staršem
bo skrivnost otrokovega raz-
voja v materinem telesu ter
telesne in duševne spremem-
be, ki spremljajo nosečnost,
nazorno pojasnila knjiga dr.
Jacka in Marjorie Fuqua Mc-
Cubbina Otrok preč rojstvom.
Tistim, ki so dojenčka že dobi-

li, pa bo knjiga 500 vprašanj
mladih staršev zanesljiv vod-
nik v težavah in strahovih, ki
spremljajo prvi dve leti mla-
dega kričarja. Knjiga v obliki
vprašanj in odgovorov podaja
nasvete in razlage o alergijah,
dojenju, navajanju na čistočo,
prehladih, infekcijah in vsem
ostalem, kar mlade starše naj-
bolj zanima in s čimer se naj-
pogosteje srečujejo. Eksotične
vidike skrbi za zdravje pa od-
pira knjiga Gerarda Edda ABC
akupresure. Priročnik nazor-
no prikazuje, kako ohranimo
zdravje in vitalnost z masažo
akupresurnih točk po staroki-
tajski metodi. Tisočletne mo-
drosti v naših vsakdanjih pro-
blemih gotovo niso za odmet.
Knjig z napotki za zdravo
življenje je torej dovolj. Potrebno
je še malo volje in
zdrave radovednosti.

MiM

BRANJE ZA VSAKOGAR

Kmečki glas je ena od redkih
slovenskih založb, ki je z ne-
davnim izidom štirih novitet v
celoti uresničila svoj letošnji
založniški program. Gre za
dela slovenskih avtorjev, ki
pišejo tisto vrsto proze, po ka-
teri bralci pogosteje segajo kot
po sodobneje in izrazito v
umetniškost usmerjeni, kar
pa ne pomeni, da so knjige
inanjvredne, so le drugačne.
Tako po obsegu kot po ka-
kovosti izstopa roman Fran-
čka Rudolfa Odpiram mlin,
zapiram mlin. Avtor je z njim
ustvaril svojevrstno družinsko
kroniko, skozi katero sevajo
temeljna vprašanja tako dob
kot posameznikovega bivanja.
Pripoved, začinjena s humor-
jem in satiro, bo pritegnila še
tako izbirčnega bralca.

Samorasli pisatelj Roman
Krapše je v povesti Hiša brez
vrnitve na izviren način po-
vedal zgodbo iz resničnega
življenja, iz umirajočega kmeč-
kega sveta, tako značilnega za
naš vsakdanjik.
Podoben svet izrisuje tudi
Ivan Malavašič v svoji povesti
Erazem iz grape, le da ima
njegovo pisanje bolj optimi-
stično obeležje. Kmetstvo in
zemlja kot najbolj temeljni
vrednosti v povesti slavita
zmagoslavje nad odtujenim
svetom mesta in industrije.
Zanimivost povesti je, da se je
avtor dotaknil dosedanje ta-
bujske teme — poboja okupa-
torjevih sodelavcev.
Prepad med mestom in vasjo
kot ozadje in medsebojni od-
nosi, ki jih med prijateljema
dodatno zapletejo ženska in
ljubezenska čustva, so tema-
tika povesti V sencii sojenic, ki
jo je napisala Vanja Forjanič-
Rankel. Avtorico odlikuje spo-
sobnost življenja v svoje ju-
nake.

KNJIŽNI TELEGRAMI

- V zbirki Studia Humanitatis sta ta mesec izšli knjigi **Rdeča svetilka incesta** Robina Foxa ter Gib in beseda Andreja Leroi-Gourhana.
- Kot 63. knjiga zbirke Krt je izšel prevod knjige **Modeli demokracije** Davida Helda.
- Pri Krto so izdali tudi neko-liko predelano doktorsko disertacijo Pavleta Zgaga **Grundrisse, od renesance do krize marksizma**.
- Popotnik Tomo Križnar (v Dolenjskem listu smo objavili enega od njegovih potopisov) je v samozaložbi izdal knjigo **O iskanju ljubezni**, v kateri popisuje svoja popotovanja s kolesom po svetu.
- Pri Založbi Obzorja so izdali prevod uspešnice Andreja Kaminskega **Naslednje leto v Jeruzalemu**.
- Društvo 2000 je izdalo knji-go **Temelji humanistične etike** Ivana Mesička, ki govori o odprtosti etike v pedagoškem procesu.

BLACK & DECKER

Alligator™

večnamenska žaga aligator

srečno 1990

Black & Decker — Jugoslavija, p. o.
61290 Grosuplje, Brvce 11
tel.: n. c. 061/773-511
telex: 31530 bdyugo yu
telefax: 061/771-023

rez za rezom do uspeha; hitro, čisto in varno

OBRAZI

Čisto pravi dedek Mraz

Zaradi priimka je Rudi Mraz iz Bršljina v tem prednovoletnem času gotovo deležen oblice šal in dovtipov s strani svojih številnih znancev in prijateljev, pa jim dobrodušen, kot je, ne zameri. Sicer pa, saj je tudi res, sedemdesetletnik ima že eno vnukinjo, torej je čisto pravi dedek Mraz. V svojem življenju pa je odigral in odpel toliko različnih igralških in pevskih vlog, da ne bi bilo nič čudnega, če ne bi kdaj nastopal tudi v vlogi tistega drugega dedka Mraza. Morda tudi je. Ko se človek pogovarja z Rudijem, mu ta natrosi toliko podrobnosti in zanimivih doživljajev iz svojega bogatega življenja, da si človek res ne more vsega zapomniti.

V Rudijevem življenju prevladujeta predvsem dve zelo pomembni stvari, katerima se je usodno zapisal. Prva je železničarstvo, kateremu je bil zapisan tako rekoč že v zibelki, saj je bil železničar tudi že njegov oče. Zato je svojo mladost preživel ob stalnem puhanju in sopihanju črnih mastodontov na kolesih. Po sedmih letih gimnazije v Novem mestu se je podal na železniško šolo v Beograd, jo tik pred vojno končal, potem pa delal pri železnici z manjšimi prekinitvami vse do upokojitve. Tudi med vojno, ko je šel v partizane, je bil v železniški brigadi, čeprav se je ta bila s sovražniki bolj z orožjem kot pa z lastno tehniko. Tam je bil Rudi tudi ranjen v roko, kroglo, ki so mu jo izrezali iz nje v partizanski bolnišnici Drežnica, pa še sedaj hrani doma.

Drugo, kar je dalo ton Rudijevemu življenju, je petje. Sodelovanje v kulturnih društvih Svoboda v Bršljini in »Dušan Jereb« v Novem mestu, pa naj se za današnje čase zdi še tako čudno, je zanj pomenilo več kot urejeno družinsko življenje, več kot denar in več kot mir, ki ga nudi udobna domača zofa. V tistih časih po vojni, in o njih ve Rudi marsikaj povedati, je bilo precej takih ljudi. In prav zato je bilo kulturno življenje dokaj pestro. No, bršljinska Svoboda je kmalu usahnila, zato pa je tolikanj bolj zaživel »Dušan Jereb«, ki je v najboljših časih premozel dramsko skupino, pevski zbor in celo orkester.

»Pri prostovoljnem kulturnem delu smo sodelovali vsi, vsak po svojih močeh in sposobnostih, da pa je bilo uspešno, gre zasluga tudi temu, da je bilo med nami precej izobražencev in starih meščanov, kar je stvari dajalo svojo težo. Tako so v vseh treh skupinah sodelovali profesorji, sodniki, pravniki, uradniki, zdravniki, razni obrtniki pa tudi dijaki, delavci in nadarjeni kmečki fantje. Kakšne zmogljivosti smo imeli, pove že to, da smo lahko v Novem mestu takrat brez večjega napreznja postavili na oder opereto, ki je bila naše izvorno delo, z lastnimi igralci in lastnim orkestrom. Opereta je imela naslov Sneguljčica, tega pa se tako dobro spominjam zato, ker sem v njej igral kraljeviča, eno

glavnih vlog. Besedilo zanjo je napisal Polde Cigler, ugledil ga je Tone Markelj, ki je bil sicer tudi naš zborovodja, režiral pa je Riko Urh. Le poznavalci lahko povejo, kaj se pravi v majhnem mestu spraviti na oder takšno izvorno delo, in to je bil podvig, ki ga Novo mesto ni doživelo ne prej ne pozneje. Sicer pa je vsaka od skupin nastopala tudi samostojno. Novomeški igralci so dosegli tudi v republiškem in državnem merilu ugodne ocene, prav tako pevci. Skupaj z orkestrom smo večkrat prirejali tudi zabavne večere, ki jih je režiral Niko Urh in so pritegnili veliko gledalcev od blizu in daleč. Še sedaj se spominjam ene od zelo uspešnih točk, izbora za miss Novega mesta, v kateri smo nastopali trije moški, opravljeni v lepoticah, občinstvo, ki je glasovalo, pa ni niti slutilo, za kakšno potegavščino gre, se Rudi Mraz spominja tistih kulturno in družabno živahnih novomeških časov.

Rudi Mraz še vedno poje. Njegov boriton v moškem pevskem zboru še zveni čisto in jasno kot nekoč. Žal iz nekdanjega mogočnega zborovskega zvočja izpadajo glasovi drug za drugim. Nekateri odhajajo drugam, drugi umolknejo za vedno. Tudi duša zbora, dolgoletni zborovodja Tone Markelj, je že zdavnaj umrl. »Novih pevcev skoraj ne dobimo več, mi, ki smo še, pa smo sklenili, da bomo vztrajali do konca. Kadar kdo od naših članov umre, mu zapojemo ob grobu, ob dnevu mrtvih pa s skromnim cvetjem počastimo grobove naših nekdanjih pevskih tovarišev. Doma hranim skrbno zapisane kronike nastopov in posebnih dogodivščin iz življenja našega zbora. Mislim, da je bilo to življenje vredno živeti,« pravi Rudi Mraz. Tako je, kot bi govoril o svoji družini. Žal umirajoči. Kajti tudi orkester in dramska skupina sta v Novem mestu že zdavnaj razpadla. Več sreče ima Rudi Mraz s svojo krvno družino, kajti tam je vendarle dedek, torej se le lahko nada neke kontinuitete.

T. JAKŠE

DITRONIC

MEBLO

računalniški sistemi in mreže za poslovna in tehnična okolja

- PC/AT (12 MHz, 1MB RAM, HD 40MB, ...)
- PC/NEAT (16MHz, 1MB RAM, HD 40MB, ...)
- PC 386 (20MHz, 2MB RAM, HD 80MB, ...)
- PC 386 (25MHz, 2MB RAM, 64KB CACHE, 80387, ...)
- grafični kontrolorji: HERCULES, EGA (800x600), VGA (1024x768)
- tiskalniki: STAR, FUJICU
- risalniki: SEKONIC, ROLAND
- Lokalne mreže: Arc Net, ETHERNET, NOVELL
- CAD okolja: ACAD 10.0, programski pripomočki in orodja za projektiranje in načrtovanje v strojništvu, elektrotehniko

UGODNE CENE

HITRA DOBAVA

PC/AT 5.700 DEM (dinarsko)

telefon: (065) 26-566, 26-511
telex: 34316 meblouy
telefax: (065) 21-313

Je ZK res likvidirala človeka?

Tovariško razsodišče Zveze komunistov Slovenije je na pobudo občinskega komiteja ZKS Novo mesto in Uroša Dularja, sekretarja medobčinskega sveta ZKS za Dolenjsko, sredi decembra proučilo vlogo novomeških komunistov v tako imenovani »novomeški gradbeni aferi« oz. izjave Boštjana Kovačiča — zaradi suma storitve kaznivega dejanja pred dvema letoma in pol odstavljenega novomeškega župana — na seji občinske skupščine Novo mesto 5. oktobra letos in v razgovoru na predsedstvu OK ZKS Novo mesto aprila lani. Pobuda Uroša Dularja je izvirala predvsem iz izjave Boštjana Kovačiča na omenjeni skupščini, da je bila začetna koordinacija, ki je izvajala in spremljala celoten potek dogajanja, instanca sekretarja MS ZKS Uroša Dularja in da je bila takšna logika funkcioniranja sistema, ki si za cilj postavi likvidirati človeka. Pobuda OK ZK pa je posledica vseh napadov B. Kovačiča in njemu naklonjenega tiska na organe ZK, ki da so v tesni navezi z organi UNZ in Dolenjskim listom skonstruirali celotno zadevo.

Senat tovariškega razsodišča je ugotovil, da organi ZK in njihovi funkcionarji v Novem mestu niso spodbudili kazenskega pregona in niso vplivali na potek preiskave zoper svojega člana in predsednika skupščine Boštjana Kovačiča. Nujno je bilo, da so se vključili v obravnavo nastalih razmer, saj je šlo za člana, ki ga je ZK kandidirala za funkcijo. Organi ZK so ves čas ocenjevali samo moralnopolitično odgovornost B. Kovačiča in drugih članov, vpletenih v afero. Senat je ocenil, da je Kovačič in njemu naklonjeni tisk sprožil ostro gonjo proti ZK v Novem mestu, ki da je skupaj z organi UNZ Novo mesto in novinarji Dolenjskega lista skonstruirala vse potrebno za pregon

»naprednih in uspešnih kadrov«. Pri tem avtorica tega zapisa ne more mimo dejstva, da se seveda veliko bolje sliši in bere (enako je bilo tudi pred dvema letoma in pol) o stalništvu in uspešnosti v napredni in uspešni in sploh »naj« ljudmi za zaplankanem in usmratenem Dolenjskem, kot pa o še enem pomembnem, ki je osumljen materialnega okoriščanja na račun položaja, kar je bilo do konca izrabljeno in agresivnem in enostranskem ustvarjanju slike o »novomeški gradbeni aferi« v slovenski javnosti. Za naprednost, še bolj pa za uspešnost v afero zapletenih kadrov žal tudi ni kakšnih posebnih dokazov, žal zato, ker takih kadrov Novemu mestu nesporno manjka.

Dalje je senat tovariškega razsodišča ZKS ugotovil, da B. Kovačič za svoje obtožbe, da so montirani politični proces zoper njega vodili Uroš Dular in organi pregona po nalogu republiških organov, nima razlogov in argumentov. Kot možne vzroke je Kovačič navedel nekatera razhajanja v ocenah na Pokrajinskem komiteju za SLO in DS s predstavniki UNZ. Na pobudo, naj sume podkrepiti s konkretnimi trditvami in dokazi, za katere sicer pravi, da jih ima, pa se je Kovačič v vsakem razgovoru umaknil z izjavo, »to je še en dokaz več, da mi ne zaupate«. Tako je storil tudi v razgovoru z delovno skupino tovariškega razsodišča ZKS. V njem je bilo ugotovljeno, da B. Kovačič neupravičeno napada ZK, da ga ni ščitila pred organi pregona, ampak je celo zahtevala njegovo razrešitev. V zvezi s tem je senat razsodišča ocenil, da bi moral OK ZKS Novo mesto ugotoviti moralnopolitično odgovornost B. Kovačiča ob začetku afere in mu v skladu s statutom izreči ukrep. Razrešitev z odgovorne družbeno-

politične funkcije bi bila nujna posledica ocene o njegovi moralnopolitični odgovornosti v aferi, ki je pretresla širšo javnost. Senat je predlagal OK ZK Novo mesto, da takšno oceno pripravi na podlagi ugotovitev v poročilu, ki ga bo pripravila posebna komisija novomeške občinske skupščine. Obnašanje B. Kovačiča in drugih vpletenih komunistov v gradbeno afero v Novem mestu pa je tudi treba oceniti v skladu s statutom.

Delovna skupina tovariškega razsodišča ZKS je proučila razpoložljivo gradivo o »novomeški gradbeni aferi«. Ugotovila je, da je na podlagi ovadbe UNZ Novo mesto Temeljno javno tožilstvo Novo mesto aprila 1987 zahtevalo uvedbo preiskave zoper B. Kovačiča in še pet udeležencev. Glavni očitke je bil, da sta se Kovačič in B. Zajc z izvajalcem del Tozd Gradbeni sektor Pionirja dogovorila za fiksne cene dveh enakih hiš, in sicer za 5 milijonov din do tretje faze brez strehe, medtem ko naj bi vrednost del na vsaki hiši znašala 21,2 milijona din. Ob upoštevanju dodatno naročenih del v višini 1,5 milijona din naj bi se Kovačič in Zajc okoristila za 14,6 milijona din. Obtožnica ju je bremenila napeljevanja vodij tozda h grabežu, storjenega z zlorabo položaja. Konec julija 1987 je izvedenec iz celjskega Razvojnega centra opravljena dela ocenil na 8,3 milijona din. Potem je februarja 1988 Višje tožilstvo Ljubljana zaradi namigov o političnem obračunu z obdolženci zadevo preneslo na Temeljno tožilstvo v Ljubljani. Ti so zahtevali novo izvedensko mnenje od inštituta v Zagrebu, kar je preiskovalna sodnica zavrnila. Zato je junija letos mnenje dopolnil izvedenec iz Razvojnega centra Celje. Ugotovil je, da znaša vrednost gradbenih del za eno hišo 8,3 milijona din, vrednost opravljenih del pa 10 milijonov. Izvedenec obrambe enega od obtožnenih je opravljena pogodbeno dela ocenil na 5,374 milijona din. Tožilec je v odstopu od nadaljnega kazenskega pregona ugotavljal, da dva strokovnjaka ne bosta zavzela identičnega stališča do vseh podrobnosti, ker nekaterih izračunov sploh ni mogoče točno izdelati, saj na primer ne obstajajo

dokumenti o geodetskih meritvah, popisih materiala, kalkulacijah itd. Na podlagi takšnega mnenja je ljubljansko Temeljno sodišče ustavilo nadaljnjo preiskavo v zvezi z »afero«! (Razlika med pogodbeno vrednostjo del in mnenjem izvedenca iz Celja, ki je takrat znašala preko 17 tisoč mark, se je v tem času spremenila v bagatelo, saj uradno preračunavanje in konvertibilno valuto ali valorizacija zneska ni bila predvidena oz. dovoljena. — Op. p.)

Delovna skupina je ugotovila, da sta se OK ZKS Novo mesto in njegovo predsedstvo morala vključiti v obravnavo nastalih razmer, saj je šlo pri Kovačiču za člana ZK, ki ga je ZK evidentirala za to funkcijo, in ki je bil pred tem predsednik OK ZKS Novo mesto. Iz pregleda zapisnikov sej predsedstva in OK ZK je delovna skupina ugotovila, da sta se predsednica OK ZK in njegov sekretar že septembra 1986 pogovarjala s Kovačičem o govoricah v zvezi z gradnjo njegove hiše. Kovačič je takrat zatrdil, da so zadeve popolnoma čiste in pri tem je tudi ostalo. Organi ZK so zadevo obravnavali šele po ovadbi organov pregona v aprilu 1987, poudarjeno je bilo, da je dokazni postopek šele v fazi suma, zato sta nujna treznost in umirjenost, čeprav je razburkano javno mnenje zahtevalo takojšnje ukrepanje. Sprejet je bil predlog, naj Kovačič odstopi in tako omogoči normalen potek preiskave. Ker tega ni hotel, so mesec kasneje zanj predlagali razrešitev. Razlog? Poslabšalo se je politično razpoloženje med ljudmi, ki so menili, da sum ni združljiv s funkcijo predsednika občinske skupščine, mnogo je bilo ocen, da so razmere nemogo-

če in da Kovačič funkcije ne more opravljati, mnogo je bilo tudi zahtev po odstopu oz. razrešitvi. Zaradi vseh očitkov o političnem obračunu je novomeška ZK od predsedstva CK ZKS septembra 1987 tudi pričakovala ustanovitev posebne nevtralne delovne skupine, da bi proučila in ocenila vse njihovo ravnanje v zvezi z afero, a ta komisija ni bila oblikovana, ker je predsedstvo CK ZKS hotelo preprečiti morebitne očitke o pritisku na organe pregona. Razgovor na predsedstvu OK ZKS Novo mesto v aprilu 1988, ki naj bi dal odgovor, kdo je hotel politično obglaviti Kovačiča oz. kdo mu je skuhal politični obračun, ni dal rezultatov. Dlje od ponovnih Kovačičevih trditve o političnem obračunu po modelu specialne vojne in skonstruiranem sumu ter o zameri ZK, ki da ga ni zaščitila, namreč niso prišli. Podobno je B. Kovačič nastopil na seji občinske skupščine 5. oktobra letos po ustavitvi pregona zoper njega.

V začetku decembra letos je bil v Novem mestu opravljen še en razgovor na to temo z delovno skupino tovariškega razsodišča ZKS. Že pred tem se je slednja seznanila s pisanjem sredstev javnega obveščanja o tej zadevi in ugotovila, da že naslovi posameznih članov kažejo na tendenciozno pisanje in na žalitve organov pregona, družbenopolitičnih organizacij in posameznikov, predvsem funkcionarjev v Novem mestu. Na razgovoru je bilo poudarjeno, da so organi ZK pošteno in korektno ravnali. Ravnali so kot politična organizacija, ki je Kovačiča evidentirala za funkcijo in je bila dolžna ukrepati, ko se je javno mnenje zaradi suma premoženjskega okoriščanja obrnilo proti njemu. Kovačič

je ostal pri svojem: ker ga ni zaščitila, ima prav, da je za politični obračun, enak kot da mora navesti argumente za trditve, da je žrtev političnega obračuna. Kovačič še dejal, da je razgovor prečno in da se je odločil izstopiti iz ZK. Navzoči pa so trdili, ima Kovačič pravico se braniti, da pa sklepi OK ZK, dostojno gradivo njegove resnice političnem obračunu ne pomenjujejo. Boštjan Kovačič v razgovoru povedal, da je kot predsednik skupščine Pionirju pri sklepanju pogodb v drugačnem položaju druge stranke. O tem so zagovarjali najprej po Pionirju govorice so se potem zelo širo širile po Novem mestu. Tudi zato so nesprejemljive Kovačičeve navedbe o spravi med organi pregona in politični komisiji ni deloval tak, če Kovačič delo z organom pregona. Ta trdi, da sam na funkciji ni deloval tako, če bilo tako prej, pa on ne more odgovarjati. Delovna skupina je ob zaključku razgovora ugotovila, da se je tudi to srečanje z B. Kovačičem končalo podobno kot poprejšnji razgovori: ostal je pri trditvah, dokazov in argumentov, da žrtev montiranega političnega procesa. Glede na očitke prepoznem sestanku je mnenje, da zaradi nesamokritičnega obnašanja B. Kovačiča in njegovih trditve, da se sestralsko ustavitvijo kazenskega pregona. Na koncu je bilo dogovorjeno, da bo OK ZKS na podlagi ugotovitev v oceni posebne komisije skupščine občinskega delal politično oceno delovanja in obnašanja B. Kovačiča in drugih komunistov, ki so bili vpleteni v »gradbeno afero« v Novem mestu.

Zreb je izmed reševalcev 47. nagradna križanka izbral ANKICO KRIVEC Dobove. Za nagrado smo ji poslali največjo knjigo slovenske pisateljice Forjančič-Rankel V senci sojeje. Nagradniki čestitam in ji želimo uspešno branje!

Rešite današnjo križanko in pošljite rešitev najkasneje do 8. januarja 1990 na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 48.

REŠITEV 47. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 47. nagradne križanke je: BUSH, KANTA, RIA, ARM, ORBIS, ROB, LAIK, SA, GORBAČOV, MIG, VALAIS, RAD, TAKSA, SA, ATLETIKA, AKT, BIT, ANT, RATAR, ENAJ, INA, ELA, RA, STAVEK, KOP.

MISLIJ

Za tiste, ki jih nosi mladost in hrepenenje, sta dolgost in grenkoba negotovosti samo sestavna dela velike lasti.

I. ANDRIČ

Umetnost je bolj trdoživa kot jeje.

J. VIDMAR

Nič ni bolj neumnega in nazadnjaškega, kot je zamisel trojne.

O. FALLACI

Padli simbol razdeljenosti sveta

Berlinskega zidu ni več — Nastal je 13. avgusta 1961. leta, ljudje so ga začeli rušiti 6. novembra letos — 75 smrtnih žrtev

Od vseh dogodkov iztekajočega sveta bo rušenje berlinskega zidu najbrž prišlo v svetovno zgodovino kot najbolj izrazito simbolično dejanje, s katerim so se izrazili veliki premiki, ki so zajeli Evropo in svet v letu 1989. Fotografije Berlinčanov, ki so se točno ob polnoči 9. novembra z obeh strani zidu povzpeli na osvojevano tlorav, plesali po nji, se objemali, smejala in se jokali od sreče in navdušenosti, se lotevali zidu s kladivi, krampji, kladivi in golimi rokami, bodo ostale med najbolj zgovornimi dokumenti našega časa.

Berlinski zid je bil vse od postavitve simbol evropske razdeljenosti na vzhod in zahod, na socialistične in kapitalistične države. In ta razdeljenost, ki so jo sprva milijoni ljudi videli tudi kot ločitveno črto med pravičnimi družbami in družbami izkoriščanja, med bodočnostjo in preteklostjo razvoja človeštva, se je vse bolj izkazovala kot črta med revščino in blaginjo, tiranijo in svobodo, brezperspektivnostjo in človeka vredno prihodnostjo. 28 let je 28 milj (45 kilometrov) dolgi zid stal v srcu nemške prestolnice, letos pa je ta osvojevanje in okrvavljeni simbol razdeljene Evrope in sveta padel.

Zgodovina berlinskega zidu se pravzaprav začne s potsdamsko konferenco leta 1945, na kateri so zavezniške sile, ki so porazile nemški rajh, razdelile nemško državo na štiri cone: ameriško, angleško, francosko in sovjetsko. Glavno mesto Berlin, ki se sicer znašlo globoko v sovjetski coni, je dobilo poseben status, bilo pa je prav tako razdeljeno na štiri okupacijske cone. Nasprotja med nekdanjimi zavezniki so se zaostrovala in maja 1954 sta se dokončno oblikovali dve nemški državi. Z njima se je tu-

di glavno mesto razdelilo na vzhodni in zahodni Berlin, v obsegu nekdanjih sovjetske in angleško-francosko-ameriške okupacijske cone. Bivše glavno mesto je tako delilo skupno usodo z Nemčijo.

Sploh se je z Evropo vred ves svet po vojni hitro delil na vzhodni in zahodni blok pod dežnikom dveh takrat prevladujočih velesil, ZDA in Sovjetske zveze. Razdeljenost je bila popolna in je segla na vsa področja družbe in človekovega življenja. Odnosi med obema blokoma so se zaostriili do te mere, da zgodovina govori o obdobju hladne vojne.

Detje takih razmer je bil tudi berlinski zid, ki so ga postavili avgusta 1961. leta. Tega leta se je Sovjetska zveza odločila, da bo mejo med obema sektorjema v Berlinu sprejela kot državno mejo med obema Nemčijama. Enote Ljudske armade so zasedle sovjetski sektor, na meji pa so ponoči začeli postavljati bodočo žico, barikade in zidati zid. Berlinčani so se tako 13. avgusta prebudili v pregrajenem in razdeljenem mestu.

S tem dnem se je začela tudi nena- vladna, krvava in včasih na same meje fantazije segajoča vrsta pobegov preko zidu. Mnogi Berlinčani so že od prvega dne obstoja berlinskega zidu panično skušali ubežati na zahod. Ker so bile sprva nekatere stavbe del zidu, so ljudje skakali skoz okna na drugo stran in pri tem jih ni tako malo obležalo mrtvih na tlaku ulic zahodnega Berlina. Ko so okna zazidali in neposredno bližino zidu obdali z minskimi polji, mejni pas pa osvetlili z reflektorji in zavarovali s strojničnimi gnezdji, so ubežniki iskali druge poti v zahodni del mesta in v svobodo. Bolj potrpežljivi in vztrajni so izkopal podzemelske tunele in se po

njih z družinami in svojci odpravili pod zidom, domiselni in pustolovski navdahnjeni so se lotili celo gradnje balonov ter z njimi ponoči prepluli osvojevanje zid. Nekateri so se prebili na drugo stran z vozili, mnogi so se pretihotapili, skriti na najbolj nemo-gočih mestih v avtomobilih in drugih vozilih. Nepotrpežljivi pa so kar golih rok naskakovali zid in se skušali z norim pogumom in drznostjo prebiti preko mejnega pasu.

Nekaterim je uspelo, prenekateri ubežnik pa je obležal na pol poti. Posebno medijsko pozornost je zbudil primer 18-letnega Petra Felcherja. Fant je skušal kot mnogi pred njim preteči smrtno cono zidu, vendar ga je pokosil strojnični ogenj. Na smrt ranjen je obležal ob žici. Vzhodno-nemški vojniki so ga pustili ležati tam celo uro, da je pred očmi zgroženih prič na drugi strani zidu izkrmavel. Postal je ena od 75 žrtev berlinskega zidu. MiM

Fotografija, ki je obkrožila svet: 18-letni fant je izkrmavel ob berlinskem zidu, ko je poskušal pobegniti na drugo stran.

Kanec upanja

Končno le na pravi poti k cepivu zoper aids?

Se bodo ljudje nekoč lahko zaščitno cepili proti aidsu, kot se dandanes učinkovito cepijo proti kozam, davici in drugim nalezljivim boleznim? Aids nezadržno prodira po svetu in neumljeno kosi svoje žrtev. Kljub silnemu denarju in naporom, ki ga vlagajo v raziskovanje in iskanje cepiva, pa iz stotine laboratorijev po svetu, kjer se raziskovalci ukvarjajo s to nalogo, že nekaj let ne prihajajo razveseljive vesti. Aids ostaja smrtna bolezen, za katero ni ne zdravila in ne cepiva.

Nekaj upanja pa je že dni le kanilo v sicer mračno zaplozelo strokovnjakov, ki so že skoraj obupali nad tem, da bodo odkrili učinkovito cepivo. Raziskovalci univerze Tulane so sporočili, da jim je uspel zanimiv poskus, ki obljublja zasuk na boljše. Skupino rezus opic so cepili s poskusno vakcino zoper posebno obliko aidsa, ki prizadene opice, nato pa so rezus opice okužili z virusom te bolezni. Po devetih mesecih nobena od opic ni zbolela niti ni pokazala nobenih znamenj okužbe.

Res je, da ne gre za isti virus, kot pri človeku sproža nevni aids, vendar pa je uspeh tulanskih raziskovalcev kljub temu ogorilen. Kot pravi dr. Wayne Koff iz zveznega ameriškega inštituta za nalezljive bolezni, je to gigantski korak naprej pri iskanju vakcine zoper aids.

MINI ZANIMIVOST:

700 LET RENSKEGA RIZLINGA

V začetku prihodnjega leta bo nemška pošta izdala znamko, na kateri bo slika vinograda v neposredni bližini Wormsa, vinskega središča Porenja, ki se ponaša z odličnimi vini. Vinograd bo v obliki črke R. Znamko bodo izdali v počastitev 700-letnice rizlinga. Raziskave so namreč pokazale, da je rizling prvič omenjen v starih dokumentih iz 13. stoletja.

Nevidni avto

Posebne prevleke naredijo avto neviden za radar

Ko je poletel skrivnostni ameriški bombnik B-2, ki ga ni mogoče zaslediti z radarjem in drugimi opazovalnimi napravami, si ni nihče mislil, da bo tehnologija, ki so jo razvili pri izdelavi tega bombnika, prišla tudi na avtoceste. Pa vendar so prav za božične in novoletne praznike na ameriškem tržišču ponudili posebne avtomobilske prevleke, ki naredijo avtomobil neviden za policijske radarje.

V večini držav Zahoda je hitrost na avtocestah omejena, ljubiteljev hitrih avtomobilov pa ni malo. In tako se na avtocestah policija in ljubitelji hitre vožnje grede nekakšne ravbarje in žandarje. Ker so kazni precej visoke, so se hitri vozniki doslej zanašali na posebne elektronske naprave, ki naj bi jih pravčasno opozorile na policijski radar. Zdaj pa so dobili še novost iz vrhunske vojaške tehnologije.

Gre za kompozitno snov, s katero se prevleče avtomobil. Snov vsrkava radarske žarke: tako je odboj zelo zmanjšana in radarji izredno težko zaznajo vozilo, kaj šele, da bi mu lahko izmerili hitrost. Tudi če bodo prometni milničniki videli, da mimo njih kot blisk šine avto, kazni ne bo mogoče zaračunati, ker ne bo dokaza.

Sindrom obolelih zgradb

Svetovna zdravstvena organizacija opozarja na notranje onesnaženje zgradb — Sodobni materiali

V prejšnji številki Dolenjskega lista smo na tej strani pisali o novoodkriti nevarnosti, ki preti stanovalcem v tistih zgradbah, kjer se zaradi gradbenih materialov ali naravnega prepuščanja nabira zdravju škodljivi radioaktivni plin radon. Vendar je to le ena od »bolezni«, za katerimi dandanes bolelojajo sodobne stanovanjske in poslovne zgradbe. Strokovnjaki Svetovne zdravstvene organizacije, ki se ukvarjajo s temi zadevami, govorijo kar o sindromu obolelih zgradb.

O tem nenavadnem sindromu lahko govorimo, kadar se vsaj petina prebivalcev določene zgradbe pritožuje, da imajo zaradi bivanja v prostorih, kjer stalno delajo ali bivajo, zdravstvene težave: pečejo jih oči, grlo, nos, počutijo se utrujene in pogosto jim je slabo. Razlog takšnim težavam so plini, ki nastajajo zaradi sintetičnih mas in vlaken v steniskih in talnih oblogah ter v pohištva. Krivi pa so lahko tudi gradbeni materiali.

Problem obolelih zgradb je razmeroma nov, saj so o njem začeli resneje razmišljati in ga raziskovati šele nedavno. Opozorila so sicer prihajala že prej, vendar so se znanstvenih raziskav lotili šele kasneje, ko je bilo očitno, da mora biti neka povezava med zdravstvenimi težavami in bivalnimi oziroma delovnimi prostori. Raziskave so potrdile, da je zrak v nekaterih zgradbah onesažen s plini in bakterijami, ki povzročajo omenjene nevarnosti, lahko pa tudi razlog za pogostejše obolevanje.

Na ta spoznanja se je že odzvala tudi industrija. Domiselni proizvajalci so že začeli ponujati talne in stenske obloge iz takih materialov, ki ne onesnažujejo zraka v prostorih. Tudi izdelovalci pohištva so krenili po teh stopinjah. Predvsem skušajo že med samo proizvodnjo očistiti izdelke tako, da gredo v prodajo temeljito prežračeni in ne sproščajo več plinov. Pohištva, obloge in preproge nimajo več tistega tudi pri nas tako značilnega vonja po novem, ki pa je vonj

formaldehida, fenicikloheksena in drugih snovi. Res, da so ti izdelki nekoliko dražji od običajnih, toda preprost premislek pove, da za zdravje ni nobena cena previsoka.

S TV in pridigo

Kako so reševali in rešili ogroženo papigo

Med tistimi živalskimi vrstami, ki so jim bili šteti dnevi, je tudi prijazna karibska papiga sv. Lucije, kot ji pravijo ptičeslovci. Pred desetimi leti je živelo samo še 60 takih ptič. Takat je na pobudo dominikanske vlade vzel zadevo v svoje roke angleški biolog Paul Butler.

Zanimiv je predvsem njegov način borbe za ogroženo ptico. Njen obstoj je povezal z drugimi ogroženimi živalmi. Ustanovil je poseben program in ga začel uresničevati. Pri tem je vso pozornost posvetil eni sami živali — papigi. Prepričan je bil, da bo prebujena zavest o dragocenosti ene redke ptice plodno učinkovala na splošno rast ekološke zavesti pri domačinih. Kampanja, ki jo je sprožil, je potekala zelo široko. Po šolah so prikazovali slike in diapozitive o lepotah narave, po radiu in televiziji so redno predvajali popevke in prikazovali glasbene videospote, junakinja popevka pa je bila ogrožena papiga. Tudi duhovniki so vpletali v svoje pridige nauke o varovanju narave.

Uspeh ni izostal. Danes je karibskih papig sv. Lucije že okrog 250. Niso več zelo ogrožene. Domačini jih nič več ne ubijajo, kot so jih prej, sta se pa zato razmahnila lov in prodaja teh eksotičnih ptič na tuje. Posel prinaša lepe denarce.

Ne bodimo šleve!

Kaj so pisale Dolenjske novice natanko na današnji dan sto leti

Dolenjska železnica O dolenjski železnici tukaj vse govori; to je gotovo dokaz, da nam je res potrebna. Seveda se ču-jejo včasih tudi neumni glasovi, da bodo morali kmetje sami delati železnico — aii dati kaj posestva — zastoj! To je bedarija; ne enega voza ne bo treba nikomur zastoj dati, razen tega, kar so občine obljubile prostovoljno. Največ seve da zanima Novomeščane pa tudi druge, kje bodo posamezni kolodvorji.

Zadnji dan leta se bode štela ljudstva po celem cesarstvu. Mislili smo o tem več pisati, ali ni nam mogoče, ker pomanjkuje prostora. Zato rečemo samo sledeče: Slovenci ne pozabite, da ste Slovenci; naj se ne da nihče premetiti, da bi zapisal, da je Nemeč, njegov jeziki pa nemški. To bi bilo grdo in sramotno. Med Nemci ga ne bode ne enega, ki bi dejal, da je Slovenec. Bode- mo le mi samo take šleve, da bi se sramovali svojega rodu.

Preširnov večer, katerega je napravila tuk. čitalnica dne 29. novembra bil je dobro obiskan. Igra vršila se je prav dobro, a bile so tudi uloge v pravih, večjih rokah, le žal, da so igre postale na našem odru tako redke. Petje bilo tudi popolnoma dovršeno, ter smemo pričakovati tudi pod novim kapelnikom uspešnega delovanja pevškega društva, kar velja tudi o godbi, v kateri se posebno odlikuje 12 letni deček, sinko novega kapelnika.

Iz Metlike in tudi vže od drugod smo prejeli dopis, ki izraža željo, naj bi »Novice« izhajale večkrat — vsaj trikrat v mesecu. Ta želja je za nas pač laskava, ali sedaj jej vendar ne moremo vstrči.

Rimske grobe našli so dne 24. p. m. v vasi Otok pri Podzemlju. Dva sta bila posebno lepa. V enem so našli 3 lete urne, eno svetliko lončeno, dve steklenici, ena je prazna, druga še napolnena z neko oljnatno tekočino. Na svetilki je napis: »Fortis«. Vse je dobro ohranjeno. Izkopane reči se lahko vidijo v župnem dvoru v Podzemlju.

SOZD Gozdarstvo Kmetijstvo Kočevje n. sol. o.

KMETIJSKO GOSPODARSTVO KOČEVJE

razpisuje

JAVNO DRAŽBO

1. za prodajo stanovanjske stavbe v Starem logu št. 9.

Objekt stoji na prac. št. 179 — stanovanjska stavba v izmeri 198 m² k. o. Stari log. Izklicna cena je 995,139,860 din.

2. za prodajo stanovanjske stavbe v Starem logu št. 6.

Objekt (bivša trgovina) stoji na parc. št. 94 — stanovanjska stavba v izmeri 132 m² k. o. Stari log. Izklicna cena je 1,239,892,815 din.

Javne dražbe se lahko udeležijo kupci, fizične in pravne osebe, ki eno uro pred pričetkom dražbe vplačajo 10% polog od izklicne cene v gotovini na mestu javne dražbe, z virnanom pa na žiro račun 51300-607-26107.

Kavcija se všteje v kupnino oziroma se vrne. Kupec mora celotno kupnino poravnati v 15 dneh po sklenitvi pogodbe, ta pa mora biti sklenjena v treh dneh po opravljeni javni dražbi. Kupec plača vse stroške, morebitni prometni davek in takse v zvezi s prodajo in zemljiškoknjižno izvedbo.

Javna dražba bo 15. 1. 1990 ob 11. uri v Starem logu št. 5 na tamkajšnji kmetijski enoti Kmetijskega gospodarstva Kočevje. Ogled stavb je možen dve uri pred pričetkom dražbe.

Vsa dodatna pojasnila lahko zainteresirani dobijo v pravno-premoženjski službi SOZD Gozdarstvo-Kmetijstvo Kočevje, Kolodvorska ulica 25.

vaša zgodba »JAZ NE BOM JEDEL«

Bil je zadnji dan dolgih prazničnih dni, ki jih preživljamo ponavadi sama, prav tako tudi delovne dneve. Vendar so praznični dnevi še bolj osamljeni in dolgi.

Sprehoda sem zavila na dom mojega malega, no, zdaj že velikega prijatelja. Pravzaprav sem vedela, da njega ni doma, da so doma le njegovi domači.

V ušesih pa tudi že v srcu so mi odzvanjale besede, ki jih je izrekel o njem nekdo, ko sem v družbi pripovedovala o prijateljevi bližnji poroki in premožno družino. Rekel je: »Kot je pokvarjen sam, se bo tudi pokvarjeno poročilo.«

Ze vsa leta nazaj sem opažala, da so fanta najbolj obsojali ljudje, ki žive v obilju, in na tem sprehodu sem se spraševala, zakaj ljudje celo ob polnih skledah ne marajo življenja in

kako naj potem zahtevamo, da ga morajo tisti, ki zrastejo ob praznih. Pozvonila sem Gospodar, ki je bil tudi tokrat alkoholno ometen, mi je odprl velikem mesarskem predpanski. V skromni kuhinji je bilo kljub goloti praznično in veselo. Ob pogledu na nezavito košček svinjine sredi gole mize sem ugani-la vzrok njihove veselosti. Pripravljali so se peči mesa. Pomislila sem, da se bo košček skrčil skoraj na polovico svoje velikosti, ko bo pečen.

Tedaj je vstopil tudi moj prijatelj. Vzdušje v kuhinji se je v trenutku spremenilo. Vsi so zagodrnjali, zasitnarili in se pričeli pritoževati. Nisem vedela, zakaj tako, dokler mi prijateljeve besede, izrečene brez očitka in kot da ne prvič, niso odprle oči. Rekel je: »Jaz ne bom je-

del. Nisem lačen. Pred dve-ma urama sem jedel.« Zaskrbelo jih je, da bodo morali že tako ne velik košček mesa deliti še z njim.

Na poti domov sem razmišljala o tem, kako se človeško bitje ob takih in podobnih dogodkih, kakršnemu sem bila nehote pričra, kristalizira v še bolj dragoceno človeško bitje. Spomnila sem se radoživih sodelavke, ki mi je pripovedovala, da v stiku z ljudmi išče samo njihove dobre lastnosti, slabe pa zanemari. Povedala mi je, da ji na ta način uspeva kar lepo živeti.

Zakaj potem nekateri ljudje tako hitro obsojajo in obsodijo soljudi, ne da bi se potrudili človeka bolje spoznati ali dognati vzroke njegovega obnašanja? Pozdravljen, prijatelj, vso srečo ti želim v življenju! P. C.

POTA IN STRA

dežurni poročajo

VLOMIL V AVTO — 52-letna Amalija Adlešič iz Črnomlja je 18. decembra obvestila tamkajšnje miličnike, da je nekdo vlomil v osebni avto, ki je stal parkiran za poslojemp PIT v Črnomlju. Neznanelec je vlomil skozi trikotno okence, nato pa iz prtljavnika, kjer je rezervuar, iztočil okoli 20 litrov bencina. Adlešičeva je oškodovana za vsaj milijon din.

ŠE EDEN OB GORIVO — 22-letni Anton Krakar iz Mirne vasi pri Trebnjem pa je o tatvini goriva obvestil mironoške miličnike 20. decembra. V zgodnjih jutranjih urah je namreč parkiriral svojega fička ob cesti v Rohaj pri Trebnjem, ko pa se je zvečer vrnil k vozilu, je opazil, da je pokrov prtljavnika na silo odprt. Nekdo je iztočil kakih 15 litrov goriva in Krakarja oškodoval za okoli 2 milijona din.

OSTALO PRI POSKUSU — 29-letni Jože Mihelič iz Vinice je imel 20. decembra srečo. Nekdo je namreč preko noči vlomil v njegov osebni avto, ki je stal parkiran na vinskiem trgu, in ga skušal odpreliti. Avta pa mu na srečo ni uspelo spraviti v pogon, s seboj je vzel le dve kaseti z narodno glasbo. Mihelič je oškodovan za 9 milijonov din. Znan je tudi že končni epilog tega dejanja, o njem pišemo v zapisu »Milijarden plen mlade trojice«.

PO DOLENJSKI DEZELI

• Semiški miličniki so bili pred dnevi obveščeni o tatvini v tamkajšnji Iskri. Neznanelec je na še neugotovljen način prišel v skladišče in iz njega odnesel vrtni stroj. Očitno se je z njim nametil tudi delati, kajti iz Iskre je odnesel še 24 litrov tekočega mila in 54 kilogramov pralnega praška. Iskraši so oškodovani za preko 27 milijonov dinarjev.

• Nekdo je minule dni vlomil v prostoro vrtca Otona Zupančiča v Semiču. Vzgojiteljica je iz pisalne mize zmaknil 2 milijona din, več cigaret in kave, splazil pa se je še v klet in tam popil nekaj soka. Otrokom so kradli otoci, to je pokazal nadaljnji potek dogodkov, med katerim so možem postavne v roko padli trije mladoletni Romi iz Lokve pri Črnomlju.

• Jože Blagos iz Podtabora pri Grosupljem je minuli teden na gradbišču naselja Slavka Gruma v Novem mestu opravil vodoinštalaterska dela. Med priročna skladišča je postavil delovno mizo, nanjo pa pritrtil primež. Oba je nekdo zmaknil, Blagos sedaj neznanemu storilcu objavlja in zagotavlja, da mu bo ob prijemu vanjo vstaknil najboljše del telesa.

Milijardni plen mlade trojice

Le kdo bi si mislil, da so več deset vlomov in tatvin po Beli krajini zakrivali otroci? — J. K., M. D. in I. B. naposled prijeli

ČRNOMELJ — Belokranjci so si oddahnili, tamkajšnji miličnikom in kriminalistom novomeške UNZ je uspelo razvozlati in prekiniti serijo več deset vlomov in tatvin, njihovi »avtorji« so bili otroci. Mladoletni J. K., M. D. in I. B., ysi iz romskega naselja Lokve pri Črnomlju, imajo na vesti številne vlome v vrtnice, osnovne šole, trgovine in celo v pošto, banko in stanovanje so vlomili. Njihove poti je bilo konec prejšnji teden.

19. decembra zvečer so se z avtobusom pripeljali na Vinico, v varnem zavetju noči pa se med 1. in 3. uro spravili na delo. Vlomili so v tamkajšnje pošto, nato v ekspanzijo Ljubljanske banke, naposled pa še v prodajalno z mešanim blagom, last Kmetijske zadruge. Odneli so več prehrabnih artiklov, oblačil in gotovine, vrednost vseh je bila kar okoli 350 milijonov din, očitno pa jim tudi to ni bilo dovolj. Isto noč so poskušali vlomiti še v vinskih bencinsko črpalko, nato pa ukrasti osebni avto, vendar so naposled iz njega odnesli »le« nekaj kaset in orožja. Po napornem delu so si privoščili počitek na bližnjem kozolcu, zjutraj pa se spočiti in z bogatim plenom peš napotili proti Črnomlju. Toda imeli so smolo. Krajano so se zdeli sumljivi in glas o romski trojici otrok, ki hodi proti Kolpi, je prišel na ušesa miličnikov in kriminalistov, ki so bili

Inovatorjev boj za pravico

Cela tri leta je Stanislav Golobič iz semiške Iskre čakal, da je dobil nagrado za tehnično izboljšavo — Nevoščljivost ali kaj drugega?

SEMIČ — Veliko inovatorjev je doslej že skušilo, kako so nas sicer polna usta podpore inovatorskemu delu, ko pa je potrebno novost tudi primerno ovrednotiti in nagraditi, priprava največkrat na površje nevoščljivost. Vse se potem praviloma konča pred sodiščem združenega dela, kot je bilo v primeru Stanislava Golobiča, delavca semiške Iskre. Dolgo je možakar iskal svojo pravico, naposled jo je našel. Toda cena ni bila majhna.

Po letu 1980 so pričeli pri uporabi kondenzatorjev za odpravo radiofrekvenčnih motenj veljati strožji predpisi. V semiški Iskri je to povzročilo veliko preglavic. Njihov dotedanji izdelek novim predpisom namreč nenadoma ni več ustrezal, razvili so nov tip kondenzatorja, ki pa zaradi prevelikih dimenzij in cene ni bil konkurenčen na trgu. V Iskri so iskali naprej, v začetku leta 1983 so razvili nov kondenzator, ki je po dimenzijah trgu sicer ustrezal, še zmeraj pa je bil predrag. Boris Lovrenčič, direktor tozda elektronski kondenzatorji, je zategadel 20. januarja 1984 skical sestanek, na katerem sta poleg njega bila še Anton Bukovec in Stanislav Golobič. Med razpravo, kako priti do konkurenčnega kondenzatorja, ki bi ustrezal tudi novim predpisom, je žebličko na glavico zadel Golobič. Predlagal je — naj nam bo oproščeno zaradi nekaj več strokovnosti — da bi staro suho izvedbo kondenzatorja impregnirali s silikonskim oljem po enakem postopku, kot velja za y kondenzatorje. Rečeno storjeno. Po opravljenih laboratorijskih poizkusih je novembra 1984 sledila prijava za atest; ta je bil opravljen maja prihodnjega leta in od takrat naprej je nov kondenzator izvozno izredno uspešen izdelek, ki

semiški Iskri prinaša lepe denarce. Nobenega dvoma ni bilo, da gre za tehnično izboljšavo, ki je povečala ne le produktivnost dela v Iskri, saj je bil izdelovalni čas z novim izdel-

• Leta 1987 dodeljena nagrada v znesku 2.042.594 din je bila Stanislavu Golobiču izplačana dve dni. Toda 56. člen pravilnika o vrednotenju ustvarjalnega dela pravi tudi, da se, če je inovacijski predlog označen kot tehnična izboljšava, z avtorjem sklene pogodba o dobi trajanja in o višini odškodnine. Pri tem pa pogodba, ki je odvisna od ekonomskega učinka in količinskega obsega izdelkov, ne more biti krajša od dveh in ne daljša od petih let. Ali so se v Iskri tega držali? V Semiču so nam odgovorili, da je delavski svet o tem že razpravjal, sprejel je tudi sklep, da se Stanislavu Golobiču za leti 1987 in 1988 izplača ustrezen znesek, dan je bil celo že nalog za izplačilo.

Upajmo le, da se ne bo znova našel kdo, ki bo zadnji hip zadržal tudi tovrstno z zakonom predvideno odškodnino inovatorju.

kom precej skrajšan, manjša je bila poraba materiala, tudi primeren seveda tudi končni dohodek. Golobiču je po pravilniku za takšno izboljšavo pripadala tudi nagrada. Nihče ni imel nič proti temu, šele ko je bil znesek določen, je nenadoma vsa stvar postala vprašljiva. Delavski svet semiške Iskre je sprejel sklep in Golobiču za tehnično izboljšavo in čisto gospodarsko korist podjetja za leto 1986 določil nagrado v znesku 2.042.594 din. Ta nagrada je bila Golobiču izplačana šele dve dni. Zakaj?

Visok znesek očitno mnogim ni šel v račun, tudi direktorju ne. Zadržal je izplačilo; sprva je bil razlog, da v tem primeru ne gre za nikakršno tehnično izboljšavo, kasneje so trdili, da izboljšava ni zaslug Golobiča, pač pa Iskrinega razvoja in njenega sodelovanja z nemškimi partnerjem. O tem jim je uspelo prepričati celo družbenega pravobranilca samoupravljanja, ki je pred novomeškim sodiščem združenega dela sprožil postopek; priložil je kar 23 prilog, ki naj bi dokazovale, da Golobič do nagrade ni upravičen. Novomeško sodišče združenega dela s Francijem Cvelbarjem na čelu je opravilo garaško delo. Na prvi obravnavi so razsodili Golobiču v prid, a je republiško sodišče spis vrnilo v ponovno obravnavo z utemeljitvijo, naj predvsem preverijo, ali sta kondenzatorja x in y res dva različna izdelka. Nova obravnava in novi zbrani dokazi so potrdili, da o tem ni nobenega dvoma, prav tako ne o tem, da je šlo za tehnično izboljšavo. Docela nesporno pa je tudi to, da je predlog za nov izdelek na že omenjenem sestanku z direktorjem dal prav Stanislav Golobič. Navsezadnje so tako odločili tudi samoupravni organi v Iskri, priznali so mu tenično izboljšavo in nagrado. Sodišče združenega dela je vnovič potrdilo, da so ravnali pravilno in zakonito; naposled je temu pritegnilo še sodišče združenega dela v Ljubljani, ki svojo odločitev končuje z besedami: »Pritožbeno sodišče mora dodati, da je inovativno dejavnost delavcev potrebno spodbuditi ne le z nagrejevanjem, temveč predvsem s pravočasnim nagrejevanjem in s priznavanjem avtorstva posameznih inovacij.«

B. BUDJA

Še tri žrtve magistralk

Prejšnji teden nova tragedija na »dolenjki«

KRAKOVSKI GOZD — Samo devet dni je preteklo od tragične prometne nezgode pri Mačkovcu, ki je terjala kar tri življenja, ko je dolenjska magistralka spet terjala enako krut davek. 21. decembra nekaj po 17. uri je namreč prišlo v Krakovskem gozdu do podobne tragedije.

25-letni Ljubljčan Bojan Vebarič se je tega popoldneva peljal s svojim R-19 po magistralni cesti proti Ljubljani. V Krakovskem gozdu, v blagem levem in dobro preglednem ovinku, je iz doslej neznanega vzroka nenadoma zapeljal na levo stran cestišča. Nesrečno naključje je hotelo, da je tisti hip nasproti s tovornjakom pripeljal 44-letni Nedžip Dervović iz Novega Pazarja. Vozili sta silovito čelno treščili, osebni avto je odšlo nazaj na njegov vozni pas, po katerem je takrat s tovornjakom pripeljal italijanski državljani, 61-letni Cesare Bernardi, in tudi on trčil v Vebaričevo vozilo. Kako huda je bila nesreča, pove tudi podatek, da so deli popolnoma razbitega osebnega vozila ljubljanske registracije prileteli v avto, ki ga je za italijanskim tovornjakom pripeljal 33-

letni Iljazi Neuros iz Struge. Bojan Vebarič je bil na mestu mrtev, enako njegova sopotnica, 54-letni Bogo Debevec in 63-letni Franc Puc, oba iz Ljubljane, medtem ko je bil tretji potnik v avtomobilu, 36-letni Miroslav Kršmanc iz Ljubljane, hudo ranjen. Zdravi se v novomeški bolnišnici. Zaradi kupov zveržene pločevine je bil promet na magistralni cesti zaprt med 17.35 in 21.10 ter preusmerjen na lokalno cesto Dobruška vas — Zameško — Gmajna. Dodajmo še, da je bila materialna škoda v nesreči uničenih in poškodovanih vozil ocenjena na 1,81 milijarde din.

V ŠOLI OB DENAR

NOVO MESTO — 20. decembra je prišlo do tatvine večje količine denarja v šmihelski osnovni šoli. Preiskava je pokazala, da so bili učenci z učiteljico Metko Dragman tega popoldneva med 17. in 18.30 pri uri telovadbe. Preoblekli so se v garderobe in jo tudi zaklenili, med uro telovadbe pa je nekdo v garderobo vlomil. Enajstletni učenki Heleni R. je zmaknil 700.000 din, učiteljico Dragmanovi pa milijon dinarjev. Predrežnja še iščejo.

Le kdo bi si mislil, da so več deset vlomov in tatvin po Beli krajini zakrivali otroci?

prav takrat na ogledu vlomljenih prostorov. Nemudoma je sledila akcija, miličnikom sta brez odpora v roki padla M. D. in I. B., le kolovodja, 14-letni J. K., jo je jadrno ucvrl. Toda pomoč občanov tudi tokrat ni odrekla, možem postavne pri lovu na ubežnika pomagal tudi Miko Šutej iz Ogulina pri Vinici, ki je mladega predrzneža naposled prijel.

Sicer pa pogledjmo, česa vse so osumljeni. Skupno kriminalno pot so pričeli v drugi polovici novembra, ko so vlomili v VVZ Črnomelj, Center srednjih šol in stanovanjsko hišo. Odneli so več tehničnih predmetov in oblačil. A ne le to: pri svojem delu so bili nasilni in objestni, uničevali in razbijali so vse, kar jim je prišlo pod roke, to pa najboljše ilustrira podatek, da je bilo na uničenem in poškodovanem inventarju škode za okoli 100 milijonov din. V noči na 2. december je J. K. v Črnomlju vlomil še v dijaški dom, osnovno in posebno osnovno šolo, kjer si je prilastil nekaj glasbit in tehničnih predmetov, ob vlomu pa znova brez vzroka uničeval inventar. Šolnike je oškodoval za prek 110 milijonov din. V noči na 10. december pa sta mladoletna J. K. in M. D. vlomila še v Mercatorjevo prodajalno v Črnomlju, kjer sta ukradla za 60 milijonov din raznih predmetov. Že takrat je stekla

obsežna akcija uslužbencev UNZ, da storilcem pridejo na sled. Toda fantje so se pastem še nekaj časa izogibali in v teh dneh zakrivali še nekaj vlomov. Tako so ob pomoči polnoletnega Borisa-Barede iz romskega naselja Coklovec pri Semiču vlomili tudi v podzemeljsko osnovno šolo, nato pa sami še v semiški vrtec, obrat družbene prehrane v Kanižarici, tamkajšnje prodajalno in naposled še v bife na železniški postaji. Tudi v vseh teh primerih vrednost odnešenih predmetov in povzročena škoda presegata 100 milijonov din.

Za konec pa še tale zanimivost. Vsi trije mladoletniki so ta čas sku-

• Ob prijemu mlade trojice je bilo pri najdenih več ukradenih predmetov, katere so jim seveda zasedli in vrnilili lastnikom.

paj s polnoletnim Borisom-Baredo H. v preiskovalnem zaporu, skupaj so v dobrem mesecu dni storili kar 26 raznih kaznivih dejanj, da bi naštevati vse, pa ni ne prostora ne časa. Nekaj pa je vendarle kaže zapisati: J. K., ki je postal mladoleten šele v letošnjem novembru, je kot otrok letos zakrivil verjeli ali ne — 56 raznih kaznivih dejanj. In to ne tako majhnih, o čemer pričajo tudi gornje vrstice. B. BUDJA

Gnojevka ušla pod zemljo

Zaradi nestrokovno poglobljene in urejene lagune je prišlo do izliva gnojevke v podzemlje

KOČEVEJ — Ali so govorice, da se je zaradi počene betonske lagune (do razpoke naj bi prišlo zaradi potresa pred dvema mesecema) izlilo v podzemlje 10.000 kubikov gnojnice, kar naj bi bila ena največjih ekoloških katastrof na tem območju občine? Vodnogospodarski inšpektor Dare Klun pravi takole: »25. novembra je vodnogospodarski inšpektor obvestil tozđ KG prašičereja v Klinji vasi, da usmerja surovo gnojevko preko kanalizacijskega omrežja in bazenov čistilne naprave začela neprečiščena odtekati v podzemlje.« Inšpektor je seveda takoj prepovedal izpuščanje odpadka v podzemlje. Po izjavi predstavnika Prašičereje so na separatorju prečiščeno gnojevko od 16. junija letos spuščali v eno izmed obeh lagun za gnojevko, ki so jo prej poglabili.

18. novembra so opazili, da gladina gnojevke v poglabljeni laguni upada. Na dnu lagune je namreč nastal ponor, skozi katerega je gnojevka ponikala do 25. novembra. Inšpekcija je nato prepovedala spuščanje odpadka v podzemlje, pa tudi prepovedala polnjenje poglobljene lagune z gnojevko pred pridobitvijo soglasij in dovoljenj. Pri kontroli 6. decembra je inšpektor ugotovil, da zdaj vso gnojevko sproti odvažajo na kmetijske površine. 13. decembra pa je inšpekcija izdala še odločbo, da mora Prašičereja za polivanje sveže gnojevke po kmetijskih zemljiščih pridobiti v 15 dneh ustrezno dovoljenje republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora.

Inšpektor Klun je poudaril, da je bila Prašičereja ob lokacijskem ogledu za pogloblitev obstoječih dveh lagun opozorjena, da morata biti zgrajeni nepropustno, ter si pred obratovanjem zagotoviti potrebna dovoljenja in soglasja. Laguna pa je bila poglobljena nestrokovno in še pred dobjenim soglasjem so vanjo spustili gnojevko. Po besedah

Kluna je izteklo okoli 5.000 kubikov delno pregnite gnojevke, ki je manj strupena od sveže gnojevke. J. PRINC

Razvozlanih trideset vlomov v Posavju

Za zapahi sta Ivan N. in Majda M.

KRŠKO — Uslužbencem krške UNZ je, podobno kot njihovim kolegom v Novem mestu, uspelo razvozlati serijo skrivnostnih vlomov po Posavju. Te dni so namreč prijeli 35-letnega Ivana N. in 28-letno Majdo M., oba sta doma iz Stare vasi in nezaposlena, ki sta utemeljeno osumljena številnih kaznivih dejanj.

Po dosedanjih ugotovitvah naj bi bila v času med avgustom in 21. decembrom, ko sta bila prijeta, zakrivila kar 30 vlomov v počitniške in stanovanjske hiše na območju Stare vasi, Dramelj, Vitne vasi in okoliških krajev. Jemala naj bi predvsem tehnične predmete, od motorov, žag, televizorjev do radiokasetofonov, prav pa so jima prišli še daljnogled, orodje, jeklenke za pišto, oblačila, pijska in hrana. Ukradeni robo sta prodajala, kar je še ostalo, sta jo skrivala po gozdovih in v puščevnih hišah, nekaj blaga so jima ob prijemu zasedli uslužbenci krške UNZ. Po doslej zbranih podatkih je vrednost ukradenih predmetov vsaj 100 milijonov din, medtem ko škoda na objektih v ta znesek ni vštetna.

Skupaj s kazensko ovadbo so Krčani oba osumljenca že predali preiskovalnemu sodniku novomeškega temeljnega sodišča, ki je zanj seveda odredil pripor.

Naročilnice pozda je rabil zase

Spis zoper bivšega vodjo pozda Abram Matko je pri novomeškem temeljnem sodišču — Z naročilnicami pozda jemal stvari zase in za svojo hišo

ROŽNO, NOVO MESTO — O zgodbah in nezgodah, predvsem pa o nepravilnosti zdaj je tudi slovenski javnosti znanega pozda Elektromontaža Abram Matko v Rožnem je bilo napisanih že precej besed. Nekaj jih je v prejšnji številki našega tedna prispeval tudi bivši delavec Leopold Žibert. Med drugim je zapisal tudi tole:

»Kot predsednik zbora delavcev sem bil 24. januarja 1989 z dopisom krške UNZ obveščen o tem, da je bila podana kazenska ovadba na Temeljno javno tožilstvo Novo mesto zoper Draga Mirta zaradi utemeljenega suma storitve kaznivih dejanj zlorabe pooblastil, zlorabe pravic ali položaja odgovorne osebe, ponareditve poslovnih listin in poneverbe.«

Obisk pri novomeškem temeljnem javnem tožilstvu je te trditve v dobri meri podprl. Res je namreč na njegov naslov prispela kazenska ovadba zoper takratnega vodjo pozda Elektromontaža Abram Matko, 37-letnega Draga Mirta z Blance. Podan je bil tudi zahtevek za preiskavo, ki je kar precej sumov potrdila.

Tako naj bi si Drago Mirt v času med 4. junijem in 26. avgustom lani na škodo pozda prilastil več materiala, potrebnega za gradnjo svoje stanovanjske hiše, to pa je počel naj z naročilnicami pozda. Tako naj bi 4. junija lani z naročilnico pri Elektrotehni Brestanica prevzel električni kabel, vredni 445.849 din, 10. maja pa naj bi prav tako z naro-

čilnico pri brestanski Petrolu vzel štiri Savine avtomobilske plašče 165 x 13, vredne 243.790 din. Preiskava je pokazala tudi, da naj bi 16. avgusta v sevniškem MKK na enak način dvignil PVC cevi, vredne 40.220 din, 26. avgusta pa skušal z naročilnico priti do ladijskega pozda in opeke v sevniškem MKK. Račun pa je raje plačal sam, kajti na uho mu je prišlo, da se za njegovo početje zanimajo tudi kriminalisti krške UNZ. A to še ni vse. Po tistem, kar stoji v zahtevku za preiskavo, naj bi Mirt nagovoril Darka Bračka, poslovodjo Mercatorjevega Kmetijskega oskrbovalnega centra v Sevnici, da je 26. avgusta lani v dobavnico vpisal lažne podatke, kako je v trgovini vzel 312 kilogramov valjana in nekaj PVC cevi v skupnem znesku 1.844.452 din. Vse to naj bi uporabljal v pozdu, v resnici pa je namesto tega zase vzel ladijski pod, keramične ploščice, kopalne kadi in nekaj drugega materiala. Podobno naj bi Jožeta Bohorča, poslovodjo Novotehne prodajalne v Krškem, nagovoril, da je 13. avgusta lani v dobavnico vpisal, kako je za potrebe pozda vzel več PPR in PGP električnega kabla v skupnem znesku 1.544.260 din, čeprav je v resnici za Marjana Bantima odnesel kombinirani bojler.

Drago Mirt, ki je bil za vodjo pozda Elektromontaža Abram Matko imenovan leta 1986, je potapljačiče se ladjo zapustil letošnjo pomlad in, kot pravi bivši delavec Leopold Žibert, odprl zasebno obratovalnico. V svoj zagovor za zgoraj očitana kazniva dejanja je preiskovalcem povedal, da je bil pri opremljanju svoje hiše pač v težavah in da je hotel začasno premostiti z naročilnicami pozda. Upravičeno je po takšnih rezultatih preiskave pričakovati, da bo

tožilec te dni vložil tudi obtožnico, da je to za sedem delavcev, ki so po vladaciji pozda še danes brez zaposlitve in brez nadomestila za osebne dohodke avgusta, septembra in oktobra, katerim niso bili izplačani niti terenski dodatki, regres za prehrano niti regres za vstopni dopust, slaba tolažba. Da vseh dveh nepravilnosti in barabij, o katerih je pisal že bivši predsednik zbora delavcev pokopaneega pozda Leopold Žibert, znova ne pogrevamo. B. BUDJA

PONAREJEN BANKOVEC

STRAŽA — Uslužbenci ekspozicije Ljubljanske banke v Straži so prejšnji teden ob pregledu dnevnega deviznega kupička odkrili ponarejen bankovec iz kanadskih dolarjev. Kdo ga je zamenjal, še ugotavljajo.

VLOM V IMV

NOVO MESTO — Uslužbenci temeljnega meške postaje milice so bili 21. decembra obveščeni, da je nekdo vlomil v prodajalno pulta v proizvodnih prostorih novomeške IMV. Preiskava je ugotovila, da je do vloma prišlo že med 2. in 4. decembrom, storilec pa je iz pultnih predalov pobral vse orodje in avtoradio. IMV je oškodovana za okoli 5 milijonov din, storilec še iščejo.

NAŠLI ROČNO BOMBO

METLIKA — 58-letni Franc Kozelj iz Metlike je 20. decembra obvestil belokranjske miličnike, da je tega dne na polju stregu svoje zidanice v Bojanji vasi našel danico je kupil pred kratkim — ročno bombo, imenovano kragujevac. Možje postavne so ugotovili, da bombo haja iz leta 1925, njen izvor pa ni ugotovljen. Za njeno uničenje je poskrbel mladi pirotehnik.

KRONIKA NESREČ

SEKAL NEPREGLEDEN OVINEK — 47-letni Pavel Žibert iz Kranja se je 20. decembra ob 10.25 z osebnim avtom peljal po regionalni cesti od Čateža proti Trebnjemu. Med vožnjo je pri Čatežu sekal desni nepregledni ovinek. V tistem trenutku je nasproti s tovornjakom pripeljal 50-letni Ludvik Škarja iz Moravče pri Gabrovki. Prišlo je do trčenja, v katerem se je Žibert ranil in so ga prepeljali na zdravljenje v ljubljanski Klinični center. Materialne škode je bilo za 500 milijonov din.

PREHITEVAL V ŠKARJE — 23. decembra ob 10.15 se je 39-letni Šaban Krasniqi iz Suve Reke, začasno zaposlen v Švici, peljal z osebnim avtom iz Ljubljane proti Trebnjemu. Pri Jezeru je pričel prehitovati osebno vozilo pred seboj, ko mu je nasproti pripeljal drug avto. Krasniqi je

sunkovito zavil v desno, pri tem pa zaneslo na bankino, kjer je trčil v posteljo visok cestni vsek. Avto se je prebil prek strehe in obstal na kolesih, v nezgodni pa se je ranila sopotnica, 31-letna Krasniqi. Materialne škode je za 20 milijonov din.

PREHITEVAL ČEZ POLNO ČRTO — 22. decembra ob 8.20 se je 52-letni flik Alibegović iz Velikega Založja pri osebni vtom po magistralni cesti proti Zagrebu. Blizu vasi Jezero je zapeljal neprekinjeno belo črtno in pričel prehitovati tovornjak s priklopnikom. Takrat nasproti z osebnim avtom pripeljal letni Stanislav Vene iz Brezovice proti jernju. Trčenje je skušal preprečiti, bilo je prepozno. V nezgodi se je hujše Alibegović, laže pa Vene. Škode na pločevini je bilo za 250 milijonov din.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 29. XII.

9.45 — 12.05 in 15.30 — 23.55 TELETEKST
10.00 VIDEO STRANI
10.10 TV MOZAIK
15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.45 POSLOVNE INFORMACIJE
16.50 TV MOZAIK
17.40 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
18.35 SKRIVNOSTNI SVET, ameriška dok. serija, 4/12
19.13 NAŠE AKCIJE
19.30 DNEVNIK 2
20.05 ZAMEJCI, do. oddaja
20.55 ULICE SAN FRANCISCA, ameriška nanizanka, 9/13
21.50 DNEVNIK 3
22.10 DVA MOŽA V MESTU, francoski film

TV ZAGREB

8.20 TV koledar — 9.00 Šolski program — 12.40 Prezri ste, poglejte — 13.35 Kvizoteka — 15.00 Noč in dan — 18.25 Narodna glasba — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Zakon v Los Angelesu — 20.55 Umetniški večer: Miroslav Krleža — 22.15 TV razstava — 22.30 Dnevnik 3 — 23.05 Noč in dan

SOBOTA, 30. XII.

8.00 OTROŠKA MATINEJA
10.15 KONCERT ZA UNICEF
11.15 TELEVIŽIJA, angl. dok. serija
12.10 DINAR, ponovitev
12.55 SMUČARSKI SKOKI, prenos
15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
17.00 ZADNJI SAMOROG, ameriški risani film
18.35 SKRIVNOSTNI SVET, ameriška dok. serija
19.30 DNEVNIK 2
19.59 UTRIP
20.30 KRIŽKRAŽ
22.05 DNEVNIK 3
22.25 JACK RAZPARAČ, angl. nadaljevanje, 2/4
23.10 MED DVEMA ŽENSKAMA, ameriški film

TV ZAGREB

9.00 Izbor iz izobraževalnega programa — 11.00 Zakon v Los Angelesu (nanizanka) — 11.50 Prezri ste, poglejte — 12.50 Televizijski družinski magazin — 14.20 Fant iz Brooklyna (ameriški mladinski film) — 16.10 Sedem TV dni — 17.40 TV drama — 18.30 Teleobjektiv — 19.30 Dnevnik 2 — 20.15 Meteor (ameriški film) — 21.50 Dnevnik 3 — 22.05 Zabava vas Prijava kazalište — 23.15 Noč in dan

NEDELJA, 31. XII.

8.25 OTROŠKA MATINEJA
8.55 POLETJE V ŠKOLJKI, slovenski film
10.20 JACK RAZPARAČ, ponovitev 2. dela nadaljevanke
11.35 KMETIJSKA ODDAJA
13.40 KOLO SREČE, ponovitev
15.10 SKUPNA JUGOSLOVANSKA NOVOLETNA ODDAJA ZA OTROKE
16.30 DNEVNIK 1
16.50 LJUBEZEN S TUJCEM, angleški film
18.30 SKRIVNOSTNI SVET, dok. serija
19.30 DNEVNIK 2
20.05 BIKEC FERDINAND
20.50 MOPED SHOW
21.15 TRIBUTE TO TOMMY DORSEY, 2. del
22.15 JU HU HU, Črtova klavirski razmišljanja
22.45 ZLATA KASETA
0.25 NOVOLETNA VIDEO GODBA
1.25 IZ NOVOLETNIH PROGRAMOV JRT
2.25 ČLOVEK KOT MEDUZA, angleški film

DRUGI PROGRAM

10.00 Danes za jutri — 15.35 Športno popoldne — 16.55 Harem (amer. nadaljevanje) — 17.45 Carmina burana (koncert iz Berlina) — 19.30 Dnevnik — 20.05 Mati, poslušaj pesem mojo (španski film) — 21.35 Nadrealisti — 22.35 Tuje čestitke — 23.05 Novoletni video meh — 0.45 Labirint (angl. film) — 2.20 Ropot v Babilonu — 3.05 Satelitski programi

TV ZAGREB

9.30 Nedeljski program za otroke — 12.15 Narodna glasba — 13.00 Serijski film — 14.05 Nedeljsko popoldne — 15.55 Vrnj se, Snoopy — 17.15 Skupna jugoslovska novoletna oddaja — 19.30 Dnevnik — 21.00 Novoletni program — 2.30 Sentimentalni blues (ameriški film)

PONEDELJEK, 1. I. 90

8.05 ŽIV ŽAV
9.05 VIŠE KOT MARVICA, sovjetski film
10.15 POLETJE V ŠKOLJKI, 2. del filma
12.15 NOVOLETNI KONCERT, prenos z Dunaja
13.30 SMUČARSKI SKOKI
15.30 MOPED SHOW, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.45 CLOUD WALTZER, angl. film
18.30 SKRIVNOSTNI SVET, dok. serija
19.30 DNEVNIK 2
20.05 KING KONG, ameriški film
22.20 DNEVNIK 3
22.40 LETNI KONCERT BIG BAND RTV LJUBLJANA, 1. del
23.40 ZVEZA, ameriški film
0.55 IZ NOVOLETNIH PROGRAMOV JRT

DRUGI PROGRAM

9.00 Iz novoletnih programov — 9.30 Davy Crociet in gusarji (ameriški film) — 11.30 Poblina in razbojniki (ameriški film) — 17.05 Iz silvestrskega programa — 18.45 Harem (ameriška nadaljevanje) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Zlata kasetna — 21.35 Ljubljana — London (zabavnoglasbena oddaja) — 22.20 Človek kot meduza (angleški film) — 0.05 Satelitski programi

TV ZAGREB

8.00 Lajtrca domačih — 8.30 Novoletni glasbeni tobogan — 9.30 Davy Crociet in gusarji (ameriški film) — 11.00 Pesmi hrvaškega Zagorja — 11.30 Potepuški pes (serijski film) — 12.15 Dunaj: novoletni koncert — 13.30 Novoletna turneja v smučarskih skokih
15.20 Novoletne čestitke — 15.50 Superman II (ameriški film) — 17.35 Pesmi 89 — 18.05 Pesnik na srebrni cesti (1. del dok. oddaje)
18.45 Dokumentarna oddaja — 19.30 Dnevnik 2 — 20.00 Šampanjec, šampanjec (zabavna oddaja) — 21.05 King kong (ameriški film)
23.15 Dnevnik 3 — 0.00 Zabavna oddaja
1.00 Noč in dan — 3.15 Poročila — 3.20 Na kakršnikoli način (ameriški film) — 4.50 Ropot v Babilonu

TOREK, 2. I.

8.00 ŽIV ŽAV
11.55 NINOČKA, ameriški film
13.40 LOJTRCA DOMAČIH
15.10 VRNI SE, SNOOPY, ameriški risani film
16.30 DNEVNIK 1
16.45 POLETNO GLEDALIŠČE, ameriški film
18.40 SKRIVNOSTNI SVET, ameriška dok. serija
19.30 DNEVNIK 2
20.05 LEPOTEC Z OTOKA, zadnji del nadaljevanke
21.05 JUGOSLAVIJA V LETU 1989
22.05 LETNI KONCERT BIG BAND RTV LJUBLJANA
23.10 DNEVNIK 3
23.30 POGREB V LOS ANGELESU, francoski film

DRUGI PROGRAM

11.30 Iz novoletnih sporedov — 18.10 Teleski 90 — 18.45 Harem (zadnji del nadaljevanke) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Flash Gordon (ameriški film)

SREDA, 3. I.

9.00 MOZAIK
15.55 TELESKI 90
16.30 DNEVNIK 1
16.45 ROPOT V BABILONU
17.30 JU HU HU, ponovitev
18.05 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.30 DNEVNIK 2
20.05 FILM TEDNA: DIPLOMIRANEC, ameriški film
22.05 DNEVNIK 3
22.25 SVET V LETU 1989

DRUGI PROGRAM

18.30 Mostovi — 19.00 Skrivnostni svet — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 Gala koncert — 22.05 Svet poroča

ČETRTEK, 4. I.

9.00 MOZAIK
15.25 MOZAIK, ponovitev
15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK

18.00 SPORED ZA OTROKE IN MLADE

19.30 DNEVNIK 2
20.05 DOMOVINA, nemška nadaljevanke
21.40 TEDNIK
22.45 DNEVNIK 3
23.05 KOMEDIJA NA SLOVENSKEM ODRU

DRUGI PROGRAM

Opomba: 19.55 Košarka Jugoplastika:Limoges
17.25 Teleski 90 — 18.00 Studio Ljubljana — 19.00 Alo, alo (humoristična oddaja) — 19.30 Dnevnik — 20.00 Žarišče — 20.30 V hribih se dela dan: Poprek čez Pohorje — 21.00 Plesni nočno — 21.15 Spreminjanja — 22.00 Večerni gost — 22.30 Satelitski programi

PETEK, 5. I.

9.00 MOZAIK
15.20 TELESKI 90
15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK
18.00 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.30 DNEVNIK 2
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 NAFTA, angl. dok. serija, 1/8
21.20 ULICE SAN FRANCISCA, ameriška nanizanka
22.15 DNEVNIK 3
23.15 KABARET, ameriški film

SOBOTA, 6. I.

Opomba: 10.15 SVETOVNI POKAL V ALPSKEM SMUČANJU — VELESALOM (M)
9.25 VELESALOM (Ž)
12.25 SP V SMUČARSKIH SKOKIH
13.50 LJUBLJANA — LONDON, zabavnoglasbena oddaja, ponovitev
14.35 LASSIE SE VRAČA, ameriški film
15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.45 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
16.55 ŠPORTNI DOGODEK
18.30 IZ TROPSKEGA DEŽEVNEGA PRAGOZDA
19.30 DNEVNIK 2
19.59 UTRIP
20.35 KOLO SREČE
22.10 DNEVNIK 3
22.30 JACK RAZPARAČ, 3. del nadaljevanke
23.20 SAME LAŽI, ameriški film

NEDELJA, 7. I.

Opomba: 9.25 SLALOM (Ž)
9.55 SLALOM (M)
8.50 OTROŠKA MATINEJA
10.10 JACK RAZPARAČ, 3. del nadaljevanke
11.00 ALO, ALO, humoristična oddaja
11.30 LOJTRCA DOMAČIH
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA
12.30 DEDIŠČINA GULDENBURGOVIH, nemška nadaljevanke, 1/14
14.55 KRIŽKRAŽ
16.30 DNEVNIK 1
16.45 LEGENDA O SAMOTNEM JEZDECU, ameriški film
19.30 DNEVNIK 2
20.05 ŽREBANJE PODARIM DOBIM
20.20 M. Crnjanski: ROMAN O LONDONU, drama TV BG, 1/2
21.35 ZDRAVO
22.55 DNEVNIK 3

PONEDELJEK, 8. I.

9.00 MOZAIK
16.15 ŽREBANJE PODARIM DOBIM, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK
18.10 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.30 DNEVNIK 2
20.05 V ZNAMENJU DEVICE, drama TV ZG
21.10 OSMI DAN
21.55 DNEVNIK 3
22.15 ČLOVEK IN GLASBA

TOREK, 9. I.

9.00 MOZAIK, ponovitev
15.35 TUJI JEZIKI
15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK — ŠOLSKA TV
17.40 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.30 DNEVNIK
20.05 VEDNO POPOLDNE, avstralska nadaljevanke, 1/4
21.10 PESEM JE ...
22.15 DNEVNIK 3

SREDA, 10. I.

9.00 MOZAIK, ponovitev
9.20 V ZNAMENJU DEVICE, ponovitev TV
drame
10.15 VEDNO POPOLDNE, ponovitev 1. dela nadaljevanke
15.20 TELESKI 90
15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK
18.05 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.30 DNEVNIK 2
20.05 FILM TEDNA: PRIČA, ameriški film
22.05 DNEVNIK 3
22.25 ROPOT

ČETRTEK, 11. I.

9.00 MOZAIK, ponovitev
9.25 ŠOLSKA TV
10.25 MOZAIK
15.25 MOZAIK, ponovitev
15.55 ŽARIŠČE, ponovitev
16.30 DNEVNIK 1
16.45 MOZAIK
18.00 SPORED ZA OTROKE IN MLADE
19.30 DNEVNIK 2
20.05 DOMOVINA, zadnji del nadaljevanke
21.55 TEDNIK
23.00 DNEVNIK 3
23.20 KOMEDIJA NA SLOVENSKEM ODRU

srečno 90

ZLATPOROČENCA — Nekdaj so žene resda rojevale več otrok, toda za zdravstveno varstvo je bilo tedaj klavirno poskrbljeno. Komu pa je bilo mar za knapovske otroke, se spominja Mihaela Lužar, ko obuja prehojeno življenjsko pot z možem Feliksom. On je namreč rudarji v Krmelju in ko sta se s Feliksom pred 50 leti vzela in je Mihaela s kmetov prišla v staro hišo — nekakšno rudarsko kolonijo v Krmelju, se je kar zgrozila nad živzavom kupa otrok. »Rudarji so tedaj zaslužili kar dobro, pa še zastonj je bilo stanovanje, elektrika, premog. Tako, da sva prihranila tudi s pomočjo pletenja, s čimer sem se ukvarjala jaz, toliko, da sva se že začela ozirati po parceli za hišo. Toda ta je prišla na vrsto šele po vojni.« In tako Feliks in Mihaela Lužar na jesen svojega življenja še danes živita v toplem domu v Gabrijelah. Najbolj vesela pa sta, kadar sta skupaj z dvema otrokoma (trije so kmalu po porodu umrli) in s štirimi vnuki.

BISERNA POROČENCA — Marija Virant in njen soprog Vinko sta se vzela leta 1929 v Šmarjeti, kjer je bila doma Marija. Tedaj sta Virantova živela na njihovi kmetiji na Polju pri Gradišču. Najtežja življenjska epizoda je bila, ko so Vinka med zadnjo vojno Italijani, ne da bi povedali, zakaj, odgnali v internacijo na Rab. Šele po treh mesecih je Marija zvedela, kje ima moža. Na kmetiji je ostala s tremi mladoletnimi otroki. K sreči so bili Vinkovi starši še pri močeh, da so pomagali pri kapitulaciji Italije prepešali (po 14 nočeh hoje) iz Bakra, so mu doma spet zagrozili s smrtjo, ker naj bi se bili Italijani in Nemci maščevali za divertizansko partizansko akcijo na železniški progi. Tedaj so ustrelili 13 talcev v Pijavicah. Vinka so rešile le močno ozuljene in ogojene noge, tako da so celo okupatorji rekli, da ni za drugam kot za k zdravniku.

Srednja šola kovinarske in elektrotehnične usmeritve Krško, p.o. KRŠKO, Hočevarjev trg 1
Komisija za delovna razmerja

RAZPISUJE
prosta dela in naloge:

1. enega učitelja elektro predmetov; diplomirani inženir elektronike
2. enega učitelja elektro predmetov; diplomirani inženir energetike
3. enega učitelja fizike; prof. FI, dipl. ing. FI, prof. MA-FI, prof. MA z izpolnjevanjem za pouk FI

Vsa navedena dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom; nastop dela 5. 2. 1990. Kandidati naj pošljejo prijave z ustreznimi dokazili o izobrazbi ter kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev v desetih dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo kandidati obveščeni v petnajstih dneh po poteku razpisnega roka.

739/52

Upravni organi občine Novo mesto
Razpisna komisija delovne skupnosti

RAZPISUJE
prosta dela in naloge

TEHNIČNEGA REFERENTA ZA GRADBENE ZADEVE

Za dela in naloge se lahko prijavijo kandidati, ki poleg splošnih pogojev, ki jih določa zakon o sistemu državne uprave in o izvršnem svetu skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih, izpolnjujejo še naslednji pogoji:
— visoko strokovno izobrazbo gradbene ali arhitekturne smeri ter 5 let delovnih izkušenj pri ustreznih delih.
Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas in s polnim delovnim časom. Poskusno delo traja tri mesece.
Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 8 dneh po objavi sekretariatu za občno upravo — kadrovski službi upravnih organov občine Novo mesto, Ljubljanska cesta 2.
Kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

738/52

DELOVNA ORGANIZACIJA ZA ZBIRANJE IN PREDELAVO ODPADKOV

surovina
tozd ljubljana

SUROVINA n. sol. o.
Temeljna organizacija združenega dela za zbiranje in predelavo odpadkov
Ljubljana, n. sub. o.
Ljubljana, Cesta dveh cesarjev 370

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

— administratorja — evidentičarja
v poslovni enoti Trebnje

Pogoji:
— končana srednja šola ekonomske smeri
— 6 mesecev delovnih izkušenj
— poskusna doba 30 dni
Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: SUROVINA, TOZD LJUBLJANA, Cesta dveh cesarjev 370, 61000 LJUBLJANA
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po končanem zbiranju prijav.

730/52

PLESKARJI!
znanje k znanju — to je naš razvoj!

Metalna, strojegradnja, konstrukcije in montaža, n.so.o. Maribor
TOZD TOVARNA GRADBENE OPREME, n.sol. O. SENOVO

Potrebujemo
SKUPINOVODJO — PLESKARJA v novozgrajeni barvarni

Pogoji: srednja šola (delovodska) ali KV pleskar, 2. oz. 5 let delovnih izkušenj
Izbrani kandidat bo združil delo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Za ugotovitev strokovne usposobljenosti se uvede poskusno delo v času 4 mesecev.
Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo v 8 dneh po dnevu objave na naslov: Metalna, tozd Tovarna gradbene opreme, Titova cesta 106, 68281 Senovo.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

729/52

Kmetijska zadruga Krka, Novo mesto

TOZD BRAZDA DE AGROSERVIS

Komisijaska trgovina AGROSERVIS v Žabji vasi v Novem mestu priredi v **NEDELJO, 31. 12. 1989, od 7. do 13. ure III. SEJEM KMETIJSKE MEHANIZACIJE** pred trgovino AGROSERVIS V ŽABJI VASI (nasproti IMV).
ZA VSE TISTE, KI ŽELIJO PRODATI ALI KUPITI KMETIJSKE STROJE.
PRI PRÓDAJI ALI NAKUPU VAM BODO NA VOLJO STROKOVNJAKI DELAVNICE AGROSERVISA.
V času sejma bo na istem prostoru tudi licitacija večjega števila rabljenih motornih žag, last GG Novo mesto.
Za udeležbo pri licitiranju bo potrebno predhodno plačati polog.
V ČASU SEJMA BO ODPRTA TUDI TRGOVINA Z REZERVNIMI DELI IN KMETIJSKO MEHANIZACIJO.

723/52

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE TREBNJE

OBVESTILO

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Trebnje
RAZPISUJE ZBIRANJE VLOG ZA UVRSTITEV NA PREDNOSTNO LISTO UPRAVIČENCEV DO PRIDOBITVE SOLIDARNOSTNIH STANOVANJ V OBČINI TREBNJE

S podrobnostmi razpisa se vsi zainteresirani lahko seznanijo v delovnih organizacijah, delovnih skupnostih in krajevnih skupnostih. Rok za oddajo posebnih vlog je 30. 1. 1990 in se lahko dobijo pri strokovni službi samoupravne stanovanjske skupnosti Trebnje, Goliev trg 5, soba št. 16.

Številka: 36-37/89
Datum: 22/12-1989

Odbor za solidarnost v stanovanjskem gospodarstvu

V NOVO LETO Z NOVOLESOVIM DARILOM

Za vse, ki si želijo prihraniti skrb in nervozo je **novoles** iz Novega mesta pripravil posebno ugodno novoletno prodajo. Privlačne ugodnosti boste deležni ob nakupu iz:

- programa pohištva (stoli, mize, jedilnice, spalnice itd.)
- programa kopalniške opreme (kopalne kadi, kuhinjska korita, tuš kadi, kopalniško pohištvo, tuš kabine, toaletne omarice).
- programa polizdelkov (predali, samonosne police, izdelki iz masivnega lepljenega lesa)
- programa akrilne galanterije in
- otroškega programa AJDA

OD 18. DECEMBRA DO 31. DECEMBRA 1989

Pogoji nakupa:

- 40% popust
- obročno odplačevanje
- svetovanje arhitekta

novoles

telefon:
Salon **novoles** Novo mesto 068/25-091
Salon Kolpa san Metlika
068/58-273 in 58-292.

POHIŠTVO

SALON ARK
LESNA INDUSTRIJA IDRİJA

Staro in novo pohištvo — dve težavi hkrati, ki ju najlaže rešite s pomočjo Lesne industrije Idrija, saj vam prodamo pohištvo po načelu »staro za novo«. Svetovanje na domu, dostava in montaža novega pohištva in odvoz starega. Vse, kar morate storiti, je, da pokličete enega od svetovalcev LI Idrija ali salon ARK.

— v IDRİJI, telefon 065-71-855 in
STANE TURK, tel. doma 068-27-653
MARJAN ZALETEL, tel. doma 068-27-330
ALOJZ KOPINA, tel. doma 068-44-258
LI IDRİJA vam svoje pohištvo ponuja po načelu »staro za novo«!

NOVOLETNI POPUSTI!
UGODNI POGOJI ZA PLAČILO
Z GOTOVINO!

Pletenina

proizvodnja trikotajnih izdelkov,
p.o.
Ljubljana, Zaloška 14

objavlja po sklepu ZKPO in vabi k sodelovanju
ŠIVILJ V DE KONFEKCIJA SODRAŽICA

Pogoji:
— 3-letna šola tekstilne smeri — tekstilni konf. II in 1 leto delovnih izkušenj ali
— 2-letna šola tekstilne smeri — tekstilni konf. I in 2 leti delovnih izkušenj
— delo v dveh izmenah
— 2-mesečno poskusno delo
Za objavljena dela se sklepa delovno razmerje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Prijava z dokazili sprejema PLETENINA, proizvodnja trikotajnih izdelkov, p. o., Ljubljana, Zaloška 14, Kadrovska služba, 8 dni po objavi.
Kandidate bomo pisno obvestili v 15 dneh po končanem sprejetju ponudb.

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE LJUBLJANA

Komisija za medsebojna razmerja delavcev objavlja prosta dela in naloge

PRODAJALEC IV. za poslovalnico v Brežicah

— za določen čas 9 mesecev
Pogoji: srednja šola trgovinske smeri (IV. stopnja) poskusno delo traja 5 mesecev
Kandidati naj pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov:
DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE, kadrovski oddelek, Ljubljana, Mestni trg 26.
Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po opravljeni izbiri.

733/52

Mercator Kmetijski kombinat Sevnica TOZD Proizvodnja Savska cesta 20/b, Sevnica,

objavlja po sklepu delavskega sveta

LICITACIJO za prodajo osnovnih sredstev:

Zap. št.	Naziv OS	znamka oz. tip	letnik	izklicna cena
1.	traktor	Zetor 6911	1979 vozen	450.000.000 din
2.	traktor	IMT 558 z RIKO nakladačem	vozen	450.000.000 din
3.	varilni aparat	VARPOL		3.000.000 din
4.	dizel motor	Besler WM 310 (40 KM)		50.000.000 din 3.000.000 din
5.	traktorski vrtnalnik			
6.	žitokombajn	ZMAJ 133 del. šir. 380	vozen	1.500.000.000 din

Pričetek licitacije bo v soboto, 13. 1. 1990, ob 10. uri pred mehanično delavnico v Sevnici, Savska cesta 20/b. Ogled je možen dan pred licitacijo v času od 8. do 14. ure na kraju licitacije. Interesenti za nakup morajo pred licitacijo vplačati 10% varščino na blagajni hranilno-kreditne službe ali se izkazati s finančno listo, iz katere bo razvidno nakazano plačilo varščine.
Licitirano blago bo prodano po klavzuli videno — kupljeno, poznejših reklamacij ne bomo upoštevali.
Za kupljeno blago morajo kupci plačati prometni davek ter ga prevzeti oz. odpeljati najkasneje v treh dneh po licitaciji oz. po dogovoru s prodajalcem. V tem času mora biti tudi plačana kupnina.

KOVINTEHNA
TOZD INŽENIRING
PROGRAM INFORMATIKA

NEMOGOČE JE MOGOČE

Za vas, ki se ne bojite Evrope 92, smo pripravili vrsto računalniških programov za sodobno poslovanje!

FINANČNO-INFORMATIVNI SISTEM (glavna knjiga, salda-konti, menične in ostale obresti)

MATERIALNO POSLOVANJE (skladiščno in finančno poslovanje)

Na ta dva osnovna programa se z istimi matičnimi podatki o dobaviteljih, kupcih, klasifikaciji materiala, kontnim planom, šiframi materialov in drugimi podatki navezujejo še programi za:

- OSNOVNA SREDSTVA
- OSEBNE DOHODKE
- EVIDENCO KREDITOV
- KADROVSKO EVIDENCO
- EVIDENCO IN OBRAČUN NAROČNIKOV
- KALKULACIJE IN RAZPIS PROIZVODNJE
- FAKTURIRANJE
- KALKULACIJSKE PONUDBE
- MALOPRODAJO
- DROBNI INVENTAR
- EVIDENČNO DOKUMENTACIJO
- PODPORO DELA PRAVNIH SLUŽB

Z našimi računalniškimi programi poslujejo že v več kot 50 podjetjih, bankah, skupnostih širom po Sloveniji. Zagotavljamo tekoče vzdrževanje in prilagajanje programov spremenjenim predpisom.

Prodajamo in vzdržujemo računalniško opremo.

Podrobne informacije na telefon (063) 29-321, interna 02 (Zlatko Gruber)

Slovenija

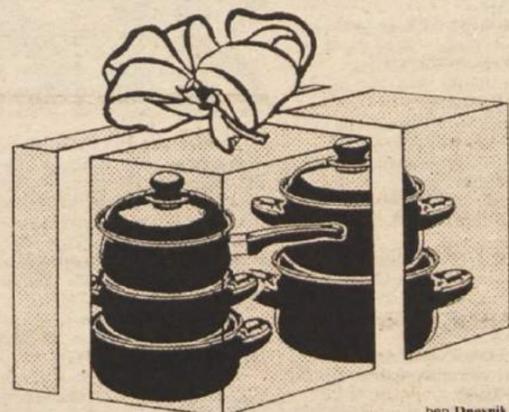
Moja dežela.

**OBLEKA NAREDI ČLOVEKA,
POSODO PA PREVLEKA**

NOVI EMAJL

GALAXAL®

bep Dnevnik

EMO, Mariborska 86, 63000 Celje
Telefon: 063/32-112.
telex: 33512 YU EMO, telefax: 063/34-925.

SLOVENIJALES

LESNA INDUSTRIJA
KOČEVJE

nudi

novoletni popust
25% na proizvodne cene

za pohištvo, primerno za otroške in mladinske sobe, predsobe, garderobe, dnevne sobe ipd.

V trgovini LIK,
Kolodvorska ulica v Kočevju,
do 20. januarja 1990.

tedenski koledar

Četrtek, 28. decembra — Živko Petek, 29. decembra — Tomaž Sobota, 30. decembra — Branimir Nedelja, 31. decembra — Silvester Ponedeljek, 1. januarja — novo leto Torek, 2. januarja — Gregor Sreda, 3. januarja — Genovefa Četrtek, 4. januarja — Angela Petek, 5. januarja — Simon Sobota, 6. januarja — Gašper Nedelja, 7. januarja — Valentin Ponedeljek, 8. januarja — Severin Torek, 9. januarja — Julijan Sreda, 10. januarja — Viljem

LUNINE MENE
28. decembra ob 4.20 — mlaj
4. januarja ob 11.40 — prvi krajec

kino

BREŽICE: 29. in 30. 12. (ob 20. uri) hongkonški akcijski film *Obracun v Hong Kongu*.
ČRNOMELJ: 28. 12. (ob 19. uri) ameriška komedija *Žena na dopustu*, ljubica v mestu. 29. 12. (ob 19. uri) karate film *Tigrov bes.* 4. 1. (ob 19. uri) akcijska drama *Mož z zlatimi očali*. 5. 1. (ob 19. uri) akcijski film *Človek v izgnanstvu*. 7. 1. (ob 20. uri) trimikomedija *Nadina*. 9. 1. (ob 19. uri) erotični film *Enajst dni in enajst noči*.

službo dobi

VEČ KLJUČAVNIČARJEV zaposlim. Ključavničarstvo ŠPOLJAR, tel. 24-544. (4111-SD-51)
KV PRODAJALJKO in **NATAKARICO** takoj zaposlim. Tel. (068) 76-214. (P52-23MO)

službo išče

SLUŽBO na območju Mokronoga—Trebnejega iščem. Tel. 49-698. (P52-1MO)

stanovanja

STANOVANJE v Brežicah vzajem v najem ali odkupim. Smodiš, Slomškova 13 a, Ljubljana. (P52-6MO)
DVOSOBNO STANOVANJE (61 m²) v Sevnici prodam — po dogovoru. Tel. (0608) 81-208. (P52-2MO)
GARSONJERO V IZMERI 30 kv. m v centru mesta Sevnice, s centralnim ogrevanjem in telefonom. Takoj vseljivo! Prodajo informacije na tel. (0608) 60-090 po 15. uri. (ček-ST-52)
STANOVANJE na Kristanovi v I. nadstropju, z balkonom, centralno in telefonom, prodam za 35000 DEM. Tel. 26-352 popoldne, 21-432, dopoldne. (P52-20MO)

motorna vozila

LADO 1300 S, letnik 85, prevoženih 48.000 km, rdeče barve prodam. Tel. 25-741. (P52-44MO)
Z-128, letnik 87, registrirano do XII 1990, in peč za centralno kurjavo prodam. Medle Franc, Dolnji Suhadol 17, Brusnice. (P52-46MO)
VW 1200, letnik 1974, in APN 4 prodam. Slavko Gorišek, Dobe 24, Kostanjevica na Krki. (P52-41MO)
R 4 GTL, letnik 1984, prodam. Tel. 73-094. (P52-25MO)
MINI, letnik 1979, in golf, letnik 1985, prodam. Tel. 25-894. (P52-42MO)
Z 850, letnik 1982, prodam. Tel. 76-332. (P52-26MO)
Z 750, letnik 1977, obnovljeno, prodam. Bojanič, Nad mlino 24, Novo mesto. (P52-27MO)
126 P, letnik 1984, odlično ohranjen, ugodno prodam. Marinka Oštir, Savska pot 9, Catež-Brežice. (P52-28MO)
R 4 GTL, letnik 1987, prodam. Tel. 26-206. (P52-29MO)
JUGO 45 koral, letnik 1989, in novo avtomobilsko prikolico prodam. Tel. 27-445. (P52-30MO)
LADO RIVO 1300, staro dva meseca, in Z 101, letnik 1987, prodam. Marjan Rokavec, Dol. Ponikve 17, Trebnje. (P52-32MO)
R 4, letnik 1977, prodam. Tel. 40-219. (P52-33MO)
JUGO 45, letnik 84, in novo centralno peč 35 KW prodam. Tel. 86-181. (4140-MV-52)

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DIC, tozdr Dolenjski list, Novo mesto.
USTANOVITELJ: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje.
SKUPŠČINA Dolenjskega lista je organ upravljanja tozdra. Predsednik: Nace Štamcar.
CASOPISNI SVET je organ družbenega vpliva na programsko zasnovano in uredniško politiko. Predsednik: Anton Stefančič.
UREDNIŠTVO: Drago Rastija (glavni urednik in vodja tozdra), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragaš, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Slmčič, Jožica Teppy in Ivan Zorran.
TEKOČI RAČUN pri SDK Novo mesto: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-970-257300-128-4405/9 (LB — Temeljna dolenska banka Novo mesto).
IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 50.000 din, naročnina za 2. polletje 250.000 din; za delovne in družbene organizacije 580.000 din na leto; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto.
OGLASI: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 600.000 din, na prvi ali zadnji strani 1.200.000 din; za razpise, licitacije ipd. 700.000 din. Mali oglasi do deset besed 450.000 din, vsaka nadaljnja beseda 45.000 din.
NASLOV: Dolenjski list, 88001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomska propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006. Nenasročenih republikov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega komiteja za informiranje SR Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Casopisni stavek, prelom in filmi: DIC, tozdr Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

KRŠKO: 28. in 29. 12. (ob 18. uri) risanke. 28. 12. (ob 19. uri) ameriška komedija *Pod udarcem zakona*. 29. (ob 19. uri) in 30. 12. (ob 15. uri) risanka *Asterix*. 30. 12. (ob 11. uri) risanke. 2. 1. (ob 20. uri) ameriški akcijski film *Umri pokončno*. 3. 1. (ob 18. uri) ameriški glasbeni film *Ognjena srca*. 4. 1. (ob 20. uri) film *Mama je znorela*. 5. 1. (ob 22. uri) erotični film *Jack in Jill*. 9. 1. (ob 20. uri) ameriški kriminalni film *Nočni skok*.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 28. in 29. 12. (ob 16. uri) pustolovski film *Indiana Jones, II. del*. 28. in 29. 12. (ob 18. in 20. uri), 30. 12. (ob 16., 18. in 20. uri), 1. 1. (ob 16. in 18. uri) ter 2. 1. (ob 16. uri) ameriška glasbena melodrama *Cocktail*. 1. 1. (ob 20. uri), 2. in 3. 1. (ob 18. in 20. uri) ameriška grozljivka — premiera *Knez teme*. 4. in 5. 1. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film *Rdeča vročica*. Od 5. do 7. 1. (ob 22. uri) trda erotika *Ljubezenski stroj*. 6. in 7. 1. (ob 16., 18. in 20. uri) ameriški fantastični pustolovski film *Wilow* (priporočljiv mladini). 8. in 9. 1. gledališki maraton.

SEVNICA: 28. in 29. 12. hongkonški akcijski film *Bojevniki Ninje*. 30. in 31. 12. ameriška komedija *Hollywoodske neumnosti*.
KRMELJ: 30. 12. hongkonški film *Bojevniki Ninje*.

Z 101 GTL, letnik 1987, prevoženih 30000 km, prodam. Mohar, K Roku 132, Novo mesto, tel. 27-276. (P52-43MO)

Z 101 GTL 55, letnik 1986, 31000 km, prodam. Tel. (068) 23-228. (4123-MV-52)

GOLF XD, 1987, prodam. Mirko, tel. (0608) 60-039. (4121-MV-52)

Z 101, letnik 1975, karambolirano, za dele prodam. Cena 300 DEM. Branko Jabuka, Podbočje 28. (4117-MV-52)

R 4, starejši letnik, registriran, prodam. Vprašajte na tel. 42-430 v soboto od 18. do 20. ure zvečer. (4118-MV-52)

ZASTAVO 101 POLI, letnik 1986, ugodno prodam. Tel. 52-073. (4112-MV-52)

AUDI 80 — 1600, 1 leto, zatemnjena stekla, sive metalne barve, pomična streha, prevoženih 22000 km, prodam. Anton Vrščaj, tel. (068) 52-073. (4112-MV-52)

KAMION ZASTAVA 35, 8 A 3600, podaljšana izvedba, letnik 1989, registriran do avgusta 1990, prodam. Tel. (068) 52-073. (4112-MV-52)

Z 128, letnik november 1984, registriran do novembra 1990, prodam. Tel. 52-989. (P52-8MO)

JUGO 45 KORAL, star leto in pol, prodam. Drago Iljaš, Rigonce 27 a, Dobova, tel. (0608) 67-140. (P52-9MO)

R 4, letnik 1979, ugodno prodam. Tel. 42-247. (P52-10MO)

FIAT UNO 45 S fire, letnik 1986, prodam. Vidmar-Verček Jožica, Cegelnica 45, Novo mesto. Možnost na obroke. (P52-5MO)

JUGO 45 AX, rdeče barve star 2 leti, prodam. Majda Novak, Blato 4, Trebnje. Tel. 44-193. (P52-47)

Z 850, letnik julij 1984, prodam za 2.700 DEM. Tel. (068) 24-235, popoldan. (4141-MV-52)

LADO, letnik avgust 1987, prodam za 7.700 DEM. Tel. (068) 23-937, dopoldne ali 26-226, popoldne. (4141-MV-52)

Z 750, letnik 84, prodam. Zupančič Majda, Birčna vas 5, tel. (068) 43-547.

Prodaj Jugo 55, letnik 1989, peso in kolerabo za krmo. Kostrevec Jože, Ratež 31. (P52-49MO)

JUGO KORAL 45, letnik 1989, prodam. Gričar, Dol. Jesenice 3, Šentrupert, tel. 49-425. (ček-MV-52)

Z 101, rdeč, letnik (maj) 1989, ugodno prodam. Vojko Gazvoda, Vel. Brusnice 53. (ček-MV-52)

126 P, letnik (oktober) 1987, prodam. Zagorc, Dol. Brezovica 20, Šentjernej. (4132-MV-52)

126 PGL, 12/87, R 4 12/86, ZASTAVO 101 9/83, 2 m³ suhih smrekovih desk 32 mm prodam. Tel. 84-652. (4131-MV-52)

JUGO 55, letnik 1987, prodam za 5000 DEM. Tel. (0608) 88-807. (4128-MV-52)

126 P, december 1984, prodam. Tel. 42-453. (4134-MV-52)

GOLF DIESEL, 1984, prvi lastnik, prodam. Tel. 27-573. (4133-MV-52)

Delavski svet podjetja Emona — Posavje trgovina na debelo, drobno in gostinstvo, p. o. Brežice,

odda v najem najboljšemu ponudniku

hotel Turist v Brežicah.

Vse interesente vabimo, da oddajo svoje ponudbe do 15. 1. 1990 v Splošni sektor podjetja. Potrebne informacije dobite na sedežu podjetja, Cesta prvih borcev 35, Brežice.

126 P, letnik 1979, in TAM 5000 kiper, neregistriran, prodam. Brane Uhernik, Otočec 48. (4136-MV-52)

FIČKA, letnik 1983, prodam. Dobravec, Brod 7, Podbočje, tel. 60-154. (P52-37 MO)

Z 128, letnik 1988, rdeče barve, prodam. Tel. 85-896. (P52-38MO)

ZASTAVO 750, letnik 1985, ugodno prodam. Tel. 49-176. (4138-MV-52)

JUGO, letnik 1986, prodam. Tel. 25-820. (P52-22MO)

JUGO koral 55, 5 prestav, letnik 8/88, prodam. Gregor Pucelj, Slavka Gruma 40, Novo mesto. (P52-24 MO)

Z 101 skala, letnik 1988, prodam. Milan Golob, Birčna vas 24, Novo mesto, tel. 43-579. (P52-39MO)

Z SKALA, stara eno leto, prodam ali menjam za golfa D, z doplačilom. Tel. 52-691. (4139-MV-52)

Prodaj Fiat Uno 45 letnik 1988 ter Renault 11 letnik 1987. Tel. 23-360. (P52-50MO)

Prodaj Zastavo 128 letnik 1987, prevoženih 23.000 km, garažiran. Tel. 25-441 po 16 uri, Redek, Potočna vas 5/a, Novo mesto. (P52-50MO)

prodam

AMERICAN STAFFORDSHIRE TERIER; eminenca v pasjem rodu, mladiči naprodaj. Tel. (061) 212-223. (4124-PR-52)

UGODNO PRODAM rabljen barvani televizor Gorenje 701 KN in rabljeno motorno brizgalno Stihl za vinograd. Tel. 24-506. (ček-PR-52)

STRUŽNI AVTOMAT MAS-80, letnik 65, prodam. Cena 7000 DEM. Tel. (068) 52-073. (4112-PR-52)

BOŽIČNI POPUST za kompletan disko, bas, orgelsko in pevsko ozvočenje prodam. Tel. 56-247. Tel. 56-247. (P52-14MO)

SPALNICO starejšega tipa z novimi jogiji ugodno prodam. Če vas zanima, pokličite tel. (0608) 31-6791. (P52-7MO)

PLETILNI STROJ Singer na kartice prodam. Tel. (061) 800-144, popoldne. (P52-17MO)

DOBERMANE, 9 tednov stare, prodam. Informacije: Colarič, tel. (068) 21-945. (4120-PR-52)

ZAMRZOVALNO SKRINJO (210 l) prodam. Muhaber 31, Novo mesto. (4127-PR-52)

BARVNI TV SONY — trinitron, star eno leto, glasbeni stolp fisher 223, staro leto in pol, prodam. Tel. 25-741. (P52-44MO)

KRZNENO JAKNO (nutrija), št. 40, novo, prodam za 1300 DEM. Tel. 25-986. (P52-48MO)

CISTERNO creina 2200, dobro ohranjeno, prodam. Judež, Vel. Cikava 10, tel. 23-484. (ček-PR-52)

PRODAM traktorski obračalnik sip 220, malo rabljen; mlin kladivar brez motorja; traktorske verige 13 x 28; osovino za cirkular z ležaji. Tone Prijatelj, Dobruška vas 2, Škocjan, tel. 76-567. (ček-PR-52)

kupim

KUPIM PARCELO ali manjšo zapuščeno kmetijo na Dolenjskem. Tel. (068) 65-208. (4144-KU-52)

NA OBMOČJU Krškega — Brežic kupim v samostojni hiši stanovanje, tudi mansardno. Šifra: »DEM«. (P52-21MO)

NA OBMOČJU Krškega-Brežic kupim manjšo stanovanjsko hišo ali posestvo. Šifra: »DEM«. (P52-21MO)

posest

GRADBENO PARCELO na regijskih košencah prodam. Tel. 25-645, od 15. ure dalje. (P52-40MO)

VINOGRAD z zidanico ter kompletno opremo v Gor. Vrhpolju, po zelo ugodni ceni prodam. Tel. (068) 42-147. (P52-18MO)

ZIDANICO, vinograd in sadovnjak v Semiški gori prodam. Cena 28000 DEM. Tel. 27-117. (P52-31MO)

PARCELO 3500 m² na Trški Gori, nov vinograd, 400 trt, gradbeno dovoljenje za zidanico, ugodno prodam. Tel. 21-602. (4137-PO-52)

HIŠO (220 m²) v Novem mestu prodam. Mala Cikava 9, tel. (061) 325-910, zvečer. (4125-PO-52)

GRADBENO PARCELO, opremljeno, prodam na Raki pri Krškem. Tel. (0608) 33-436. (P51-16MO)

PARCELO za vinograd (3000 m²), Leskovec pri Krškem — Veniče, prodam. Tel. (061) 331-347. (P52-13MO)

STAREJŠO HIŠO v starem delu Breznanice prodam. Tel. (0608) 70-011 ali 70-386. (P52-11MO)

GOZD pri Semiču (1 ha) prodam. Rene, Mencingerjeva 36, Maribor, tel. (062) 34-238. (P52-40MO)

VINOGRAD z zidanico v bližini Brežic prodam. Tel. (0608) 67-761. (P52-16MO)

kmetijski stroji

FERGUSON (58 konjskih moči), letnik 1980, prodam. Franc Zorko, Dule 6,

ZAHVALA

Ni več trpljenja, ni bolečin, le žalost je v srcih naših globočin

Ob boleči izgubi naše mame, stare mame, sestre in tete

TEREZIJSKE ZAGORC

Petane 6

se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, z nami sočustvovali in izrekli sožalje, darovali cvetje ter jo spremenili na njeni zadnji poti. Se posebej no velja zahvala dr. Kresetovi ter patronažni sestri Erni Gruden za trud v času njene bolezni. Pristrčna hvala tudi gospodoma župnikoma za opravljene obred.

Žalujoci: vsi njeni

obvestila

IZOLACIJE — SERVIS ZAMRZOVALNIKOV! VIKTOR PAJEK

Ptujska cesta 89, 62000 Maribor tel. (062) 305-150, 413-606, nonstop

Generalno popravljamo in obnavljamo ohišja zamrzovalnih aparatov, tudi takih, ki se jim življenjska doba že izteka, če točijo, rosijo, od zunaj ledenijo. Prihranite 50% elektrike. Za strogeno delo dobite garancijo. Delamo na območju, kamor seže Dolenjski list. Ob triletnem uspešnem delu na vašem območju dobi vsaka stranka v decembru ob popravilu zamrzovalnika novoletno darilo. Cene storitev se gibljejo od 3.900.000 do 6.750.000 din.

V SPOMIN

NIKOLA BADOVINAC

gostilničar Metlika CBE 10 24. 12. 1980

24. decembra 1989 je minilo 9 let, odkar nas je zapustil dragi sin, brat

Žalujoci: mama, oče, brat, sestra

V SPOMIN

Bolezen je bila močnejša od njene življenjske volje in je 26. decembra 1988 za vedno ustavila zlato srce naši ljubi mami, babici, dragi sestri, teti in svakinji

IDI KRESE
rojene Berk

Vsem, ki ohranjate spomin nanjo, pristrčna hvala!

Vsi njeni Brestanica, Grosuplje, Krško, Gabrijele, Krmelj, Laško

ZAHVALA

V 44. letu nas je 19. decembra 1989 po hudi bolezni za vedno zapustila naša dobra mamica, žena, sestra, teta in hči

VIDA RODIČ

samostojna frizerska obrtnica iz Novega mesta, Pod Trško goro 23

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste Vidi in nam pomagali v zadnjih dnevih njenega življenja, izrekli sožalje, pokojni podarili cvetje in jo v tako velikem številu spremenili k večnemu počitniku. Posebna zahvala velja prof. dr. Repšetu s kliničnega centra v Ljubljani, zdravnikom in sestram kirurškega oddelka novomeške bolnišnice, sorodnikom, gosedom Medvedovim iz Mačkova, Prešernovim z Otočca, Zupančičevim iz Rečreče vasi, Koneničevim z Gosmile, gospodu proštu Jožetu Lapu za ganljive besede in lep obred, upravi in delavcem Novotehne, obrtnemu združenju Novo mesto, Juretu Pestnerju za poslovilne besede v imenu frizerjev, pevcem, V.P. 5229 Ljubljana, gojencem in upravi doma učencev Bežigrad ter vsem ostalim, ki ste bili z nami v teh hudih trenutkih.

Žalujoci: mož Franc, sin Robert, hči Barbara in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 65. letu starosti zapustila naša najdražja

VERA GORENC

iz Mokronoga 31

Čestitke

Dragi IVANKI VOGRIČ iz Ljubljane, ki te dni praznuje rojstni dan, želimo vse najboljše. Družina Brulc. (P52-45MO)

Dragi mami MILKI ŽIBERT iz Ročeviš pri Studencu iskreno čestitamo za njen 70. rojstni dan, ji želimo veliko zdravja, in zadovoljstva, obenem pa želimo srečno novo leto. Vsi njeni! (P52-45MO)

PLETARSTVO IN KOVINSKI PREDMETI MEDLE NOVO MESTO, Zabja vas 47, tel. 23-673, želi svojim strankam in poslovnim partnerjem SREČNO NOVO LETO in se priporoča! (4129-OB-52)

Na podlagi sklepa sveta šole z dne 19. 12. 1989 razpisna komisija Osnovne šole bratov Ribarjev Brežice

objavlja prosta dela in naloge

POMOČNIKA RAVNATELJA

za določen čas, s polnim delovnim časom

POGOJI:

Kandidat mora izpolnjevati pogoje za učitelja osnovne šole, določene z zakonom o osnovni šoli. Imeti mora najmanj 5 let vzgojno-izobraževalne prakse in opravljen strokovni izpit. Prošnje z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev, kratkim življenjepisom in opisom dosedanjega dela naj kandidati pošljejo razpisni komisiji na OŠ bratov Ribarjev Brežice v 20 dneh po objavi razpisa. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po poteku razpisnega roka.

OKNA
SENČILA
VRATA

inles

ZAHVALA

Nenadoma je odšla od nas komaj 4-mesečna hčerka, sestra, vnukinja in nečakinja

MATEJKA BAHOR

iz Dobljč 32, Črnomelj

Iskreno se zahvaljujemo za nesebično pomoč in tolažbo v najtežjih trenutkih vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem. Enako se zahvaljujemo vsem, ki so darovali cvetje in malo Matejko pospremili na zadnji poti, še posebno pevkam iz Dobljč za zapete pesmi, Fanik, Malerič za organizacijo pogreba, sodelavcem Knjigovodskega centra in obrti iz Črnomlja ter župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: ati, mamica, bratca Marko in Rok ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Tiho se je poslovil od nas naš dragi ata

LUDVIK DEBELJAK

iz Martinje vasi 2 pri Mokronogu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sovaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, darovali pokojnemu cvetje in ga pospremili na zadnji poti. Prisrčna zahvala osebju Doma upokojevcem in oskrbovancev v Sevnici za skrb in nego, kolektivu Zmaga iz Mokronoga, kolektivu Iskre iz Mokronoga, delavcem in učencem osnovne šole Smarjeta in osnovne šole Mokronog, mokronoškim pevcem za lepo petje, tov. Milanu Uhanu za poslovilne besede in g. župniku za lepo opravljeni obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame in stare mame

MARIJE TAVŽELJ

roj. BRADAČ

iz Meniške vasi 17

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti in nam v težkih trenutkih stali ob strani.

Hčerki Anica in Marinka z družinama

Zaman te iščejo oči,
zaman te kliče naše srce,
srce ljubeče v grobu zdaj spi,
nam pa rosijo se naše oči.

VSPOMIN

na našega dragega moža in očka

MARTINA KLOBUČARJA

31. decembra bo minilo žalostno leto, polno bolečine, odkar te je kruta usoda iztrgala iz naše sredine. Dragi očka, z žalostjo v srcih in solzami v očeh se te spominjamo vsak dan. Hvala vsem, ki imate še lep spomin nanj, mu prinašate cvetje in prižigate sveče na njegovem preranem grobu.

Žalujoci: žena Marija, hčerka Andreja in sin Robi

ZAHVALA

Po dolgotrajni in hudi bolezni nas je v 76. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

MARTIN VRVIŠČAR

iz Radovice pri Metliki

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, posebno pa sosedom Badovinčevim, prijateljem in znancem za darovano cvetje, izraženo sožalje ter številno spremstvo na zadnji poti, UKC Ljubljana-oddelku za torakalno kirurgijo, prof. dr. Orlu, osebju Onkološkega inštituta, osebju Zdravstvenega doma Metlika, GD Radovica, GD Metlika, ZZB NOV Radovica, DU Metlika, DO Komet, DO Novoles-TKO Metlika, obrtnikom občine Metlika, OŠCZ Metlika, oddelku za ljudsko obrambo v Metliki, oddelku za ljudsko obrambo v Črnomlju, OŠTO Metlika, upravi za družbene prihodke v Metliki, delovni skupnosti SIS Metlika in govornikom za poslovilne besede.

Žalujoci: vsi njegovi

Umrl je

JURIJ LEVIČNIK

USTANOVITELJ IN DOLGOLETNI GENERALNI DIREKTOR
INDUSTRIJE MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

Njegovo veliko delo bo ostalo trden temelj naše bodočnosti!

Njegovemu spominu se lahko poklonimo v njegovi domači hiši v Drči pri Pleterjih od srede, 27. decembra 1989, od 15. ure dalje, poslednje slovo pa bo danes, 28. decembra 1989, ob 14.30 na pokopališču v Šmarju.

**KOLEKTIV INDUSTRIJE MOTORNIH VOZIL
NOVO MESTO**

